

Kommuneqarfik Sermersooq 2022-mi Suliat allaaserineqarneri

**Utoqqarnut tunngasut
Innarluutilinnut tunngasut
Oqartussaaffeqarfik
Suliffeqarnermut tunngasut**

Imarisai

1. Aallaqqaasiut	4
2. Piginnaasassanut piumasaqaatigineqartut.....	4
3. Pitsaassutsimik malittarinninneq	5
4. Innersuussisarneq.....	6
5. Sullissinissamut piffissarititat.....	6
6. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut.....	6
7. Siunnersuisooqatigiit peqatigiiffiillu suleqatigineri	6
8. Utoqqarnut suliassaqfimmi suliassanik allaaserinninneq.....	8
8.1 Suliassat allaaserineqarnerat: Utoqqaat angerlarsimaffiat	8
8.2 Suliassat allaaserineqarnerat: Utoqqaat Najugaqatigiiffiat	11
8.3 Suliassat allaaserineqarnerat: Utoqqarnut inunnnullu innarluutilinnut inissiat.....	13
8.4 Suliassat allaaserineqarnerat: Inissiisarfik nakutigisaq	15
8.5 Suliassat allaaserineqarnerat: Sammisassatut neqeroorutit.....	18
8.6 Suliassat allaaserineqarnerat: Sammisassatut neqeroorummut angallassineq	20
8.7 Suliassat allaaserineqarnerat: Sungiusarluni qasuversaarlunilu uninngagallarneq	22
8.8 Suliassat allaaserineqarnerat: Paarsinermi akissarsiaqartitsineq	25
8.9 Suliassat allaaserineqarnerat: Nammineq angerlarsimaffigisami isumassuinermut tapersersuineq	27
8.10 Suliassat allaaserineqarnerat: Ikorfartorti	29
8.11 Suliassat allaaserineqarnerat: Ingiallorqeartitsisarneq	31
8.12 Suliassat allaaserineqarnerat: Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq	34
8.13 Suliassat allaaserineqarnerat: Nerisaqartitsineq	37
8.14 Suliassat allaaserineqarnerat: Aputaajaaneq	38
8.15 Suliassat allaaserineqarnerat: Angajoqqaanut inoorlaanik marluliaatilinnut arlalinnilluunniit meeralinnut ikuineq tapersersuinerlu	40
9. Suliassat allaaserineqarnerat: Innuttaasunut innarluutilinnut immikkoortortaq	42
9.1 Suliassat allaaserineqarnerat: Najugaqaqatigiiffit.....	42
9.2 Suliassat allaaserineqarnerat: Najugaqatigiiffit nakutigisaasut:	46
9.3 Suliassat allaaserineqarnerat: Innuttaasunut innarluutilinnut isumassorneqartariaqartunullu immikkoortortaq.....	49
9.4 Suliassat allaaserineqarnerat: Sammisassanut ataatsimooqateqarnissamullu neqeroorut ..	52
9.5 Suliassat allaaserineqarnerat: Nammineq angerlarsimaffigisami isumassuinermut tapersersuineq	55
9.6 Suliassat allaaserineqarnerat: Ikorfartorti	57
9.7 Suliassat allaaserineqarnerat: Ingiallorqeartitsisarneq	60
9.8 Suliassat allaaserineqarnerat: Innarluutillit bussiannik angallassineq.....	62
9.9 Suliassat allaaserineqarnerat: Iluaqusersuutit aamma najugaqarfinnik allanngortitsinerit ..	64

9.10 Suliassat allaaserineqarnerat: Pillorissuseq – nuussinermut atatillugu ilitsersuutit	67
9.11 Suliassat allaaserineqarnerat: Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfimmi sungiusarneq.....	70
9.12 Suliassat allaaserineqarnerat: Inersimasunik sungiusaaneq	73
9.13 Suliassat allaaserineqarnerat: Piginnaanngorsaanermik suliassaqarfimmi sungiusaasut...	75
9.14 Suliassat allaaserineqarnerat: Meeqqanik sungiusaaneq.....	78
10. Oqartussaqarfimmi suliat allaaserineqarneri.....	82
10.1. Suliassat allaaserineqarnerat. Angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfik	82
10.2. Suliassat allaaserineqarnerat. Inissiaq katitertagaq	84
11. Suliffissarsiuussisarfiup suliassaqarfiini suliat allaaserineqarnerat	86
11.1 Suliassat allaaserineqarnerat: Sulilersitseqqinneq.....	86
11.2 Suliassat allaaserineqarnerat: Piorsaavik.....	88
11.3 Suliassat allaaserineqarnerat: Ilitsersuinerup, Kajumissaarinerup qulaajaanerullu ingerlanneqarneri (Qaamaneq)	90
11.4 Suliassat allaaserineqarnerat: Sulinermik misiliineq.....	91
11.5 Suliassat allaaserineqarnerat: Suliffeqarfimmi piginnaanngorsaqqiineq.....	93
11.6 Suliassat allaaserineqarnerat: Nikerartumik sulineq.....	94
11.7 Suliassat allaaserineqarnerat: Piukkunnarsarluni, FA	96
11.8 Suliassat allaaserineqarnerat: Nuttarnerulersitsiniarluni ikorsiissutit	97
12. Attaveqarfissaq: Annertunerusumik paasisaqarusuppit?	99

1. Aallaqqasiut

Kommuneqarfik Sermersumi suliassaqarfinni innuttaasunut kiffartuussinerup tulleriissaarneqarneri imatut saqqummiunneqarput:

- Utoqqarnut tunngasut
- Innarluutilinnut aamma tarnimikkut nappaatilinnut tunngasut
- Oqartussaaffeqarfik
- Suliffeqarnermut tunngasut

Suliat allaaserineqarneri ukiut tamaasa nalilersorneqartarpot akuerineqartarlutillu inatsisinillu atuuttunik Kommunalbestyrelsillu politikkikkut pingaarnertut aalajangiussaanik anguniagaanillu tunngaveqarlutik.

Siunertaq

Suliat allaaserineqarneri kommunimi suliassaqarfinni qulaani taaneqartuni suliniutini neqeroorutinik paasissutissiuupput, tassungalu innuttaasut kiffartuunneqarnissamut tulleriaartunut inissinneqarnissaannut piumasaqaatit sorliit atuutissanersut paasissutissiissutigineqarluni. Suliat allaaserineri innuttaasut Kommuneqarfik Sermersumi sumiluunniit najugaqaraluarunik assigiimmik kiffartuunneqarnissaannik qulakkeerisuussaaq.

Suliat allaaserineqarnerini pingaarnerit:

- Kiffartuussinernik nassuaateqarneq.
- Sullitassat
- Tulleriissaarinermi piumasaqaatit
- Piginnaassutsimut piumasaqaatit
- Inatsisitigut tunngavigineqartut

Sulianik allaaserinninnerup sulisunut innuttaasunullu ersarissumik paasinartumillu kiffartuussinerup imarisaanik nassuaatitaqarnissaat siunertaraa.

Suliat allaaserineqarneri ilaatigut makkuninnga iluaqutissartaqarput:

- ✓ Sulianik allaaserinninnerit innuttaasut ataasiakkaat ikiorneqarnissamik pisariaqartitsigaangata pisinnaatitaaffiinik erseqqissaassuussapput.
- ✓ Tulleriissaarisartut inniminniisarnermikkut sulisullu isumaginninnikkut sulianik allaaserinninnerit sulinerminni atortarpaat, taamaalillutik kiffartuussinerup agguataarneqarneranut piumasaqaataasut qanorlu imaqrneri erseqqarissumik nassuaasorsorneqarlutik.
- ✓ Suliat allaaserineqarneri politikkikkut sakkussaapput, sullissineq inatsisit politikkikkullu pingaarnersiuineq naapertorlugit, politikkikkut aalajangersaaffigineqartarmat.

2. Piginnaasassanut piumasaqaatigineqartut

Kiffartuussinernik sullissisut innuttaasunut ataasiakkaanut ikorsiinissamik tapersiinissamullu akuersissutigineqartumut pilersaarusiussapput naammassinnissallutillu, tulleriissaarinermi

aalajangiineq kiffartuussinerullu pitsaassusaa suliat allaaserineqarnerini nassuaatigineqarpoq.¹

Suliani allaaserineqartuni ataasiakkaanni allassimavoq sullisisup sulisut paaqqutarinninnermik tapersersortitullunniit suliaqartussap isumaginninnermi peqqissaanermi imaluunniit perorsaasutut ilinniarsimasuunissaa pisariaqassasoq.

Suliassap suussusaa innuttaasullu inissisimanerata ataatsimut isignerani suliassap tunniunneqartup annertussusaata nalilersorneqarneranut tunngaviussaaq. Inuttaasup inissisimanera, suliallu annertussusa sulisullu ataasiakkaat piginnaasaa suliamik tunniussinissamut aalajangiisuusaaq. Taamaattumillu sullissivinni ataasiakkaani aqutsisoq, suliassap suuneranik sulisullu suleqatigalugit kiap suliamik naammassinninnissaa nalilersussavaa.

Innuttaasut tamarmik Kommunimi sumiluunniit najugaqaraluarunik assigiimmik kiffartuunneqarnissaat pingaartinneqaraluartoq, illoqarfimmi sumiiffinnilu assigiinngitsuni ilinniarsimasunik sulisoqarnissap unamminartuunera peqquaalluni kiffartuussineq assigiinngissitaarpoq. Ilinniarsimanngitsunik sulersitsinikkulli ilinniartitsisarneq suliat allaaserisarnerisalu atuutilerneranut piumasaqaatigineqartut eqquutsinniarlugit sapinngisamik immikkut iliuseqartoqarpoq.

3. Pitsaassutsimik malittarinninneq

Kommunip siullertut pingaarnertullu suliassaraa kommunimi innuttaasut pitsaanerpaamik kiffartuunneqarnerat qulakkiissallugu. Ataatsimut isigalugu anguniagaqarnikkut suliassaqarfinni arlalinni pitsaassutsimik isiginiarneq pingaartinneqarpoq:

- Kiffartuussinerit ikorsiissutillu pitsaasut
- Pisortat ingerlatseriaasiat pitsaasoq
- Ingerlatsineq suleriaatsillu pitsaasut
- Sulinermi atugassarititaasut pitsaasut

Suliat allaaserisarneri atortussat ilagaat pitsaassutsimik qulakkeerisussaq. Kiffartuussinerup qaffassisusissaatut aalajangiussat malinnejarnissaat aamma ikorsiissutit innuttaasut ataasiakkaat pisariaqartitaannik matussusiinissaq qulakkeerneqassaaq Ukiutu ataasiarluni suliat allaaserineri tamarmik misissorneqartarput nutarterneqartarlutillu, missingersuutillu akuerineqarnerini politikkikkut suliarineqartarput akuerineqartarlutillu.

Kommunimi kiffartuussinerit inatsisinut atuuttunut naapertuunnissaat ingerlatsiviillu naammassisassatut kiffartuussinermilu anguniakkaminnik kiisalu politikkikkut siunertanut anguniagaqarnermi aqutsinikkut nalinginnaasumik missuisoqarpoq. Isumaginninnermut Sulifeqarnermullu Ingerlatsivik sullisinermi pitsaassutsimillu anguniagassanik kiisalu ingerlatsivimmi suliassaqarfiusut pitsaassutsimik qulakkeeriniarluni immersortagassamik suliaqarnissamik aallartitsivoq.

---

¹Kommuneqarfik Sermersumi pisiortorfingeqartut tassaapput sulifeqarfiit pisortallu sulisui innuttaasunik sullisisut.

4. Innersuussisarneq

Kiffartuussinerni amerlanerni, sulianik allaaserinninnerni ersersinneqartuni, innuttaasoq kiffartuunneqassaguni innersuunneqartuni allatsissimassasoq ersersinneqarpoq. Innuttaasoq aamma assersuutigalugu isumassuisut qanigisaasulluunniit suleqatigalugit innersuussisartoq innuttaasup ikiorneqarnissaminik pisariaqartitsineranik naliliissaq.

Innultaasup sullisisup, innersuussisartup/timigissaasut isumaginnittullu akornanni suleqatigiinnejaaq ataqqinninnermik unneqqarinnermik tatiginninnermillu tunngaveqartumik pissaaq, aalajangiinerit iliuusissallu pitsaanerpaamik aaqqiissuteqarfijumallugit. Tamannalu pissaaq innuttaasoq naligalugu oqaloqatigineratigut, tassuunalu sapinngisamik innuttaasup inuunermik isiginninnera, ileqqorisaanut inooriaasianullu tulluarsaanissaq qulakkeerniarlugu.

5. Sullissinissamut piffissarititat

Tapersorsorneqarnissamik qinnuteqaatip tiguneraniit aalajangiiffigineqarnissaata tungaanut qanoq sivisutiginissaa kommunip malittarisassaliussavaa, naleq. inunnut innarluutilinnut inatsit.

Tapersorsorneqarnissamik qinnuteqaatit suliarineqarnissaannut 2022-mi qaammait sisamat piffissaritinneqarput, naleq. Inatsisartut inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut inatsisaat nr. 13, 12 juuni 2019-imeersoq .

Piffissap taassuma iluani aalajangiisoqarsinnaanngippat, taava innuttaasoq allakkatigut ilisimatinneqassaaq aalajangiineq qaqqugu naatsorsuutigineqarnissa pillugu, kiisalu matumani pisumi piffissaritinneqartup sooq malinnejqarsinnaannginneranik nassuaanneqassaaq.

6. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut

Innultaasumit aalajangiineq isumaqataaffiginngikkuniuk, innuttaasoq naammagittaalliuuteqarnissaminut periarfissaqakkajuttarpoq. Ikioriissuteqarnerni ataasiakkaanni naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut ersersinneqartarpoq.

7. Siunnersuisooqatigiit peqatigiiffillu suleqatigineri

Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasut sapinngisamik pitsaanerpaamik atugaqarnissaat qulakkeerniarlugu suliniuteqarpugut. Taamaaliorpugut ilaatigut soqutigisaqaqatigiiffit suleqatigilluarnerisigut.

Kommunip assersuutigalugu innuttaasunut utoqqarnut aamma innuttaasunut inunnut innarluutilinnut kommunip neqeroorutaanik aaqqissuussinermut atatillugu ingerlatsivik siunnersuisooqatigiinnik aamma peqatigiiffinnik suleqateqarpoq, soorlu Utoqqaat Siunnersuisooqatigiit, Inunnit innarluutilinnut Siunnersuisooqatigiit, Røde Korsi, Frelsens Hæri, Inooqat, gigtertut peqatigiiffiat aamma Nuummi Kofoeds Skole. Siunnersuisooqatigiinnik peqatigiiffillu suleqateqarnikkut, illuatungerisanit assigiinngitsunit paasisat, misigisat naliliinerillu ilanngunneqarnissaat ingerlatsiviillu suliassaqarfianik sapinngisamik pitsaanerpaamik inerisaaqataanissaat kommunimit qulakkeerneqarusupput.

Kommunip soqtigisaqaqtigiittullu kattuffiit piumassutsiminnik suliaqartut akornanni oqaloqatigiinneq nukittorsarumallugu, peqatigiiffiit siunnersuisooqatigillu oqaloqatigiinnertalimmik ataavartumik ingerlatsivimmit ataatsimeeqatigineqartarput, ataatsimiinnernilu suliassaqarfimmi suliassat eqqartorneqartarlutik.

8. Utoqqarnut suliassaqarfimmi suliassanik allaaserinninneq

Kommuneqarfik Sermersuumi utoqqaat inuunerminni maannamut inooriaatsiminni sapinngisamik ikorfartorneqassapput. Taamaattumik Kommuneqarfik Sermersuup utoqqaat sullinnerini siunertariuarpaan inuuneq naleqassusilik. Utoqqalineq pisariaqarfiini tapersorsorneqarlunilu ikiorneqaraanni killilersuutaanngilaq.

Kommuneqarfik Sermersooq 2016-imi ukiakkut Utoqqarnut politikkimik akuersissuteqarpoq qulequttamut nassuaatilimmik - *ataqqinartumik eqeersimaartumillu inuuneq*", 2026-p tungaanut atuuttussaq. Politikki naammassineqarpoq annertuumik innuttaasunik oqaloqateqarnerup aamma maannamut suliassaqarfimmi suliniutaasut nalilersuiffiginerisa inernerri tunngavigalugit.

Utoqqarnut politikkip saniatigut utoqqarnut suliassaqarfiiit immikkoortunut pilersaarusiorneqarput. Utoqqarnut politikkeqarnermi anguniakkat piviusut oqaatigineqarnerini immikkoortumut pilersaarummi politikkikkut anguniakkat qanoq piviusungortinnejarnissaat pillugu oqaatigineqassapput. Suliat allaaserinerini ikiorsiissutigineqartut neqeroorutigineqartullu ataasikkaat qanoq matussusiissanersut nassuaasersoqarneqarput.

Utoqqarnut suliassaqarfimmi suliat allaaserinerinut tamanut atuuppoq, qinnuteqartoq ulluinnaat suliffiut qulit iluanni nalunaarfingineqassasoq, saaffiginnissut tulleriaarisartunit tiguneqarsimanera pillugu.

Tulleriaarisartut kingusinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit aalajangereersimassapput.

Itigaritsineruppat allakkatigut tunngavilersorneqassaaq naammagittaallieqarsinnaanermut ilitsersummik ilanngussiffagalugu nassiuinneqassalluni.

Pisariaqartitsineq tassanngaannartoq pineqarpal, innuttaasup piginnaasai malunnaatilimmik tassanngaannartumillu allanngorlutik, taava qinnuteqaatit taakkua pingarnerutinnejassapput.

8.1 Suliassat allaaserineqarnerat: Utoqqaat angerlarsimaffiat

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorsiinermi inatsisisitigut tunngavissaq sunaava?	Utoqqarnik paaqqinniffit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 30. oktober 1998-meersoq. Utoqqarnik paaqqinniffit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinnejarneranik Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 5. december 2008-meersoq. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 23. november 2015-meersoq.
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innultaasunik ulloq unnuarlu isumassorneqartariaqartunik, namminneq angerlarsimaffiminni najugaqarsinnaajunnaarsimasut aamma taamaattumik ikiorneqarnermik, paaqqutarineqarnermik isumassorneqarnermillu pisariaqartitsisut, suliamut tunngatillugu angerlarsimaffimi ikiortimit illersorneqarsinnaasumik isumagineqarsinnaanngitsut.

3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasut ulloq unnuarlu paaqqutarineqarnissamik ataavartumik pisariaqartitsisut ulloq unnuarlu paaqqutarineqarnermik isumassorneqarnermillu neqeroorfingeqarsinnaanerat.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut, piginnaanikillisimasut, ima kinguneqartumik, nammineq angerlarsimaffimmini angerlarsimaffimmi ikiorteqluni nammineersinnaanngitsoq, utoqqaat angerlarsimaffianni inissamik innersuunneqarsinnaapput.</p> <p>Innuttaasoq utoqqaat angerlarsimaffianni inissamik neqeroorfingeqarsinnaavoq, imaaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nammineq angerlarsimaffimmi ikiorneqarnermik pisariaqartumik tunniussisoqarsinnaanngippat, ass inuttut eqqiluisaernerup isumagineqarneranik aamma nerisinneqarsinnaanngippat • Innuttaasup nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarnera illersorneqarsinnaanngippat • Innuttaasoq tassanngaannartumik pisariaqartitsinermini ernoerluni ikiortissamik aggersaasinnaanngippat • Paamiuni Tasiilamilu nal. 21 aamma 7 akornanni nakutigineqaratik ikiorteqaratillu namminneersinnaanngitsut • Innuttaasut ulloq unnuarlu annertuumik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut • Innuttaasut imminut allanullu navianartorsiortsisinaasut <p>MALUGIUK: Innuttaasut toqujartortut inissaannik akuersissuteqartoqarneq imaluunniit inissaannik tunniussisoqarneq ajorpoq.</p> <p>Aappariit inaannut qinnuteqartoqarsinnaavoq aamma utaqgisut allattorsimaffiannut ilannguttoqarsinnaavoq, aappaasup imaluunniit inooqataasup utoqqaat angerlarsimaffiannut nooqataanissani kissaatigippagu.</p>
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Suliassanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Inuttut eqqiluisaerneq • Eqqiaaneq errorsinerlu • Nerineq nerisassanillu pilersaarusiorneq • Peqqissaavimmut attaveqarneq • Siunnersuineq • Piginnaasaqaannarnissamut sungiusarneq ikuutillu naleqqussarneri • Inuit akornanni, eqqarsartaatsimut timimullu iluaqutaasunik sammisanik assigiinngitsunik peqataaneq • Nakorsaatinik annertussusiliinerit
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	Ikorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq: <ul style="list-style-type: none"> • Sammisassatut neqeroorutinut allatsinneq • Sungiusaqqinneq

	<ul style="list-style-type: none"> • Tarnikkut nappaatit suli paasineqanngitsut qulaajarneqarnissaat • Nuunnermi suliassaniik ikiorneqarneq • Anersaartuuteqartinneqarneq • Ilisoqarnerani suliassaniik ikiorneqarneq • Inuuissiornermi kaffillerneq, akiliineq inuuissiortitsineq il.il. • Nujaleriffimmut allanullu aningaasartuutit • Pisiniarnermik ikiorneqarneq • Aningaaserivimmi aningaasanik tigusineq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ikorsiinerup imaraa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulloq unnuarlu sulisut • Inissiamik ataatsimik marlunnilluunniit initialimmik tunineqarneq • Ataatsimuualarnissamut, sammisassaqarnissamut sungiusarnissamullu periarfissaqarneq • Paaqqutarinninneq pillugu pilersaarut - aamma isumassuinermitik ikorsiineq attaveqaataasoq suleqatigalugu suliarineqassaaq.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	<p>Utoqqaat illuani najugaqartut sullinnejernermut toqqaannartumik akiliineq ajorput, pensionisiaaniilli ilanngaanneqartarpuit, taamaalliluni pensionit 46 %-i tunniunneqartarpuit. Utoqqalinersiat aamma immaqa utoqqalinersianut tapiliussat qaammat taanna nutserfiusoq qaammatillu tulliani allannguuteqassanngillat, tamatumali kingorna utoqqalinersiat ikilisinneqassapput. Aningaasat akigititakkut aalajangersagaapput, tak utoqqalinersiat pillugit inatsisit.</p>
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	<p>Tulleriaarisartoqatigiit.</p> <p>Innuttaasoq innersuunneqartoq utaqqisut allattorsimaffianni pingaarnersiuinikkut utoqqaat angerlarsimaffianni inissamik inoqanngitsumik peqalerpat, tunineqassaaq. Periarfissaqarpat, innuttaasup kissaataa pingaartinneqassaaq.</p>
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	<p>Sulisut tassaasinnaapput peqqissaasut, isumaginninnermут peqqinnissamullu ikiortit, perorsaasut, peqqinnissamut ikiortit, isumaginninnermут ikiortit, isumaginninnermут tunngasumik ilinniagallit imaluunniit ilinniagaqarsimanngitsut.</p> <p>Sungiusarnissamut ikuutissanullu tunngasut timimik sungiusaasut pillorissaasullu nalilersussavaat, nuutsisarnermullu nassuaasiortutik.</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Attaveqaatasup innuttaasoq peqatigalugu ikinnerpaamik ukiumut ataasiarluni innuttaasoq tamakkiisumik naliliiffigisarppaa. Tassunga ilanngullugu pissutsit qaammatit pingasut ingerlaneranni sulisunit naliliivigineqartarpuit.

<p>13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut</p>	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>
--	---

8.2 Suliassat allaaserineqarnerat: Utoqqaat Najugaqatigiiffiat

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorstiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11 ulloq 30. oktober 1998-meersoq. Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata allangortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 5. december 2008-meersoq. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 23. november 2015-meersoq.
2. Ikiorstiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasunik ulloq unnuarlu sulisoqartumi paaqqutarineqarnermik pisariaqartitsisut kisianni annertuumik isumassorneqartussaanngitsut taamaattorli nammineq angerlarsimaffimmanni najugaqarsinnaajunnaarsimasut aamma taamaattumik ikiorneqarnermik, paaqqutarineqarnermik isumassorneqarnermillu pisariaqartitsisut, suliamut tunngatillugu angerlarsimaffimmiki ikiortimit illersorneqarsinnaasumik isumagineqarsinnaanngitsut.
3. Ikiorstiinermi suna siunertaava?	Innuttaasut ilaatigoortumik imminnut ikorsinnaasut aamma paaqqutarineqarnermik pisariaqartitsisut ulloq unnuarlu paaqqutarineqarnermik ikiorstiinermillu naapertuuttumik neqeroorfingeqarsinnaapput, ataavartumik imaluunniit atuukkallartumik.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut utoqqaat najugaqarfianni inissamut innersunneqarsinnaavoq, imattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq piffissami pineqartumi imaluunniit ataavartumik piginnaanikillisimappat, aamma angerlarsimaffimmiki ikiorteqaraluarluni allatullu iluaqusersuuteqaraluarluni nammineq isumagisinnaanngippat. • Innuttaasoq annertuumik paaqqutarineqartariaqanngilaq aamma ima piginnaaneqarpoq inigisamik nikisitsineratigut piginnaanera allangutsaalisisinnaavoq pitsangoriaateqarluniluunniit.

	<ul style="list-style-type: none"> Innuttaasoq pisariaqartitsivoq nukissaqarlunilu ataqatigiinni aamma utoqqaat najugaqatigiiffianni sammisani peqataasinnaanermut. <p>MALUGIUK: Innuttaasut toqujartortut inissaannik akuersissuteqartoqarneq ajorpoq utoqqaat najugaqatigiiffianni peqqissaasumik imaluunniit peqqinnissamut ikiortimik atorfqartoqanngippat.</p> <p>Aappariit inaannut qinnuteqartoqarsinnaavoq aamma utaqgisut allattorsimaffiannut ilannguttoqarsinnaavoq, aappaasup imaluunniit inooqataasup utoqqaat angerlarsimaffiannut nuunnissani kissaatigippagu.</p>
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Suliassanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq: <ul style="list-style-type: none"> Inuttut eqqiluisaарнеq Eqqaaneq errorsinerlu Nerinerit Peqqissaavimmut attaveqarneq Siunnersuineq Piginnaasaqaannarnissamut sungiusarneq ikuutillu naleqqussarneri Illoqarfimmi aalajangersimasumik pillorissaasoqartinnagu timimillu sungiusaasoqartinnagu angerlarsimaffimmi sungiusarnissaannut malitassat tunniunneqartarput Sammisanut assigiinngitsunut peqataaneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaانngillat?	Ikiorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq: <ul style="list-style-type: none"> Tarmikkut nappaatit suli paasineqanngitsut qulaajarneqarnissaat Nuunnermi suliassanik ikiorneqarneq Ilisoqarnerani suliassanik ikiorneqarneq Inuuissiornermi kaffillerneq, akiliineq inuuissortitsineq il.il. Nujaleriffimmut allanullu aningaaasartuutit Nakorsaatinik annertussusiliinerit Pisiinarnermik ikiorneqarneq Aningaaserivimmi aningaasanik tigusineq
7. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	Ikiorsiinerup imaraa: <ul style="list-style-type: none"> Inissiamik ataatsimik marlunnilluunniit initialimmik tunineqarneq Qeqertarsuatsiaani aappariit inaannik tuneqarneq, innuttaasoq taamaattumut innersunneqarsimappat Ataatsimuualaaarnissamut, sammisassaqarnissamut sungiusarnissamullu periarfissaqarpoq Ulloq unnuarlu sulisut Attaveqaataasoq najugaqartoq peqatigalugu paaqqutarinninnissaq isumassuinissarlu pillugit pilersarusiussaaq

8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Najugaqartut sullinneqarnermut toqqaannartumik akiliineq ajorput, pensionisiaaniilli akigititat naapertorlugit ikilisinneqartarput.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	<p>Sulisut tassaasinnaapput peqqissaasut, isumaginninnermут peqqinnissamullu ikiortit, perorsaasut, peqqinnissamut ikiortit, isumaginninnermут ikiortit, isumaginninnermут tunngasumik ilinniagallit imaluunniit ilinniagaqarsimanngitsut.</p> <p>Eqaarsaarnissamut ikuutissanullu tunngasut timimik sungiusaasut pillorissaasallu nalilersussavaat, nuutsisarnermullu nassuaasiorlutik.</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Attaveqaataasup innuttaasoq peqatigalugu ikinnerpaamik ukiumut ataasiarluni innuttaasoq tamakkiisumik naliliiffigisarpaa.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

8.3 Suliassat allaaserineqarnerat: Utoqqarnut inunnnullu innarluutilinnut inissiat

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Tunngavigineqartumik inatsiseqanngilaq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Najugaqarfik utoqqarmut imaluunniit innarluutilimmuit naleqqussagaq tassaavoq; inissiaq imaluunniit illu utoqqaaq imaluunniit innarluutilip pisariaqartitai naapertorlugit aaqqissuussaq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasup killilimmik piginnaasaqalersimasup namminerisamik najukkamini ulluinnarni oqinnerusumik atugassaqartinneqarnissaa pillugu angallavigiuminarsaanissaq.

4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut utoqqaat imaluunniit innarluutillit, timikkut piginnaasakilllisimasut taassuma nassataanik pineqartoq maannamut angerlarsimaffigisamini pitsasumik atugaqarunnaarsimasoq.</p> <p>Innuttaasoq utoqqarnut aamma innarluutilinnut inimik tunineqarsinnaavoq, imaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq pitsorluppoq, rollatorimik imaluunniit kaassuartakkamik atuisuppat • Innuttaasup timikkut tarnikkullu pissusia aalajaatsuuppat • Innuttaasoq maannamut inigisaminit inimik mikinermik pisariaqartitsippat • Innuttaasup ulluinnarni inooriaatsini attassinnaavaa angerlarsimaffimm ikiorti, angerlarsimaffimm peqqissaasoq il il tapersersortigalugit. <p>MALUGIUK: Inuit eqqarsartaatsikkut innarluuteqartut, timimikkulli piginnaasatigut sapinngitsut, utoqqarnut innarluutilinnulluunniit inissiamik tunineqarsinnaanngillat.</p>
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Ilanngussartaqanngilaq.
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanggillat?	Utoqqarnut imaluunniit innarluutilinnut inimut atasumik sulisoqanngilaq, taamaattumik ikorneqarnermik annermik pisariaqartitsigaanni kommunimi tulleriaarisartut saaffiqineqassapput.
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Innuttaasup timikkut piginnaasakilllisimanerat nalilerneqartarput, tamanna tunngavigalugu inissiaq innuttaasumut tunniunneqartussaq aalajangerneqassaaq.</p> <p>Inissiat imatut immikkoortitigaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inissiaq imaluunniit illu majuartarfeqanngitsoq, alloriusaqanngitsoq, issiavimmik kaassuartakkamik atuisunut naleqquttoq • Inissiaq imaluunniit illu majuartarfilik, issiavimmik kaassuartakkamik rollatorimilluunniit atuisunut aqqutilerneqarnissamut periarfissalik Isaarissamut majuartarfiit sinaannut naleqqussaasoqarsinnaavoq, innuttaasup piginnaasai apeqqutaatillugit.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Innuttaasoq inissiaatileqatigiiffimmik attartornermut isumaqatigiissummik nalinginnaasumik isumaqatigiissuteqassaaq.
9. Kina tulleriaarisartotigii?	<p>Tulleriaarisartoqatigiit.</p> <p>Qinnuteqaat akuersissutigineqarpat innuttaasoq utaqqisut allattorsimaffiannut ilanngunneqassaaq. Kingorna innuttaasup pisariaqartitaanut naapertuutumik inissiamik neqeroorfingineqassaaq. Innuttaasup inissiaq neqeroorutigineqartoq piumanngippagu, innuttaasoq utaqqisut allattorsimaffianni kingullerpaanngorlugu inissinneqassaaq.</p>

10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Inissiaatileqatigiiffiit INI A/S aamma Iserit A/S.								
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Inissiat tamarmik utoqqarnut innarluutilinnullu naleqquttuunissaannut killissarititaasunik naammassinnittut, taamaalillutik innuttaasup pisariaqartitaanut aaqqissuunneqarsinnaallutik.								
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Malitseqartinneqanngilaq.								
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu uunga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Ammasarfiit</td> <td style="padding: 2px;">Piffissat sianerfissat.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">ataa - pinga 10:00 – 15:00</td> <td style="padding: 2px;">ataa - pinga 08:30 – 10:00</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">sisa 12:00 - 17:00</td> <td style="padding: 2px;">sisa 16:00 - 17:00</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">tall 10:00 - 12:00</td> <td style="padding: 2px;">tall 08:30 - 10:00</td> </tr> </table>	Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.	ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00	sisa 12:00 - 17:00	sisa 16:00 - 17:00	tall 10:00 - 12:00	tall 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.								
ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00								
sisa 12:00 - 17:00	sisa 16:00 - 17:00								
tall 10:00 - 12:00	tall 08:30 - 10:00								

8.4 Suliassat allaaserineqarnerat: Inissiisarfik nakkutigisaq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11 ulloq 30. oktober 1998-imeersoq.</p> <p>Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata allangortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 5. december 2008-meersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq</p> <p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 4. novembari 2019-imeersoq</p> <p>Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 23. november 2015-meersoq.</p> <p>Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr 40, 9. december 2015-imeersoq.</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Paaqqutarineqarnermik pisariaqartitsineq akulikitsumik nakkutigineqarnermik aamma innuttaasunut annertuumik piginnaanikillisimasunut ulluinnaat aaqqissuunneqarnerannut tapersorsorneqarneq, innuttaasunut ikorsiineq angerlarsimaffimi ikiortinit, qanigisaasunit imaluunniit utoqqaat illuanni/utoqqaat najugaqatigiiffiini nalinginnaasuni tunniunneqarsinnaanngippat.</p>

3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinerup siunertaraa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut immikkut pisariaqartitsisut immikkoortumi immikkut ilisimasalinni naleqquttumi najugaqarnissaata qulakkeerneqarnera • Innuttaasut immikkut pisariaqartitsisut ulluinnarni naleqquttumik ikiorneqarnissaata qulakkeerneqarnera
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut inissiisarfik nakkutigisaasumut inissamik innersuunneqarsinnaapput, imaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq annertuumik silassorissutsikkut ataavartumik piginnaanikillisimappat aamma isumassorneqarnermik suliassatigullu ulloq unnuarlu ikiorneqarnissamik annertuumik ataavartumik pisariaqartitsippat • Innuttaasoq puiguttornermik nappaateqarpat, puiguttornermut assingusunik pigisaqartutut ersiuteqarpat/pissusilersuuteqarpat imaluunniit avammut qisuaritaaseqarpat aamma ilungersunartumik pissusilersuuteqarpat, utoqqaat angerlarsimaffianni nalinginnaasumi isumagineqarsinnaangngitsumik • Innuttaasoq inissiisarfik nakkutigisaasumi sulisunut peqateqarnissamik qanimullu attaveqarnissamik pisariaqartitsippat <p>Qinnuteqartup pisinnaasaasa issusiat ataatsimut naliliinermi piumasqaatitut ilaatinneqassapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paassisutissat imminut tunngassuteqartut, piffissaq sumiissuserlu ilisimassanngilai kiisalu sumiissutsimik malussarissuseerussimassaaq • Angerlarsimaffiminit aneriarluni, angerlarsimaffini nassaarisinnaajunnaarsimassavaa • Angallannermut, silap issinneranik, ikuallannermi navianarsinnaasunik naliliisinnaajunnaarsimasoq, imminut aamma/imaluunniit avatangiisiminut uloriarnartorsiorttsisinnaasoq • Inuit akornanniinnermini avammut qisuaritaaseqarneq.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Suliassanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuttut pisariaqartitanut ilitsersuineq/ikiuineq • Inuttut eqqiluisaарneq • Atisanik errorsineq • Eqqiaaneq • Nerinermi ikiuineq • Peqqissaavimmut attaveqarnermi • Piginnaasaqaannarnissamut sungiusarneq ikiuutillu naleqqussarneri • Sammisassanut peqataanerit • Sammisassanukarnermi utimullu biilnik ingerlatsinnej • Nakorsaatinik aqutsineq aamma nakorsaatinik passussineq

6. Ikorsiinermi suliat suut ilaannngillat?	Tulliuttunut ikorsiinermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq: <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq aamma ikorfartorteqarnermut ikorsiissutit • Oqilisaassinerit, sungiusaaqqinnerit kiisalu katsorsaanernik ingerlatsinerit • Ilisoqarnerani suliassanik ikiorneqarneq • Inuuissiornermi kaffillerneq, akiliineq inuuissiortitsineq il.il. • Nujaleriffimmut allanullu aningaasartuutit • Pisiniarnermik ikiorneqarneq • Aningaaserivimmi aningaasanik tigusineq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Ikorsiinerup imarai: <ul style="list-style-type: none"> • Ataatsimoornissamut sammisassaqarnissamullu pitsasunik inissaqarnissaq • Ulloq unnuarlu sulisoqarpoq • Innuttaasut ataasiakkaanut, innuttaasup inuunermini oqaluttuassartaa aallaavigalugu, paaqqutarinninnermut isumassuinermullu iliuusissat pilersaarusiorneqassapput. • <i>Iliuusissatut pilersaarusiorneq</i>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Inissiisarfimmi nakkutigisaasumi najugaqartut sullinneqarnermut toqqaannartumik akiliineq ajorput, pensionisiaalli akigititat naapertorlugit ikilisinneqartarput. Utoqqalinersiallit utoqqalinersiamik 46%-iat pissarsiarisarpaat. Utoqqalinersiat aamma immaqa utoqqalinersianut tapiliussat qaammat taanna nutserfusoq qaammatillu tulliani allannguuteqassangillat, tamatumali kingorna utoqqalinersiat ikilisinneqassapput. Aningaasat akigititakkut aalajangersagaapput, tak utoqqalinersiat pillugit inatsisit. Siusinaartumik pensionisiaallit pensionisiamik 20%-at pisarpaat. Siusinaartumik pensionisiat qaammat taanna nutserfusoq qaammatillu tulliani allannguuteqassangillat, tamatumali kingorna siusinaartumik pensionisiat ikilisinneqassapput. Aningaasat amerlassusaat siusinaartumik pensionit pillugit inatsit malillugu aalajangersarneqartarput.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innersuussisartoqatigiit puiguttortut pillugit ataqatigiissaarisartut suleqatigalugit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Peqqissaasut, paaqqutarinninnermik assistantit, puiguttortunut ikiortit, peqqinnissamut assistantit, peqqinnissamut ikiortit, imaluunniit tassunga assigisaanik ilisimasallit, aammalu ilinniarsimanngitsut. Sulisorineqartut amerlanerpaartaasa ilinniagaqarsimasuunissaat anguniarneqarpoq.

	Immikkut puiguttormerut tunngasunik ingerlaavartumik piginnaanngorsaasoqartarpoq.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	<p>Attaveqaataasoq ukiumut ikinnerpaamik ataasiarluni innuttaasumik taassumalut qanigisaanik innuttaasup ataatsimut qanoq innera pillugu killiffissiuilluni ataatsimiitsisassaaq.</p> <p>Taakkua saniatigut nakkutilliinerugallartunik ingerlatsisoqartarpoq.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

8.5 Suliassat allaaserineqarnerat: Sammisassatut neqeroorutit

Imarisai	Nassuiarnera:
1. Ikorsiinermi inatsisisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11 ulloq 30. oktober 1998-imeersoq. Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata allangortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 5. december 2008-meersoq.</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Sammisassatut neqeroorutit tassaapput ornittakkat siusinaartumik pensionisallit aamma utoqqalinersallit peqataaffigisinaasaat aamma taakkunani sinaakkutissat toqqissisimanartut iluanni inooqatigiit akornanniissinnaapput sammisqaarlutillu.</p>
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinerup siunertaraa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut ataasiakkaat eqeersimaartumik inuuneqarnerannik attassiinnarneq, taamaaliornikkut imminut isumagineq nukittorsarneqarsinnaaqquillugu innuttaasullu sapinngisamik sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaanera anguneqarsinnaaqquillugu. • Innuttaasut ikiorserneqartut ulluinnarni allaanerusumik sammisassaqarnissaannut periarfissaqartinneqarnissaat • Inuit akornaniikkusukkunnaarnissamik kiserliulernissamillu pinaveersaartitsineq

	<ul style="list-style-type: none"> • Aappaasumut/qanigisaasumut innuttaasumik paaqqutarinninnermk annerpaamik isumaginnittumik oqilisaassinermk neqerooruteqarneq.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut siusinaartumik pensionisiallit aamma utoqqalinersiallit sammisassatut neqeroorutinut innersunneqarsinnaapput, imattoqarpalit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq kiserliorpoq aamma inuit ataatsimooqatigiiffiinut isernissaminut ikorneqartariaqarpoq • Innuttaasoq sammisassatut neqeroorutini inooqatigiit sammisaannut peqataanissaminut kajumissuseqarpoq • Innuttaasoq ulluinnarni inuunerminut aaqqissuussisoqarnissamik pisariaqartitsivoq • Innuttaasoq namminersorsinnaavoq ikorneqarnissaminut annikitsuinnarmik pisariaqartitsilluni, kisianni aamma immikkut ikorfartorneqarnissamik ikorneqarnermillu pisariaqartitsisinnaavoq. <p>MALUGIUK: Innuttaasut eqqarsartaatsimikkut allanngorartut aamma tarnikkut napparsimasut sammisassatut neqeroorutini <i>inissamik tunineqarsinnaanngillat</i>.</p>
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sammisassatut neqeroorutini sammisani assigiinngitsuni peqataasoqarsinnaavoq. Innuttaasut oqartussaaqataapput sammisassat suut aaqqissuunneqassanersut sammisallu suut peqataaffigissanerlugit.</p> <p>Innuttaasut piginnaakillisimasut sammisassanut tulliuttunut tapersorsorneqarnermk ikorneqarnermillu neqeroorfigineqarsinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perusuersariarneq aamma inuttut eqqiluisaardeq • Nerinermi ikorneqarneq - nerineq imernerlu • Nakorsaatnik annertussusiliorsoriikkaniik nakorsaatitortitsineq • Inunnut kivitsisummik atortoqarluni atortoqarnaniluunniit nuussinerni • Issiavissuarmi nalaasaarfimmiluunniit qasuersaarnissamut periarfissaqarneq
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Tulliuttunut ikorsiinermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nakorsaatnik annertussusiliinerit • Timimik sungiusaasumik pillorissaasumik ilitsorsorneqarluni sungiusarneq • Peqqissaasut suliaannik suliaqarneq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Sammisassatut neqeroorutit ulluinnarni tamani ammasarput.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	<p>Peqataaneq akeqangilaq. Taamaattoq nerisassanut kissartunut akigititat atuuttut naapertorlugit akiliuteqartoqassaaq. Innuttaasut angallanneqarnissamut innersunneqarsimasut</p>

	tassunga aamma akiliuteqartarput akigititat atuuttut naapertorlugit.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Sulisut tassaasinnaapput isumaginninnermi peqqinnissamut ikiortit, perorsaasut, peqqinnissamut ikiortit, isumaginninnermi assigisaanilluunniit ilinniagaqartut. Pingaartinneqarpoq sulisut amerlanerpaat suliamik ilinniagaqarsimasuunissaat.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Minnerpaamik ukiumut ataasiarluni neqeroorutip qanoq naammagisimaarneqarnera pillugu, innuttaasunik sulisut oqaloqatiginnittarput. Tamatuma saniatigut ukiumut ataasiarluni innuttaasup inissisimanerata killiffia pillugu nalunaarusiertoqartarpoq.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl

8.6 Suliassat allaaserineqarnerat: Sammisassatut neqeroorummut angallassineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasunik pitsorluttunik, nalinginnaasumik tamanik ingerlassissutinik atuisinnaangitsunik, bussit unittarfiannut ungasissumik pisuffissalinnik, angallassineq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasoq sammisassatut neqeroorutaasumut isumannanngitsumik ornigussinnaassasoq, ingerlaqqissinnaassasorlu.

4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasoq siusinaartumik pensionisialik aamma utoqqalinersialik, imaluunniit annertuumik innarluutilik pensionisiaqanngitsoq angallassinertut neqeroorummumt innersunneqarsinnaavoq, imattoqarpat:
	<ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq pitsorluttuuvoq aamma ungasissutsit takinerit ingerlaarfigisinnaanngilai • Innuttaasoq issiavimmik kaassuartakkamik imaluunniit rollatorimik atuisuuvoq • Innuttaasoq silassorissutsikkut annikinnerusumik piginnaasaqarpoq
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Tulliuttunit ikiorneqarneq tapersorsorneqarnerlu pissarsiarineqassapput: <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffiup isaariaanit bussimut • Bussimit sammisassatut neqeroorummumt
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanggillat?	Tulliuttunut ikorsiinermut ilaatinneqanngillat: <ul style="list-style-type: none"> • Qaatiguunik atisalersorneq • Perusuersartarfimmiinneq • Imermut nerinermullu atatillugu ikiuineq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Angallassineq piffissami nal. 8.30 aamma nal. 10.00 akornanni aammalu nal. 13.30 aamma nal. 16.00 akornanni neqeroorutigineqarpoq.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akigititat atuuttut naapertorlugit akeqarpoq. Sammisassatut neqeroorummumt atatillugu klippekorteqartarpoq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Kommune innarluutilinnut bussinik sullissiuuvoq.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	Ingerlatitsisinnaanermut allagartaqartariaqarpoq, kiisalu issiavinnik kaassuartakkanik atuisunik ingerlatsinermut atatillugu sillimaniarnermik ilisimasqaarluni.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Innuttaasoq attaveqarfingeqartuarpoq taamaaliornikkut innuttaasup pisariaqartitai allanngornersut arajutsinaveersaarneqarlutik
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

8.7 Suliassat allaaserineqarnerat: Sungiusarluni qasuersaararlunilu uninngagallarneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11 ulloq 30. oktober 1998-imeersoq.</p> <p>Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaata allangortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 5. december 2008-meersoq.</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Innuttaasunut sungiusarluni- aamma qasuersaarluni uninngagallarneq napparsimavimmit uninnganermiit piginnaanikillisimaneq pissutigalugu isumassorneqarnermik aamma/imaluunniit sungiusarnermik pisariaqartitsigallarnermi, nammeneq angerlarsimaffimmut ikaarsaariaqqitsigani.</p>
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinerup siunertaraa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup angerlarsimaffimmini illorsorneqarsinnaasumik najugaqaannarsinnaanera • Innuttaasup imminut ikorsiinnaanera sabinngisamik qulakkeerniassallugu aamma piginnaasanik annasimasaminik sabinngisamik utertitseqqinnissaa anguniarlugu • Napparsimavimmut unittarnerit uneqattaarnerillu pinaveersimatinniarlugit • Allamik iliuuseqarnissaq ajornartillugu aappaasup inooqataasulluunniit utaqqiisaagallartumik oqilsaaviginissaa.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Siusinaartumik pensionisiallit aamma utoqqalinersiallit kiisalu innuttaasut innarluutillit Kommuneqarfik Sermersumi najugaqartut sungiusarluni qasuersaararlunilu uninngagallarnermut innersunneqarsinnaapput, imaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq isumassorneqarnermik aamma/imaluunniit sungiusarnermik pisariaqartitsigallarpooq • Innuttaasoq napparsimavimmiissimanermiit angerlarsimaffimmut ikaarsaariarnermi tapersorneqarnermik pisariaqartitsigallarpooq • Innuttaasoq napparsimanini pissutigalugu oqilsaanneqarnermik pisariaqartitsivoq qanigisani ikiortiginagu ulluunerani periarsinnaanngilaq ass kisimiilluni angerlarsimasinnaanngilaq • Innuttaasoq piginnaanngorsaqqissinnaasutut periarfissaqarpooq • Najugaqarfimmi ajornartorsiuteqarpooq aamma qulaajaasoqarnissaa pisariaqartinneqarpooq paasiniarlugu innuttaasoq illorsorneqarsinnaasumik

	<p>nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarsinnaanersoq</p> <p>Kommunimi innuttaasoq Nuummi napparsimmavimmit angerlarnermini aamma pisariaqartitsineq naapertorlugu sungiusarluni qasuersaararluni uninngagallartinneqarsinnaavoq Nuummi imaluunniit Paamiuni imaluunniit Tasiilami oqilisaassivimmi uninngagallarluni.</p> <p>Innuttaasumut atugassarititaasut, periarfissat aamma piginnaasat apeqqutaallutik sungiusarluni qasuersaararluni uninngagallarnermik pilersaarutaasumik, piaartumik imaluunniit qulaajaassutaasumik ingerlatsisoqarsinnaavoq.</p>
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Suliassanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suleqatigiaat suliatigut ataatsimut naliliinerat • Inuttut immikkut anguniagaqarneq nammineq angerlarsimaffimi najugaqaannarnissaq anguniarlugu • Suleqatigiaat suleqatigiinnerisigut ikuiniarluni iliuuseqarneq • Inuussutissatigut iliuuseqarneq • Nakorsaatnik atuinermik nalilersuineq • Nakorsaatnik annertussusiliinerit • Tapersersorteqarnissamik pisariaqartitsinerup naliliiffiginissaa pillugu angerlarsimaffinnut pulaarneq <p>Qasuersaartitsilluni uninngagallarnermi aamma neqeroorutigineqarsinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avatangiisit toqqissisimanartut • Tapersorsorneqarneq isumassorneqarnerlu • Inuussutissaqartitsilluarneq
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaangillat?	<p>Tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napparsimmavimmi uninngareernermi sungiusarneqarneq • Nakorsamit katsorsarneqarneq • Napparsimmavimmi katsorsarneqarneq • Tarnikkut /eqqarsartaatsikkut qulaajaaffigineqarneq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Sungiusarluni qasuersaararluni uninngagallarnerit pilersaarusiukkat, pinartumik pisut aamma qulaajaanissamik siunertallit immikkoortinneqartarpot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uninngatitsigallarnerit pilersaarusiukkat sivisunerpaamik sap akunneri 5 sivisussuseqarsinnaapput • Pinartumik uninnganerit sivisunerpaamik sap akunneri 2 sivisussuseqarsinnaapput • Uninnganerit qulaajaanissamik siunertallit sivisunerpaamik sap akunneri 2 sivisussuseqarsinnaapput <p>Innuttaasut ataasiakkaat nalilersorneqareernerisigut sungiusarnissamut qasuersaartinneqarnissamullu</p>

	<p>assigiinngitsunik neqeroorutinut innersuussisoqartarpoq. Assigiinngitsut neqeroorutit ilagaat pillorissaasumit imaluunnit timimik sungiusaasumit suliniuteqartoqarnissaa, neqeroorutinili allani pillorissaasumit imaluunniit timimik sungiusaasumit suliniuteqartoqarnissaa ilaaneq ajorput.</p> <p>Uninngagallarnerup sivisussusianut apeqqutaavoq innuttaasumut atugassarititaasut, periarfissat aamma piginnaasaasa qanoq innerat uninngagallarnermi anguniakkanut pilersaarutinullu naleqqiullugit.</p> <p>Uninngagallarnermi innuttaasup pisussaaffigaa illumi najoqqutassanik malinnissalluni. Assersuutigalugu uninngagallarnermi pujortarneq imaluunniit aalakoornartumik aanngajaarniutinillu atuinerit inerteqquaapput.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq, akigititaasulli malillugit ulloq uninngagallarnerup aallartiffia aallarnerfigalugu nerinermut akigititat atuuttut malillugit akiliisoqartassaaq. Taakkua saniatigut innuttaasup nammineq inuttut eqqiluisaarnermut atukkani akilertassavai.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit. Uninngagallarnermut innersuunneqarneq Tulleriaarisartunit aaqqissuunneqassaaq, taakkua nalilersuereerunik innersuusissapput innuttaasoq akuersissummik itigartitsinermilluunniit pissanersoq kiisalu utaqqisunut allattorsimaffimmii inissisimaneq pillugu paasissutissinneqarluni. Piaartumik inissinneqarnissaq pineqartillugu qinnuteqaat suliarineqarasuassaaq pilertortumillu naammassineqassalluni.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	Peqqissaasut, pillorissaasut, timimik sungiusaasut, inunnik isumaginninnikkut peqqinnissakkullu assistantit, puiguttortunut ikiortit, peqqinnissamut ikiortit, isumaginninnikkut ikiortit aamma ilinniarsimanngitsut. Sulisut ilinniarsimasut amerlanerunissaat anguniarneqassaaq.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpa?	Uninngagallarnerup kingorna, innuttaasup nammineq najugaqarnermini anguniakkani angusimanerai sulisut naliliissapput.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl</p>

	Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl
--	---

8.8 Suliassat allaaserineqarnerat: Paarsinermi akissarsiaqartitsineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Angerlarsimaffimmik ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 32, 26. juli 1994-imeersoq.
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Paarsinermi akissarsiaqartitsineq innuttaasumut tunniunneqassaaq taassuma ilaqtutani imaluunniit qanigisani nappaammik katsorsarneqarsinnaanngitsumik atugaqarpal aamma nammineq angerlarsimaffimminko toqunissamik kissaateqartumik paarineranut akissarsiassaatut.
3. Ikiorsiinermi suna siunertaava?	Ikiorsiinikkut siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> Innutaasoq isumassortariaqartoq nammineq angerlarsimaffimminko isumassorneqarnissaminut kissaatigisamisullu toqunissaanut periarfissinneqarsinnaanera Qanigisaasumut qanigisaq isumassorlugu suliaqarsinnaaneranut imaluunniit peqataasinnaaneranut aningaasatigut taartisiaqartitsisinnaanermut
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innutaasoq paarsinermi akissarsiaqartinnejqarsinnaavoq, imaattoqarpal: <ul style="list-style-type: none"> Akissarsiaqartinnejqartoq aamma katsorsarneqarsinnaanngitsumik napparsimasoq aappariiupput, inooqatigiupput, meerariiupput, angajoqqaariiupput imaluunniit ima qanigisariitsigippal allaat pineqartoq paarsisinnaalluni. Katsorsarneqarsinnaanngitsumik napparsimasup aamma paarsinermi akissarsiaqartinnejqartussap qanigisaasup paaqqutarinnittooqalernissaa isumaqataaffigigaat. Paarsinermi akissarsiaqartinnejqartoq namminersortumi imaluunniit pisortani atorfekarpooq sulisitsisumillu sulinngiffeqarnissamik periarfissaqarnera pillugu uppernarsaateqarpooq.
5. Sullissinerup akuerineqarnissaanut suut piumasaqaataappat?	Paarsinermi akissarsiaqartitsinermut piumasaqaataavoq tulliuttut naammassineqarnissaat: <ul style="list-style-type: none"> Napparsimasunik katsorsarneqarsinnaanngitsunik katsorsaaneq unitsinneqarsimassaaq aamma siunissami katsorsaasarnissat anniartitsinaveersaataapput Peqqinnissaqarfimmit katsorsarneqarsinnaajunnaartoq pillugu nalunaaruteqartoqarsimassaaq

	<ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq sivikitsuinnarmik inuuneqartussanngortoq missingerneqartoq Najoqqutassatut sivisussutsit qaammatit arfiniliupput • Qanoq innera pissutaalluni napparsimmavimmi, Utoqqaat angerlarsimaffianni assigisaaniluunniit uninngassasoq pisariaqanngilaq • Katsorsarneqarsinnaanngitsumik napparsimasoq inuttut paaqqutarisariaqarnermik isumassorneqarnissamillu pisariartitsivoq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Paarsinermi akissarsiaqartitsinermik pisussaq sulianik tulliuttunik isumaginnissinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napparsimasumik isumassuineq anniarunnaarsitsinerlu • Suliasanik ikuunneq tapersersuinerlu • Ullup unnuallu ingerlaneranni sivisunerusumik qanigisap napparsimasup angerlarsimaffianiittarneq <p>Kommunimi nalinginnaasumik paaqqutarinninnissamut iluaqusersuutitullu neqeroorutit paarsineq pillugu akissarsisitsinissap akuerineqarnissaa apeqqutaatillugu tunniunneqassapput.</p>
7. Paarsinermi akissarsiaqartitsineq unitsinneqarsinnaava?	<p>Paarsineminut akissarsisartup aamma katsorsarneqarsinnaanngitsumik napparsimasup paarsineq sukkuluunniit unitsissinnaavaat.</p> <p>Paarsineq iluaqutaasutut isigineqartinnagu qaqtigooraluartumik paarsinermi akissarsiaqarsinnaatitaaneq kommunimit unitsinneqarsinnaavoq.</p>
8. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Paarsinermut akissarsiaqartitsineq angerlarsimaffinni ikiorit sulisarnerattut sap akunneranut amerlanerpaanik nal. ak. 40-tut inissinneqassaaq. Sapaatit akunneranut nal. ak. 40-t inorlugit paarsinissamut sulinngiffeqartoqarsinnaavoq (piffissap ilaannaani sulinngiffeqarneq). Taassuma saniatigut paarsinermut atasumik sulinngiffeqarneq qanigisaasut arlallit akornanni avinneqarsinnaavoq.</p> <p>Paarsinermi akissarsiaqarsinnaatitaaneq paarsiunnaarnermi unitsinneqassaaq. Paaqqutarisariaqartup toqukkut qimاغunnerata kingorna ullut 14-it tikillugit paarsinermi akissarsiaqarsinnaatitaaneq atuuppoq.</p> <p>Akissarsiaqartinneqartoq innuttaasup pisinnaasaanik allanngortoqarpat paasissutissiussaatitaavoq, tamanna ikiorserneqarnerata allanngorneranik kinguneqassappat aamma napparsimmavimmut unitsitsisoqartariaqassappat. Allanngortoqarnerani paarsineminut akissarsisartoq Tulleriaarisatunut saaffiginnissaaq. Paaqqutarineqartariaqartup sivikitsuinnarmik napparsimmavimmut assigisaanulluunniit unitsinneqarnera tamanna namminermi paarsinermut akissarsianik atorunnaarsitsinermik kinguneqassanngilaq.</p>

9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit. Tulleriaarisartut paarsinermut akissarsiaqartitsinermut qinnuteqaammik tigusaqaraangamik piaartumik suliat katersorneqarsimasut tunngavigalugit aalajangiisassapput. Itigartitsineq allakkatigut tunngavilersorneqassaaq maalaaruteqarnissamullu ilitsersummik ilanngussiffagalugu nassiunneqassalluni.
10. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Malitseqartinneqanngilaq.
11. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiifflusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorstinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl

8.9 Suliassat allaaserineqarnerat: Nammineq angerlarsimaffigisami isumassuinermut tapersersuineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Paarsinermi akissarsiaqartitsineq innuttaasumut tunniunneqassaaq taassuma ilaqtutaminik utoqqarmik nammineq angerlarsimaffimmini najugaqartumik ulluinnarni isumassorneqarneranik suliaqarpat aamma inuttut ikiorneqarnissamik isumassorneqarnissamillu akuersissummik tunineqarsimappat.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinikkut siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Qulakkiissallugu qanigisaasoq innuttaasumik innarluutilimmik isumassuinermk suliaqartoq isumassuinermk ingerlatsinissaminut aningaasatigut nukissaqarnissaa • Innuttaasup utoqqalisup piginnaanikillisimagaluarluni nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaanut tapersersuissalluni

4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Qanigisaasoq isumassuinermik suliaqartoq aningaasatigut tapersorsorneqarsinnaavoq, imaaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paarsinermi akissarsiaqartitsineq innuttaasumut tunniunneqassaaq taassuma ilaqtaminik utoqqarmik nammineq angerlarsimaffimmi najugaqartumik ulluinnarni isumassorneqarneranik ikuunnermillu suliaqarnissamut tapersorsorneqartussatut akuerineqarsimappat • Paarsinermi akissarsiaqartussaag angerlarsimaffimmi ulluinnarni isumassuinermik suliaqartoq saniatigut allamik isertitaqanngilaq imaluunniit ilaannakortumik isertitaqarpooq
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Innuttaasup nammineq angerlarsimaffiani tapersersuineq isumassuinissarlu isumassuisumit aaqqissunneqassaaq.</p> <p>Tassunga ilaatigut makkua ilanngunneqarsinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inunnik allanik peqateqarsinnaaneq • Avatangiisut attaveqalerneq • Attavinnut suleqateqalernissamut, soorlu qanigisanut, tarnikkut nappaatilinnik sullissivimmut, sullissisumut, nakorsamut aamma inunnut allanut susassaqartunut. • Inuttut ikiorneqarneq • Angerlarsimaffimmi suliassanut pisariaqartunut ikorfartorteqarneq
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaangillat?	<p>Tulliuttunut ikorsiinermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffinni peqqissaaneq • Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ikorsiineq Naalakkersuisut minnerpaaffissatut annerpaaffissatullu aalajangersagaasa, ukiut tamaasa tamanut saqqummiunneqartartut iluaniitinneqassaaq.</p> <p>Annerpaamik sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri 40-t akissarsissutaasinnaapput.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	Isumassuisusup suliatigut piginnaasaqarnissaa piumasqaataanngilaq, kisianni pineqartoq suliassaminut naleqquttuussaaq aammalu pineqartoq illoqatigiinnut ilaassanngilaq, pinerluuteqarsimasinnaanermut uppernarsaammik pissarsiniartoqassaaq, pisariaqarpallu aamma meeqlanik innariisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniartoqassalluni.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sullissisup inuk innarluuteqartoq qanoq siuariartortiginersoq aamma nalerisimanersoq ataavartumik malinnaaffigissavaa, tamakkulu aqutigalugit aaqqissuussineq isumassuisorlu

	<p>oqaloqatigiissutigisassallugu. Ukiumut ataasiarluni killiffik pillugu nalunaarusiamik suliaqartoqartassaaq, taanna suleqatigiit aqutsisuannit akisussaaffigineqarpoq.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

8.10 Suliassat allaaserineqarnerat: Ikorfartorti

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit najugaqarfimmik neqeroorfigineqartarerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 19, 4 november 2019-imeersoq.</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Utoqqalinersiallit ulluinnarni namminneq isumagisassaminut ikiorneqarnissamik tapersorsorneqarnissamillu pisariaqartitsisut.</p>
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinikkut siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasumik sammisaqartitsineq, tapersersuineq, ilitsersuineq aamma sungiusaaneq taamaaliornikkut nammineq inooriaaseriumasani naapertorlugu imminut pitsaanerusumik akisussaaffigisinnnaaqquullugu • Innuttaasoq naak piginnaasakillisimagaluarluni sapinngisamik nalinginnaasumik inuuneqarnissaanut nukittorsaanissaq • Innuttaasup silarsuarmut avatangiiserisaminut attaveqarneranik attaveqaannarnissaanillu periarfissiineq ilaatigut neqeroorutinik piusunik atuineq aqqutigalugu
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Utoqqalinersiutillit ulluinnarni tapersorsorneqartariaqartut nal akunnerinik ikorfartorteqarnissamut innersunneqarsinnaapput, pissutsit imaappata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut ukiussarititaasut pilligit inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut qaangerlugit ukioqalersimappat

	<ul style="list-style-type: none"> Innuttaasoq ulluinnarnik aaqqissugaasunik pilersitsinissamut ikiorneqarnermik ikorfartorneqarnermillu pisariaqartitsippat Innuttaasoq mattusimalluni inuuppat aamma ersitumik atugarliorpat, aamma katsorsarneqarnissamik imaluunniit isumassorneqarnissamik pisariaqartitsippat neqeroorutit atuuttut iluanni naammassineqarsinnaanngitsunik Innuttaasoq inuttut aamma pisortat aaqqissugaannut attaveqanngippat imaluunniit annikitsuinnarmik attaveqarpat taamaattumillu ikorfartorteqarnermik aaqqissuussamik iluaquteqarsinnaappat Innuttaasoq immaqa tarnikkut killilinnik ilungersuutigisaqarpoq taakkua isumagineqarsinnaapput
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Ikiorsiinertut aaqqissuussat siamasissut pineqarsinnaapput, taakkua inunnut ataasiakkaanut aalajangersimasumik naliliinerit tunngavigalugit kiisalu iliuusissatut pilersaarut tunngavigalugit aamma innuttaasumut immikkut anguniagassatut aaqqissuunneqassapput.</p> <p>Makkununnga ikorfartuisoqarsinnaavoq ilitsersuisoqarlunilu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ulluinnarnik aaqqissugaasunik pilersitsineq Attavinnik suleqateqarneq, soorlu qanigisaanik, tarnikkut nappaatilinnik sullissivimmik, sullissisumik, nakorsamik aamma allanik inunnik susassaqartunik. Silarstuarmut avatangiserisamut attaveqarnermik pilersitsineq aamma inooqatigiinnermi attaveqarfinnut peqataasinnaaneq Ulluinnarni ikorfartorneqarsinnaanermut pisariaqartitanik qulaajaaneq Angerlarsimaffimmi suliassanut pisariaqartunut ikorfartorteqarneq Inuttut ikiorneqarneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Ikiorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq Angerlarsimaffinni peqqissaaneq
7. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Nal akunneri ikorfartorteqarnerit tunniunneqartarput innuttaasup pisariaqartitaatut killilersuutit inatsisitut tunngavissami allassimasut tunngavigalugit.</p> <p>Ikiorsiineq annermik innuttaasup angerlarsimaffiani pisarpoq.</p>
8. Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikiorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikiorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik.

11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	<p>Sulisut isumaginninnermut aamma peqqinnissamut assistentiusinnaapput, perorsaasuuusinnaapput imaluunniit inuit isumaginninnermut arlaatigut ilinniagaliusinnaallutik ilinniagaqanngitsuuusinnaallutilluunniit.</p> <p>Naatsorsuutigineqarpoq inuup ikorsigassap nappaataa apeqqutaatinnagu ikorfartortiusup suliassaq isumagisinnaassagaa.</p> <p>Innuttaasup isumaginninnikkut sungiusarneqarnerani, tapersorsorneqarnerani isumassorneqarneranilu pisariaqartitai sanilliullugit sulisup immikkut ilisimasai sulinermilu tunuliaqtai ataqatigiilluinnartuussapput.</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	<p>Ikorfartorti pisussaatitaavoq ikorfartortit nalunaarusiaannik ukiumut ataasiarluni suliaqassalluni, taanna aallaavigalugu innuttaasumut iliuusissatut pilersaarut naliliiffiqeqaqqissaq.</p> <p>Suliniuteqarneq ikorsiinerlu siullermernit annertuumik nikingassuteqarpat Iliuusissatut pilersaarut, tassaavoq pilersuisup innuttaasup sullissisuanut nalunaaruteqartussaatitaanera, ikorsiissutitut aningaasaliissutigineqartup nutaamik nalilersuiffiqeqarnissaa siunertalarugu.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

8.11 Suliassat allaaserineqarnerat: Ingiallorqeartitsisarneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Utoqqalinersiallit namminneq angerlarsimaffimminni aamma sammisassatut toqqakkaminni peqataanissaminnut ingiallorqearnissamik pisariaqartitsisut.</p>

<p>3. Ikorsiinermi suna siunertaava?</p>	<p>Ikorsiinikkut siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuusuttoq suliffiup nalinginnaasup avataatigut sammisassanut assigiinngitsunut peqataasinnaanera taamaalillunilu angerlarsimaffiup avataani allanut attaveqalerluni attuumassuteqarsinnaaneranillu qulakkeerinnikkumaneq • Innuttaasup avatangiisiminut qaninnernut peqataatinneqarsinnaaneranut periarfissanik pitsangorsaajumaneq aamma nammineq inuunermini namminersorsinnaaneranik namminerlu aalajangiisinjaaneranik pitsangorsaajumaneq • Qanigisaasunik oqilisaassiumaneq taakkua angerlarsimaffiup avataani sammisanut peqataasinnaanerannut periarfissiinikkut.
<p>4. Kina ikiorserneqarsinnaava?</p>	<p>Utoqqalinersialinnut ingallorteqartsineq innersuussutigineqarsinnaavoq, imattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut ukiussaritaatasut pillugit inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut qaangerlugit ukioqalersimappat • Innuttaasoq ataavartumik malunnaatilimmillu piginnaanikillisimavoq, taamaattumik innuttaasoq ikiorneqartinnani illumi avataani angalaarsinnaanani • Innuttaasoq sammisassani assigiinngitsuni peqataanissamik kissaateqarpoq
<p>5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?</p>	<p>Innuttaasup nammineq aalajangissavaa sammisanut sunut ingallorteqarumanerluni. Tassaasinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisiniartarneq • Biilimik angalaarneq • Filmeriarneq • Pingortitami angalaarneq • Kulturikkut inooqatigiinnullu aaqqissuussat • Timersorneq <p>Ingallorteqarnermi tulliuttut tapiiffigineqarsinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qaatiguulersorneq qaatiguuiarneq • Perusuersartarfiliarnermut ikiorneqarneq • Kaassuartakkamik ikiorneqarneq aamma pisunnermi iluaqusersuutinik allanik ikiorneqarneq
<p>6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?</p>	<p>Ikorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammisat allat inummit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsifiisut • Angerlarsimaffimmi suliassatigut ikorfartorneqarneq • Aningaaserivimmi aningaasanik tigusineq aamma aningaaserivimmi isumagisassat allat

	Ingiallorti attaveqaatitut ikorfartortillu imaluunniit pulaartartutut atorneqassanngilaq aamma taamaattumik angerlarsimaffimi issialuni pulaartinneqassananani.
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Innuttaasoq qaammammut 15 tiimit tungaanut ingiallorqeinqarsinnaatitaavoq. Innuttaasup ingiaqateqarnissamut pisinnaatitaaffeqartup, inuk ingiaqatissani nammineq siunnersuutigisinnavaa. Ingiallortissamik toqqaaneq kommunimit akuersissutigineqassaaq atorfinitisinneqarlunilu.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq. Sammisassatut kissaatigisaq akiliiffingeqartussaappat ass. filmernermi billitsi, nioqqutissat il il, taakkua innuttaasumit namminermit akilerneqassapput.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartut.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissup piginnaasaanut piumasqaatit?	Ingiallortaasussamut immikkut ittunik piumasqaateqartoqanngilaq, kisianni ingiallortaasoq ajornanngippat inunnik innarluutilinnik soqutiginnillunilu imaluunniit sullissinermik misiliittagaqartuussaaq. Ingiaqataasartussamik toqqaanermi, aamma pingaaqtinneqartarpoq, innuttaasoq ingiaqataasullu soqutigisassi assigiinnissaat. Pinerlisimannginnermut uppernarsaammik naammaginartumik pissarsiniartoqassaaq.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ikorsiineq innuttaasumit ukiumoortumik qinnutigeqqinnejartassaaq. Tassunga atasumik nalilersorneqassaaq innuttaasup ikorsiisummik nuannaarutiginnissanersoq.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorstinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl

8.12 Suliassat allaaserineqarnerat: Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-meersoq. Angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarataat nr. 32, 26. juli 1994-meersoq. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 23. november 2015-meersoq.
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasut paaqqutarineqarnissamik aamma illup iluani ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut. Una tunngavigalugu ikiorsiisoqartarpooq "imminut ikiorsinnaanngornissamut ikuineq", tassa imaappoq innuttaasut sapingnisamik piginnaanngorsaaqqikumalluni peqataatinneqassapput.
3. Ikiorsiinermi suna siunertaava?	Ikiorsiinikkut siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup sapingnisamik sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaanut tapertaaneq • Innuttaasup nammineq killiliussami iluani toqqisisimaneranik qulakkeerinninneq • Napparsimavimmut unittarnerit uneqattaarnerillu pinaveersimatinneqarnerat
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasoq angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissamut innersunneqarsinnaavoq, imattoqarpat: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut annertuumik innarluuteqarpat • Innuttaasoq ataavartumik nappaateqarpat • Innuttaasup piginnaasai annikillisimapput • Innuttaasoq tassanngaannartumik ajoqtigisaqalerpat aamma nappaateqalerpoq
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Innuttaasup pisariaqartitaanik aalajangersimasumik naliliineq tunngavigalugu ikiorsiinerit tulliuttut neqeroorutigineqarsinnaapput: <u>Tapersorsorneqarneq isumassorneqarnerlu</u> <ul style="list-style-type: none"> • Atisaajarnermi atisalersornermilu • Timikkut akulaakkullu salitsinnej • Nangermik taarsiineq • Quisarfiup issiaviullu quisarfittallip taarserner • Perusuersartarfiliarnermut ikiorneqarneq • Inuttut eqqluisaardeq • Siniffimmi uffarneqarneq • Kuutsitsilluni uffarneqarneq • Qulitsinnej • Qanermik eqqiartinnej kigutigissartinnerlu • Isikkani assanilu kukiartinnej, minnerusumilli • Unngiarneq

	<ul style="list-style-type: none"> • Nujaleritinneq • Ammip paarinera • Alersiusanut, isarussanut, tusartaatinut, qitimus najummissutinut timillu pisataasaanut ikiuineq • Siniffiliorneq • Ullaakkorsiutinik piareersaanermut aamma taniiermut/ullup qeqqasiutissanik kissaanermut • Erruinermut ikiuunneq • Nuunneqarnermut, ulluunerani innanganerup allanngortinneranut • Nakorsaatinik nakorsaataasivimmuit agguataarsimasunik innuttaasullu angerlarsimaffianniittunik pisarnissamut ikiuineq. • Tarngutinik nakorsap innersuussutaanik sakkukitsunik taniiermi ikiuunneq • Toqusumik ilisaanissaanut piareersaaneq (asattuineq, atisalersuineq il il) <p>Suliassatigut ikiorserneqarneq</p> <p>Eqqiaaneq annermik makkuninnga imalik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eqqiaanermut ikiuinermi pineqarpoq annertussuseq inip ataatsimik sinittarfillip angeqqataa , tassa imaappoq: isaariaq, uffarfik, igaffik, ini kiisalu sinittarfik. Sapaatip akunnera allortarlugu nalinginnaasumik eqqiaasoqarsinnaavoq. Inuit ataasiakkaat pisariaqartitaat naapertorlugu akulikinnerusumik eqqiaasoqartarnissaa aalajangiiffigineqarsinnaavoq. • Støvsugerneq/sanerneq, natermik asaaneq, pujoralajaaneq iikkani pisattallu qaavini pisataqanngitsuni aamma perusuersartarfiup eqqiarnera. • Nillataartitsiviup salinnersa <p>Pisiniartarneq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amerlanerpaamik sapaatip-akunneranut ataasiarluni. Angerlarsimaffimmi ikiortip puussiat marluk immikkut 5 kiilunik oqimaassusillit tigummiarsinnaavai. <p>Atisanik errorsineq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Errortassat oqimaannerpaamik 5 kg marluk errorsivinnut marlunnut. <p>Nuup avataani kommunip illoqarfiini nunaqarfiinilu, naleqquffiinilu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imertaassineq solarimillu aallerneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaannngillat?	<p>Ikiorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasunut sukkortunut, svampeqartunut imaluunniit isikkamigut aaqqinneqarsinnaanngitsumik nappaateqartunut isumaginninneq. • Nakorsaatinik aallerneq/tunniussineq • Errortassarpassuit, tassa imaappoq, errortassat 10 kg sinnerlugu oqimaassusillit, aamma marloriarnermik amerlanerusunik errorsisariaqarnermik suliassasut.

	<ul style="list-style-type: none"> • Illu tamakkerlugu eqqiaaneq • Igalaanik qillarissaaneq • Amerlasuunik pisiniarneq – innuttaasup pisiniarfimmik nioqququtissat aggiunneqarnissaannik isumaqatigiissusiornissa kajumissaarutigineqassaaq. • Innuttaasup aningaasaataanik aqutsinissamut ikiorneqarneq, aningaaserivimmut tunngasumik ikiorneqarneq ilanggullugu. • Assersuutigalugu nereqatigiinnerup nuannateqatigiinnerullu kingorna erruineq
7. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ikiorneqartussat pisinnaassusii nukissaqassusii lu naapertorlugit innersuussisoqartassaaq ikiorsiisoqarluni lu.</p> <p>Nuuk aamma Tasiilaq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulloq unnuarlu <p>Paamiut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nal. 07:30-miit - 15:30-p tungaanut sapaatip akunnerani ullut tamaasa, pisariaqartitsisoqartillugulu 07:30-miit – 23:00-ip tungaanut sapaatip akunnerani ullut tamaasa. <p>Kommunip sinnera, Ittoqqortoormiit aamma nunaqarfii t:</p> <p>Nal. 8.00-16.00 ataasinngornermiit tallimannngornermut, pisariaqartitsisoqartillugulu 7:30 – 23:00 sapaatip akunnerani ullut tamaasa.</p> <p><u>Immikkut pisariaqartitsineq</u></p> <p>Isumassuiner mik suliallit pissutsini aalajangersimasuni innuttaasup kissaatigippagu, atsiukkamik uppernarsaaserneqarsinnaapput innuttaasup angerlarsimaffianut matuersaammik tunniussisoqarneratigut namminneerlutik isersinnaanissaannut. Taamannak pisoqassaaq ass innuttaasumit namminermit matumik ammaasinnaaneq ajornakusoopat.</p>
8. Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	<p>Angerlarsimaffimi ikiorteqarnermi innuttaasup inoqutigiivisa akissarsiaat apeqqutaapput aamma suliassaqarfimmut akigititat malinneqarput.</p> <p>Taamaattoq ikiorsiineq akeqanngilaq isumaginninnikkut iliuusissatut pilersaarummut atasumik innuttaasoq angerlarsimaffimi ikiorteqarallartussaatitaappat.</p> <p>Innuttaasoq nammineq angerlarsimaffimmini errorsiveqanngippat errorsinermut atasumik atuisup akiliutissai amerlanerussapput, errorsisarfimmut ingerlassiner mut errorsisarfimmillu errorsivinnik atornermut atasumik.</p>
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartut
10. Kina ikiorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik

11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Isumaginninnermut aamma peqqinnissamut assistentit, peqqinnissamut ikiortit imaluunniit assigisaanik ilinniagallit kiisalu ilinniarsimangitsut. Sulisut ilinniarsimasut amerlanerunissaat anguniarneqassaaq.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Tulleriaarisartoq ikinnerpaamik ukiumut ataasiarluni nalileeqqittassaaq.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

8.13 Suliassat allaaserineqarnerat: Nerisaqartitsineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Kiffartuussineq taanna inatsisitigut pisussaaffiunngilaq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasumut nammineq nerisassiornissamut ajornartorsiuteqartumut imaluunniit nammineq nerisassiorsinnaanngitsumut nerisassanik kissartunik peqqinnartunillu aggiussineq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Qulakkiissallugu innuttaasoq nerisassanik inuussutissaqarluartunik nerinissaanut periarfissaqartinnera.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasut piginnaanikillisimanertik pissutigalugu imaluunniit immikkut inuttut ajornartorsiuteqarneq pissutigalugu kissartunik nerisassiorsinnaanngitsut.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Taamaallaat nerisassanik aggiussineq kisimi.
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Ikorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kissaneq • Sassaalliineq • Torersaneq • Erruineq

7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Nerisassanik aggiussineq ukiup ulluini tamani nal 11 aamma 13 akornanni pisarpoq. Kissartunik ulloqeqqasiorneq periarfissaavoq, kiisalu nerisassanit taakkunannaq annertunerusumik piressaq toqqarneqarsinnaavooq unnukkorsiuutitut nerineqarsinnaasunik. Nakorsap innersuussinera naapertorlugu nerisassat immikkut ittut aggiunneqarsinnaapput.				
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Nerisassat kissartut akigititat atuuttut naapertorlugit akeqarput. Taquissat akigititat atuuttut naapertorlugit akeqassapput. Akigititami ilaapput aggiussineq/biliussineq. Nerisanut akiliut qaammammut kingumoortumik akilersinneqartassaaq, pensioninit ilanngaassinnikut.				
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.				
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Kommunimit sullissisoq.				
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	Igaffimmit tunisassiortutut akuerisaasumit nerisassanik aggiussineq. Nakorsap innersuussinera naapertorlugu nerisassat immikkut ittut aggiunneqarsinnaapput.				
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ikorsiineq ingerlaavartumik nalilersorneqassaaq aamma igaffik tunisassiortutut akuerisaasoq ukiumoortumik nerisaqartinneqartut naammagisimaarinninnerannik misissuinermik ingerlatsiffiqineqartassapput.				
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ikorsiineq pillugu uunga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavooq: Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk <table border="1"> <tr> <td>Ammasarfiit</td> <td>Piffissat sianerfissat.</td> </tr> <tr> <td>ataa - pinga 10:00 – 15:00 sisa 12:00 - 17:00 tall 10:00 - 12:00</td> <td>ataa - pinga 08:30 – 10:00 sisa 16:00 - 17:00 tall 08:30 - 10:00</td> </tr> </table>	Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.	ataa - pinga 10:00 – 15:00 sisa 12:00 - 17:00 tall 10:00 - 12:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00 sisa 16:00 - 17:00 tall 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.				
ataa - pinga 10:00 – 15:00 sisa 12:00 - 17:00 tall 10:00 - 12:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00 sisa 16:00 - 17:00 tall 08:30 - 10:00				

8.14 Suliassat allaaserineqarnerat: Aputaajaaneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Kiffartuussineq taanna inatsisitigut pisussaaffiunngilaq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Aputaajaaneq innuttaasunut sullissinertut neqeroorutaavooq, piffissani nalinginnaasumit annertunerusumik apisimatillugu silataasa aputaajarneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarnerani,

	taamaaliornikkut namminneq angerlarsimaffimmit peqataalluni inuuneq ingerlanneaannarsinnaaqqullugu.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinikkut siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup nammineq angerlarsimaffimmini sivisuumik inuunissaata qulakkeerneqarnera • Innuttaasup ulluinnarnik peqataalluni inuunerata attatiinnarneqarneranik qulakkeerinninneq
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasut inigisaasa silataasa aputaajarneqartarnissaannut innersuussisoqassaaq, imaattoqarpat: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut anigorneqarsinnaanngitsumik nappaatillit aamma/imaluunniit piginnaassusiat ataavartumik annikillisimasut • Innuttaasup najugaani inunnik allanik suliamik ingerlatsisinaasumik najugaqartoqartutut nalunaarsuisoqarsimannngippat • Innuttaasoq inissiaatileqatigiiffiup illuutaani najugaqanngilaq taamaattuni inissiaatileqatigiiffik aputaajaanissamut pisussaaffeqarmat
5. Ikorsiinermi suliat suut ilangunneqarsinnaappat?	Najugaqarfiiut silataanni aputaajaaneq piffissani annertuumik apummik nakkaasoqartillugu nammineq isumagisumik ingerlanneaqartarput, innuttaasut angerlarsimaffiinut orningussinnaaneq apummit killilersimaneqartillugu.
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	Aaqqissuussinermi aputaajaaneq kisimi ilaavoq.
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Aputaajaanermi tulliuttut atugassarititaapput: <ul style="list-style-type: none"> • Aaqqissuussineq nammineq isumagisumik aallartinneqartarpoq piffissani annertuumik apummik nakkaasoqartillugu, taamaattumik innuttaasoq nammineerluni kommunimi teknikkeqarnermut immikkoortuanut <i>attaveqassanngilaq</i>. • Aputaajaaneq piffissani sila peqqutaalluni innuttaasut najugaqarfisa tungaanut aqqutigiuminaalligaangat kommunimit naliliisoqarneratigut atulersinneqartassaaq. • Ullormut amerlanerpaamik ataasiarluni aputaajaasoqartassaaq. • Ullup qanoq ilinerani aputaajaasoqarnera assigiinngissinnaavoq. Ulluni ulapaarfiusuni utaqqisinnaaneq innuttaasumit naatsorsutigineqassaaq.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Sanarfinermut Avatangiisumullu Ingerlatsivik
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sullissineq ingerlaavartumik nalilorseqartarpoq.

12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikiorsiineq pillugu uunga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Ammasarfiit</td><td style="padding: 2px;">Piffissat sianerfissat.</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">ataa - pinga 10:00 – 15:00</td><td style="padding: 2px;">ataa - pinga 08:30 – 10:00</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">sisa 12:00 – 17:00</td><td style="padding: 2px;">sisa 16:00 – 17:00</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">tall 10:00 – 12:00</td><td style="padding: 2px;">tall 08:30 – 10:00</td></tr> </table>	Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.	ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00	sisa 12:00 – 17:00	sisa 16:00 – 17:00	tall 10:00 – 12:00	tall 08:30 – 10:00
Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.								
ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00								
sisa 12:00 – 17:00	sisa 16:00 – 17:00								
tall 10:00 – 12:00	tall 08:30 – 10:00								

8.15 Suliassat allaaserineqarnerat: Angajoqqaanut inoorlaanik marluliaatilinnut arlalinnilluunniit meeralinnut ikiuineq tapersersuinerlu

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq. Angerlarsimaffimi ikiorteqartitsisarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 32, 26. juli 1994-imeersoq
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Marlulianut, pingasulianut meeqqanulluunniit amerlanernut inunngortunut inoorlaat angajoqqaavinut ikiuineq.
3. Ikiorsiinermi suna siunertaava?	Marlulianut, pingasulianut meeqqanulluunniit amerlanernut inunngortunut inoorlaat angajoqqaavinut ikiuineq, taamaaliornikkut angajoqqaanngortut meeqqat pisariaqartitaannik isumaginninnissaminnut nukissaqarluarneroqqullugit.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasut ikiorserneqarsinnaapput marlulianut, pingasulianut meeqqanulluunniit amerlanernut inunngortunut inoorlaanut angajoqqaat.
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Inuit ataasiakkaat naliliiffigineqarnerat malillugu neqeroorutigineqarsinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eqqiaaneq pingaarnertut støvsugerneq/sanerneq, asaaneq, pujoralajaaneq suut sanimukaartut qaavinik torersakkanik kiisalu igaffimmik uffarfinnillu eqqiaaneq • Pisinarneq • Atisanik errorsineq • Imertaassineq solarimillu aallerneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Ikiorsiinernut tulliuttunut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naalungiarsuit ineriantornerannik sunniineq • Naalungiarsuit alliartornerannik, nerisaqarnerannik paqqutarineqarnerannillu akisussaaneq

7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Sapaatip-akunnerini 65-ini annerpaamik sapaatip-akunneranut nal akunneri 8 ikorsiisoqarsinnaavoq, imaluunniit meeqqat meeqqerivimmi aallartinnissaasa tungaanut, tassa sapaatip-akunnerit 65-it sioqqullugit aallartissappata. Ikorsiineq ulluinnarni nal. 8.00 aamma 16.00 akornanni neqeroorutaavoq. Ikorsiineq aallartissinnaavoq ataataasup meerartaarnermut atasumik sulinngiffecarnera naammassippat imaluunniit anaanaasoq kisimiittusimappat napparsimmavimmit angerlarnermut atasumik.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Tulleriaarisartoqatigiit.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Angerlarsimaffimmi ikiortit aalajangersimasumik atorfekartitaasut, meeqqanik pinerluuteqarsimannnginnermut uppernarsaateqareersut
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ingerlaavartumik meeqqat angajoqqaavi suleqatigineqarput.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl

9. Suliassat allaaserineqarnerat: Innuttaasunut innarluutilinnut immikkoortortaq

Kommuneqarfik Sermersuumit kissaatigineqarpoq innuttaasut innarluutillit allatuulli pisinnaatitaaffisa qulakkeerneqarnissaat aamma inuunermik eqeersimaartumik, naleqartumik namminersuutigisamik ingerlatsisinnaanerannut qulakkeerinnitraqassasoq inuiaqatigiinni peqataatinneqartutut misigisimaqqullugit. Taamaattumik kommunimi innuttaasunut innarluutilinnut taakkununngalu ilaquaasunut assigiinngitsunik neqeroorutaateqarpugut.

Kommuneqarfik Sermersooq marsi 2017-imi Inuit innarluutillit pillugit politikkimik akuersissuteqarpoq, tassani innuttaasut innarluutillit pillugit kommunip kissaatigisaanik ineriertitsiffiginissaanut najoqqtassaqarpoq. Inuit innarluutillit pillugit politikki 2017-imiit 2027-ip tungaanut atuuppoq. Innarluutilinnut politikkip saniatigut innarluutilinnut suliassaqarfimmi pilersaarummik suliaqartoqarpoq, tassani Innarluutilinnut politikkimi anguniagassat qanoq piviusunngortinnejassasut allassimapput.

Suliassat allaaserineqarneranni atuisut peqataatinneqarsinnaanerat periarfissaavoq. Innuttaasup neqeroorutit aaqqissuunneqarnerat aamma atorneqarnerat aalajangiiffigeqataasinnaavai. Innarluutilinnut aamma tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaq innuttaasut ataasiakkaat sutigt tamatigut sapinngisamik annerpaamik sunniuteqaqataasinnaanerannut aalajangeeqataasinnaanerannullu tapersersuissaaq pineqartup inuuneranut pingaaruteqartunut tamaginnut. Taamaaliussaagut:

- Kommunip ikorsiineranik aamma neqeroorutaanik aaqqissuussinitigut innuttaasut annerpaamik sunniuteqarsinnaalersillugit.
- Innuttaasoq, ikorsiinerup pingarnerup ilaattut sunniuteqaqataanissaminut tapersersorneqassasoq ikorneqarlunilu aamma nammineq sunniuteqarsinnaanerata atuutsinneqarneranut.

Pingarnerpaavoq innuttaasut ataasiakkaat namminneq sunniuteqaqataasinnaanerat, ilaannulli ilaquaasut inuillu pingaarutillit allat innuttaasup sunniuteqaqataanissaanut naapertuuttumik ikuuussinnaapput.

Suliat allaaserinerini ikorsiissutigineqartut neqeroorutigineqartullu ataasikkaat qanoq matussusiissanersut nassuaasersorneqarput.

9.1 Suliassat allaaserineqarnerat: Najugaqaqatigiiffiit

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit najugaqarfimmiq neqeroorfigineqartarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 19, 4 november 2019-imeersoq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Najugaqaqatigiiffik inersimasunut innarluutilinnut ulloq unnuarlu immikkut isumassorneqarnissamik paaqqutarineqarnissamillu pisariaqartitsisunut kiisalu allanik peqateqarnissamik kissaateqartunut atuuppoq.

	Ikiorsiinermi siunertarineqarpoq innarluutillit inersimasut ataasiakkaat tarnikkut, timikkut inooqatigiinnermilu pissutsiminnik attassiinnarnissaannut, pitsangortitsinissaannut aamma ineriartortsinissaannut tapersersussallugit. Kajumissaarinermi aamma tapersersuinerup tamatumani pingaaruteqartup ilaagaa kinaassutsimik, imminut ataqqissutsimik inuunermlu nuannarisaqarnermik attassiinnarnissamut ineriartortsinissamullu tapersersuissalluni, kiisalu inuit akornanniissinnaanermut, attaveqarsinnaanermut namminnerlu inuunerminni annerpaamik sunniuteqarsinnaanermut tapersorsorneqarnissaq.
3. Ikiorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikiorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup tarnikkut, timikkut inooqatigiinnermilu piginnaasaanik attassiinnarnissaanik attassiinnarnissaanullu kajumissaarissalluni tapersersuissalluni, taamaaliornikkut innuttaasoq nammineq angerlarsimaffiminut nuussinnaaqquullugu immaqa ikorfartuisoqatigiinnit ikiorneqarluni • Innuttaasup nammineq inuunerminik nammineq kissaatigisani naapertorlugu ingerlatsisinnaaneranut kajumissaarineq • innuttaasumik kajumissaarissalluni inuunerup pitsaassusianik qaffassaajumalluni najukkami neqeroorutinik allanik atuisarnissamut
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Inersimasut innarluutillit timikkut tarnikkulluunniit annertuumik piginnaanikillisimasut najugaqarfittut neqeroorummik pisariaqartitsisut najugaqatigiiffimmuit innersunneqarsinnaapput.</p> <p>Innuttaasoq najugaqatigiiffimmi inissamik neqeroorfigineqarsinnaavoq, pissutsit imaattut atuuppata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup timikkut tarnikkulluunniit annertuumik piginnaanikillisimasoq • Innuttaasoq utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut inatsisit qaqqugukkulluunniit atuuttut naapertorlugin ukiussarititaasut inorlugit ukioqarpat • Innuttaasoq immikkut kajumissaartariaqarpoq, tapersersortariaqarluni, ikiorneqarluni isumassorneqartariaqarluni • Innuttaasoq ulloq unnuarlu nakkutigineqanngitsumi imminut paarisinnaavoq • Innuttaasoq pisariaqartippaa aammali nukissaqartillugu ataqtatigiiffimmi ilanngunnissani najugaqatigiiffimmilu sammisani peqataanissani
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Ataasiakkaat pisariaqartitaannik nalilersuereerluni tapersersuinermermik, ikuunnernik aamma ilitsersuinermermik ikiorsiisoqassaaq soorlu ukuningga:</p> <p>Suliassatigut ikiorserneqarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuttut eqqiluisaardeq pissusilersornerlu • Ullup qanoq ingerlanissaata aaqqissuunnera

	<ul style="list-style-type: none"> Missingersuusiornermut, missingersuutinut konto, PBS, qarasaasiakkut aningaaserivimmi kontunut il il ikiunneq. Allakkanik atuffassineq Nakorsaatnik aqutsineq / nakorsaatitorneq Nakorsiartarfimmut, Najukkami tarnip nakorsaqarfianut pisortallu allaffeqarfiinut allanut attaveqarneq Nutaamik initiarneq inissikkiartuaarnerlu <p>Suliamut piginnaasanik sungiusarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> Eqqiaaneq Ulluinnarni atugassanik niuerneq Nerisaqarnermut ilitsersorneqarneq ingerlaavartoq <p>Sammisat ikorfartuutaasut nalinginnaasut</p> <ul style="list-style-type: none"> Siunnersorneqarluni ilitsersorneqarlunilu oqaloqatigiinnerit Nammineq nukissanik ineriartortitsineq aamma taarsiutaasussanut pilersaarutit atulersinnejnarerat Piginnaasat pioreersut nutartertarnissaat nukittorsartarnissaallu Innutaaasut sammisaqartinnejnarerini, kulturikkut timersornikkullu pikialaartitsisoqarnerani ingiaqateqartinnejnarneq Nikittarsinnaanermut sungiusaneq aamma peqateqarneq perorsaanermiit pisariaqartitsisoqarneranik naliliinikkut pisariaqarsorineqarpal Pikkorissarnernut, ilinniartitaanernut suliffeqarnermullu peqataanissamut kajumissaarineq <p>Qanigisaasunut siunnersuinermik ilitsersuinermillu ingerlatsinernik ataasiakkaanik neqerooruteqartoqarsinnaavoq.</p>
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaanggillat?	Tulliuttunut tapersiisoqarneq ajorpoq: <ul style="list-style-type: none"> Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq Oqilisaassineq Sungiusaqqinneeq Nalileereerluni katsorsaanermik iliuutsit Nakorsaatnik annertussusiliinerit Innutaaup aningaasaqarneranik isumaginninneq
7. Ikiorsiissut qanoq annertutigiva?	Ikiorsiissutip imaraa: <ul style="list-style-type: none"> Isumaginninnermi perorsaasumit ikiorneqarneq isumassorneqarnerlu Peqateqarnissamut sammisaqarnermullu periarfissaqartitsineq Najugaqaqtigiiiffimmi ineeqqamik 1 tunineqarneq <p>Najugaqaqtigiiiffik innuttasup namminerisamik angerlarsimaffiatut isigineqassaaq.</p> <p>Sullissinerup qanoq annertutiginissaanik aalajangiinermi inunnik ataasiakkaanik naliliineq apeqqutaasarloq, tassa suliassat nammineerluni isumagisinnaanngisai aallaavigalugit, aamma sullissinerit allat inuup taassuma pisartagai eqqarsaatigalugit.</p>

	<p>OCN-imik periutsit aamma sakkussat aallaavigalugit sulisoqarsinnaavoq, kiisalu perorsaanermi periussat innuttaasunut ataasiakkaanut pissutsini aalajangersimasuni iluaqutaasussatut naatsorsuutigisat atorlugit. Saniatigut ilaatigut Majoriaq suleqatigineqarpoq aamma sammisaqarneq peqatigiinnermullu neqeroorutit ilinniarnermut, suliffeqarnermut sammisaqarnermullu attuumassuteqartut suleqatigineqarput.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Innuttaasoq qaammatit tamaasa ineqarnermut nerisanullu akiliisarpooq, akigititat atuuttut naapertorlugit.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	<p>Sulisut tassaasinnaapput isumaginninnermut aamma peqqinnissamut assistentit, perorsaasut inuit assingusumik isumaginninnermut ilinniagallit imaluunniit ilinniagaqarsimannngitsut.</p> <p>Sulisup immikkut ilisimasai ikorsiissummik pisartullu pisariaqartitaasa akornanni imminnut ataqatigeeqqissaarput</p> <p>aamma innuttaasup pisariaqartitaanut katitigaasunut suliamut ilinniagaq tulluartuuvoq perorsaaneq aamma timimik sungiusaaneq, ilitsersuineq, tapersersuineq, paaqqutarinninneq isumassuinerlu eqqarsaatigalugit. Innuttaasup nappaataata pingarnerup suunera apeqqutaatinnagu suliamik ingerlatsisup suliassani naammassisinnaagaa naatsorsuutigineqarpoq.</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpa?	<p>Najugaqaqatigiiffimi sulisut ukiumut killiffit pillugit nalunaarusiornermut akisussaasuupput. Taanna iliuusissatut pilersaarummik nalileeqqinnej siunertalarugu suliarineqartarpooq, saniatigut innuttaasumut ineriartortitsinermut pilersaarutit suliarineqartuarput.</p> <p>Suliniuteqarneq ikorsiinerlu siullermernit annertuumik nikingassuteqarpat iliuusissatut pilersaarut, tassaavoq pilersuisup innuttaasup sullissisanut nalunaaruteqartussaatitaanera, ikorsiissutit aningaasaliissutigineqartup nutaamik nalilersuiffigineqarnissaa siunertalarugu.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p>

	E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl
--	---

9.2 Suliassat allaaserineqarnerat: Najugaqatigiiffiit nakkutigisaasut:

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorserni inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit najugaqarfimmik neqeroorfigineqartarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 19, 4 november 2019-imeersoq.</p>
2. Ikiorsernikut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Najugaqatigiiffik nakkutigisaasoq inersimasunut innarluutilinnut, ulloq unnuarlusumassorneqarnermik tapersorsorneqarnissamillu pisariaqartitsisunut angerlarsimaffiuvog.</p> <p>Najugaqatigiiffik nakkutigisaasumi sulisut innuttaasut tarnikkut, timikkut inooqatigiinnermilu piginnaasaanik attassiinnarnissaannut, pitsangorsaanissaanut ineriertortitsinerannullu tapersersuippuit kajumissaarisuullutillu. Kajumissaarinermi aamma tapersersuinerup tamatumani pingaaruteqartup ilaagaa kinaassutsimik, imminut naleqartinnermilu inuunermilu nuannarisqaqarnermik attassiinnarnissamut ineriertortitsinissamillu tapersersuissalluni, kiisalu inuit akornanniissinnaanermut, attaveqarsinnaanermut namminnerlu inuunerminni annerpaamik sunniuteqarsinnaanermut tapersorsorneqarnissaq ilanngullugit.</p>
3. Ikiorserni suna siunertaava?	<p>Ikiorserni siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut tarnikkut, timikkut inooqatigiinnermilu piginnaasaanik attassiinnarnissaannut, pitsangorsaanissaanut ineriertortitsinerannullu tapersersuineq, ungasinnerusukkut namminneq inissaminnut nuussinnaaqullugit immaqa ikorfartuisoqatigiinnit ikiorneqarlutik. • Innuttaasoq nammineq piumasaqaatini malillugit ulluinnarni inuunerminut akisussaanerulernissaa taamaalillunilu pitsaasumik inuuneqarnissaanut sunniuteqarnerunissaanik tapersorsorneqarluni. • Innuttaasup inuunermini periarfissai pitsangorsassallugit, attaveqarnikkut, peqateqarnissamik neqerooruteqarnikkut, sammisassaqartitsinikkut, katsorsaanikkut, isumassuunikku ikorfartuinikkullu. • Innuttaasup inuunera pitsangorsarumallugu najukkami neqeroorutinik allanik atuinissaanut tapersorsorneqarnera

4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Inersimasut innarluutillit najugaqatigiiffimmi nakkutigisaasumi inissamik pisariaqartitsisoq ikorsiisummut innersunneqarsinnaavoq, imaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut ataavartumik piginnaanikillisimappat • Ikorsiineq tunniunneqassaaq utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut inatsisit qaqgukkulluunniit atuuttut naapertorlugit innuttaasoq ukiussarititaasut ataallugit ukioqarpat • Innuttaasoq ulloq unnuarlu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsippat
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Inuit ataasiakkaat pisariaqartitaannik nalilersuisoqareerneratigut taperserneqarneq, kajumissaarneqarneq, isumassorneqarneq, ikorneqarneq aamma ilitsorsorneqarneq ikorsiissutigineqarsinnaapput:</p> <p>Suliassatigut ikiorserneqarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuttut eqqiluisaarneq pissusilersornerlu • Ullup qanoq ingerlanissaata aaqqissuunnera • Missingersuusiorneq, missingersuutinut konto, PBS, qarasaasiakkut aningaaserivimmikontunut attavik il il ikorneqarneq. • Allakkanik atuffanneqarneq • Nakorsaatinik aqutsineq / nakorsaatitorneq • Nakorsiartafimmut, najukkami tarnip nakorsaqarfianut pisortallu allaffeqarfiinut allanut attaveqarneq <p>Suliassanut piginnaasanik sungiusarneq</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eqqiaaneq • Ulluinnarni atugassanik niuerneq • Nerisassanik ingerlaavartumik ilitsorsorneqarneq • Nerisassiorneq <p>Sammisat ikorfartuutaasut nalinginnaasut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siunnersorneqarluni ilitsorsorneqarlunilu oqaloqatigiinnerit • Nammineq nukissanik ineriartortitsineq aamma taarsiutaasussanut pilersaarutit atulersinnejarnerat • Piginnaasat pioreersut nutartertarnissaat nukittorsartarnissaallu • Innuttaasut sammisaqartinnejarnerini, kulturikkut timersornikkullu pikialaartitsisoqarnerani ingiaqateqartinnejarneq • Perorsaanermi isigalugu pisariaqarsorineqarpat <p>Qanigisaasunut siunnersuinermik ilitsersuinermillu ingerlatsinernik ataasiakkaanik neqerooruteqartoqarsinnaavoq.</p>
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanggillat?	<p>Tulliuttunut tapersiisoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oqilisaassineq • Sungiusaqqinnej

	<ul style="list-style-type: none"> • Nalileereerluni katsorsaanermik iliuuseqarnerit • Nakorsaatnik annertussusiliinerit • Innuttaasup aningasaqarneranik isumaginninneq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ikorsiissutip imaraa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isumaginninnermi inuttut ikorneqarnissaanik neqerooruteqarneq • Ulloq unnuarlu sulisut • Peqateqarnermut sammisaqarnermullu atugassat • Najugaqatigiiffimmi ineqqamik/inissiamik 1 tunineqarneq • Inummut ataatsimut iliuusissatut pilersaarutip suliarinera <p>Najugaqatigiiffimmi ineqqamik inuttasup namminerisaminik angerlarsimaffiatut isigineqarpoq.</p> <p>OCN-imik periutsit aamma sakkussat aallaavigalugit sulisoqarsinnaavoq, kiisalu perorsaanermi periussat innuttaasunut ataasiakkaanut pissutsini aalajangersimasuni iluaqqutaasussatut naatsorsuutigisat atorlugit. Saniatigut ilaatigut Majoriaq suleqatigineqarpoq aamma sammisaqarneq peqatigiinnermullu neqeroorutit ilinniarnermut, suliffeqarnermut sammisaqarnermullu attuumassuteqartut suleqatigineqarput.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Innuttaasoq qaammatit tamaasa ineqarnermut nerisanullu akiliisarpoq, akigititat atuuttut naapertorlugit.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	<p>Sulisut tassaasinnaapput social- aamma sundhedsassistentit, perorsaasut, imaluunniit inuit isumaginninnermi assingusumik ilinniagaqarsimasut, imaluunniit ilinniagaqarsimmanngitsut.</p> <p>Sulisup immikkut ilisimasai ikorsiisummik pisartullu pisariaqartitaasa akornanni imminnut ataqtigeeqqissaarput aamma innuttaasup pisariaqartitaanut katitigaasunut suliamut ilinniagaq tulluartuuvoq perorsaaneq aamma timimik sungiusaaneq, ilitsersuineq, tapersersuineq, paaqqutarinninneq isumassuinerlu eqqarsaatigalugit. Innuttaasup nappaataata pingarnerup suunera apeqquatainnagu suliamik ingerlatsisup suliassani naammassisinnaaga naatsorsuutigineqarpoq.</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Najugaqatigiiffimmi sulisut ukiumut killiffit pillugit nalunaarusiornermut akisussaasuupput, taanna iliuusissatut pilersaarummik nalileeqqinnej siunertaralugu

	suliarineqartarpooq. Saniatigut innuttaasumut ineriartortitsinermut pilersaarutit suliarineqartuarput.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

9.3 Suliassat allaaserineqarnerat: Innuttaasunut innarluutilinnut isumassorneqartariaqartunullu immikkoortortaq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit najugaqarfimmik neqeroorfigineqartarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 19, 4 november 2019-imeersoq.</p>
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Immikkoortortaq innarluutillit inersimasut ulloq unnuarlu immikkut isumassorneqarnissamik paaqqutarineqarnissamillu pisariaqartitsisunut naatsorsuussaavoq.</p> <p>Immikkoortortami sulisut innuttaasut tarnikkut, timikkut inooqatigiinnermilu atuuffinnik allanik attassiinnarnissaannut, pitsanggorsaanissaannut ineriartortitsinissaannullu tapersersuipput kajumissaarillillu. Ikorfartuinermi tessani innuttaasup kinaassutsimnik, imminut naleqartinermik aamma inuunermik nuannarisaqarneranik attassiinnarnissa ineriartortitsinissaalu, kiisalu inooqatigiinnermi pitsasumik inooqataasinjaaneranut, attaveqaqateqarsinnaaneranut tapersersuineq taamatullu nammineq inuunerminik annerpaamik oqartussaaqataanermik misigisimanissa pingaartinneqarput.</p>
3. Ikiorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikiorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup nammineq piumasaqaatini malillugit ulluinnarni inuunerminut akisussaanerulernissaa taamaalillunilu pitsasumik inuuneqarnissaanut sunniuteqarnerunissaanik tapersorsorlugu • Innuttaasup piginnaasaanik attassiinnarnissaq siunertaralugu suliaqarneq imaluunniit ajunnginnerpaamik eqqarsarluni innuttaasup piginnaasaasa pitsangoriaateqarnissaanik

	<p>anguniagaqarneq, aammattaaq qulakkeerlugu piginnaasanik annaasaqarneq sapisngisamik qajassuussilluni pisinnaanera.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup inuunermini periarfissai pitsangorsassallugit, attaveqarnikkut, peqateqarnissamik neqerooruteqarnikkut, sammisassaqtitsinikkut, katsorsaanikkut, isumassuinikkut ikorfartuinikkullu. • Innuttaasup nammineq inuunerminik nammineq kissaatigisani naapertorlugu ingerlatsisinaaneranut kajumissaarineq • Innuttaasup inuunera pitsangorsarumallugu najukkami neqeroorutinik allanik atuinissaanut tapersorsorneqarnera
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut innarluutillit aamma timimikkut imaluunniit tarnimikkut annertuumik piginnaanikillisimanertik pissutigalugu annertuumik immikkullu itumik tapersorsorneqartariaqartut, ikiorneqartariaqartut isumassorneqartariaqartullu, immikkoortortami inissamut innersunneqarsinnaapput.</p> <p>Innutaasoq immikkoortortami inissamiik neqeroorfigineqarsinnaavoq, imaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup timikkut imaluunniit tarnikku piginnaasakinnerunera erseqqippat • Innuttaasup utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut naapertorlugit ukiussarititaasut inorlugit ukioqarpat • Innutaasoq immikkut tapersersortariaqarpoq isumassorneqartariaqarlunilu • Innutaasoq ulloq unnuarlu tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsivoq
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Ataasiakkat pisariaqartitaannik nalilersuereerluni tapersersuinermik, ikuunnnernik aamma ilitsersuinernik ikiorsiisoqassaaq soorlu ukuninnga:</p> <p><u>Suliassatigut ikiorserneqarneq</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuttut eqqiluisaarneq • Eqqiaaneq errorsinerlu • Nerinermi nerisassanillu pilersaarusrornermi • Ullup qanoq ingerlanissaata aaqqissuunnera • Missingersuisornermut, missingersuutinut konto, PBS, qarasaasiakkut aningaaserivimmi kontunut il il ikuunneq. • Allakkanik atuffassineq • Nakorsaatissat amerlassusissaat, isumagineqarnerat iiorneqarnerallu • Nakorsiartafimmut, najukkami tarnip nakorsaqarfianut pisortallu allaffeqarfiinut allanut attaveqarneq <p><u>Suliamut piginnaasanik sungiusarneq</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eqqiaaneq • Ulluinnarni atugassanik niuerneq • Nerisaqarnermut ilitsersorneqarneq ingerlaavartoq

	<p><u>Sammisat ikorfartuutaasut nalinginnaasut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Siunnersorneqarluni ilitsorsorneqarlunilu oqaloqatigiinnerit Piginnaasaqaannarnissamut sungiusarneq ikuutillu naleqqussarneri Sammisanut assigiinngitsunut peqataaneq Nammineq nukissanik ineriertortitsineq aamma taarsiutaasussanut pilersaarutit atulersinneqarnerat Paaqqutarinninneq/isumassuineq aamma peqqissaanermik suliniutit Piginnaasat pioreersut nutartertarnissaat nukittorsartarnissaallu Innuttaasut sammisaqartinnejcarnerini, kulturikkut timersornikkullu pikialaartitsisoqarnerani ingiaqateqartinnejcarneq Nikitarsinnaanermut sungiusaneq aamma peqateqarneq perorsaanermiit pisariaqartitsisoqarneranik naliliinikkut pisariaqarsorineqarpal <p>Qanigisaasunut siunnersuinertermi ilitsersuinertermillu ingerlatsinernik ataasiakkaanik neqerooruteqartoqarsinnaavoq.</p>
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Tulliuttunut tapersiisoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sungiusaqqinneeq Innuttaasup aningasaqarneranik isumaginninneq
7. Ikiorsiissut qanoq annertutigiva?	<p>Ikiorsiissutip imaraa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Isumaginninnermi perorsaasumit ikiorneqarneq Ulloq unnuarlu sulisut Ulloq unnuarlu paaqqutarinninneq isumassuinerlu Inissiaq, namminerisamik perusuersartarfik aamma uffarfik, innuttaasup nammineq angerlarsimaffiatut isigineqartoq Inunnut ataasiakkaanut iliuusissatut pilersaarummik suliaqarneq <p>OCN-imik periutsit aamma sakkussat aallaavigalugit sulisoqarsinnaavoq, kiisalu perorsaanermi periusissat innuttaasunut ataasiakkaanut pissutsini aalajangersimasuni iluaqutaasussatut naatsorsuutigisat atorlugit. Saniatigut ilaatigut Majoriaq suleqatigineqarpoq aamma sammisaqarneq peqatigiinnermullu neqeroorutit ilinniarnermut, sulifeqarnermut sammisaqarnermullu attuumassuteqartut suleqatigineqarpoq.</p>
8 Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	Innuttaasoq qaammatit tamaasa ineqarnermut nerisanullu akiliisarpoq, akigititat atuuttut naapertorlugit.
9. Kina tulleriaarnermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.

10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaq, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivimmi.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Sulisut tassaasinnaapput peqqissaasut, isumaginninnermi peqqissaanermilu assistentit, perorsaasut suliususinnaappulluunniit siuliani taaneqartunut assingusumik ilinniagaqarsimasut imaluunniit ilinniagaqarsimanngitsut. Sulisup immikkut ilisimasai ikorsiisummik pisartullu pisariaqartitaasa akornanni imminnut ataqatigeeqqissaarput aamma innuttaasup pisariaqartitaanut katitigaasunut suliamut ilinniagaq tulluartuuvoq perorsaaneq aamma timimik sungiusaaneq, ilitsersuineq, taperssuineq, paaqqutarinninneq isumassuinerlu eqqarsaatigalugit. Innuttaasup nappaataata pingarnerup suunera apeqqutaatinnagu suliamik ingerlatsisup suliassani naammassisinnaagaa naatsorsuutigineqarpoq.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpa?	Immikkoortortami sulisut ukiumut killiffiit pillugit nalunaarusiornermut akisussaasuupput, taanna iliuusissatut pilersaarummik nalileeqqinneq siunertaralugu suliarineqartarpoq. Saniatigut innuttaasumut ineriertitsinermut pilersaarutit suliarineqartuarput.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl

9.4 Suliassat allaaserineqarnerat: Sammisassanut ataatsimooqateqarnissamullu neqeroorut

Imarisai	Nassuiarnera:
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Sammisaqartitsivittut ornittakkami inissamik neqeroorfigineqartartut tassaapput innuttaasut innarluutillit,

	<p>inunnik peqateqarnissaminnik ataatsimoorlunilu sammisaqarnissaminnik pisariaqartitsisut.</p> <p>Neqeroorut iluaqutaasinnaavoq, innuttaasut pineqartut angerlarsimaffimminniit qimagutilaartarnissaannut peqataajartorlutik ataatsimoorluni ingerlataqarnissamut kiisalu allanik peqateqarluni suliaqarnissamut periarfissaqartumi. Tassunga ilaapput ullut tamaasa suliassanut sungiusartarnissaq aamma ikorfartorneqarnissamut isumassorneqarnissamullu periarfissaqarnissaq.</p>
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup nammineq piumasaqaatini malillugit ulluinnarni inuunerminut akisussaanerulernissaa • Innuttaasup timikkut, tarnikkut inooqataanikkullu piginnaasaatigut atuuffiatigullu attasiinnarneranik ikorfartorneqarnera • Innuttaasup najukkami neqeroorutinik allanik atuisinnaaneranut ikorfartuineq, inuit ataasiakkaat ajornartorsiutaasa ajorseriaateqannginnissaat siunertaralugu. • Mattusimanermik pinaveersaartitsineq • Innuttaasup taamaaqatiminik peqateqarnissaanut tapersorsornera • Innuttaasoq neqeroorfigineqassasoq OCN-imik ingerlatsilluni naammassinneqqullugu
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasoq innarluutilik sammisassanut ataatsimooqateqarnissamullu neqeroorummut innersuuneqarsinnaavoq, imattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaasakillisimappat • Innuttaasoq utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut naapertorlugit ukiussaritaatasut inorlugit ukioqarpat • Innuttaasoq inooqatigiinnermi piginnaasaminik attassiinnarnissaminut imaluunniit pitsanngorsaanissaminut ikiortariaqarpoq tapersorneqarlunilu • Innuttaasoq inuit akornanniinnissaminut kajumigisaqarpoq aamma sammisassatut neqeroorutinut ilanngukkumavvoq • Innuttaasoq sammisassamik siunertalimmik pisariaqartitsivoq tassanilu isumassorneqartariaqarluni. • Inuttut eqqiluisaernermet tunngatillugu innuttaasoq imminut isumagisinnaavoq.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sammisassat sullinniarneqartunit aamma ataasiakkaat pisariaqartitaat aallaavigalugit aalajangerneqartarput.</p> <p>Ikorsiissutinut assersuutit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allanik peqateqarneq aamma sungiusarneq • Ikorfartuilluni oqaloqatigiinnerit inuttullu atukkat pillugit ilitsersuineq

	<ul style="list-style-type: none"> • Suliassaqaqtitsinerit immikkut ingerlanneqartut • Inuunermi suliassanut nalinginnaasunut sungiusarneq <p>Atuisut siunnersuuteqarsinnaapput ingerlatassanut taamaasillutik ingerlatassatut neqeroorutinut sunniuteqarsinnaapput makkuusinnaasunut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qalipaaneq • Nipilersorneq, erinarsorneq qitinnerlu • Timigissarneq soorlu timigissartarfinni aamma pisuttuarnerit • Eqaarsaarneq • Asiarneq • Pinguuatit assigiinngitsut • Filmit • Nerisassiorneq iffiornerlu • Aliikkutassaqaqtitsineq • Assassorneq • Ulluinnarni pisinnaasat • Pisortat suliffeqarfiinut ingiaqateqartarneq • OCN-imik ilinniarsimanermut uppermarsaatnik pissarsisinnaaneq, innuttaasut ataasiakkaat piginnaasaat aallaavigalugit.
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	Tulliuttunut ikorsiinermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffimmik ikiorteqarnermut tapiissutit • Oqilisaassineq • Sungiusaqqinneq • Nalileereernerup kingorna katsorsaanermut atasumik iliuuseqarneq • Nakorsaatnik annertussusiliinerit
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Sammisassaqaqtitsinermik peqateqarnissamillu neqeroorut ulluinnarni ulluunerani aamasarput pisariaqartitsinerlu naapertorlugu unnuukut ammasinnaanerat periarfissaavooq. Nuummi aamma Paamiutni sammisassaqaqtitsinermut peqatigiinnissamillu neqeroorutit periarfissaapput.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq immini akeqanngilaq. Sammisanut ataasiakkaanut tunngatillugu nammineq akiliuteqartitsisoqartarsinnaavoq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Sulisut isumaginninnermut aamma peqqinnissamut assistentiusinnaapput, perorsaasuuusinnaallutik imaluunniit inuit isumaginninnermut arlaatigut ilinniagaliusinnaallutik ilinniagaqanngitsuusinnaallutilluunniit.

	Sulisup immikkut ilisimasai kiisalu ilinniarsimassutsikkut tunuliaqtai, innultaasup pisariaqartitaanut aamma perorsaanermik aallaaveqartumik sungiusarnermut ilitsersorneqarneranut, ikorfartorneqarneranut aamma isumassorneqarneranut ataqtigiiissuseqassapput. Innultaasup nappaataata pingaarnerup suunera apeqqutaatinnagu suliamic ingerlatsisup suliassani naammassisinnaagaa naatsorsuutigineqarpoq.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sulisut ukiumut killiffit pillugit nalunaarusiornermut akisussaasuupput, taanna iliusissatut pilersaarummik nalileeqqinnej siunertaralugu suliarineqartarpooq.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

9.5 Suliassat allaaserineqarnerat: Nammineq angerlarsimaffigisami isumassuinermut tapersersuineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Aningaasanik tapiissuteqarneq inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmini najugaqartup ulluinnarni isumassorneqarneranik isumaginnittumut, inuttullu tapersorsorneqarnissamik isumassorneqarneranillu suliaqartumut aningaasaliissutaavoq.</p>
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inummut innarluutillimut qanigisaasup isumassuinermik ingerlatsisup isumassuinermik suliaqarnissaanut aningaasatigut nukissaqarnissaanik qulakkeerinnissutaavoq. • Innuttaasup innarluutillip piginnaasakillisimagaluarluni nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarnissaanik tapersersuineq.

4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Qanigisaasut isumassuinerterik ingerlatsisinnajumallutik aningaasatigut taperneqarsinnaapput, imaappat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pissarsisussaq innuttaasumik innarluutilimmik nammineq angerlarsimaffimmini najugalimmik aamma inuttut ikiorneqarnissamut isumassorneqarnissamullu akuerisaasimasumut qanigisaasoq, isumassuinerterik ingerlatsisoq, taperneqarsinnaavoq. • Pissarsisussaq saniatigut ilivitsumik ilaannakortumilluunniit isertitaqarneq ajorpoq angerlarsimaffimi ulluinnarni isumassuinerterik ingerlatsinermi saniatigut.
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Innutaasup nammineq angerlarsimaffiani tapersersuineq isumassuinissarlu isumassuisumit aaqqissuunneqassapput.</p> <p>Soorlu makku ilaatinneqarsinaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inunnik allanik peqateqarsinnaalernissamut • Illersugaalluni suliffimmik ingerlatsisinnaaneq • Avatangiisirut attaveqalerneq • Attavinnut suleqateqalernissamut, soorlu qanigisanut, tarnikkut nappaatilinnik sullissivimmut, sullissumut, nakorsamut aamma inunnut susassaqartunut allanut. • Inuttut ikiorneqarneq • Angerlarsimaffimi suliassanut pisariaqartunut ikorfartorteqarneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Makkununnga akiliutinut tapiisoqartanngilaq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffinni peqqissaasoqarneq • Angerlarsimaffimi ikiorteqarneq
7. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Tapersersuineq Naalakkersuisut minnerpaaffissatut annerpaaaffissatullu aalajangersagaasa, ukiut tamaasa tamanut saqqummiunneqartartut iluaniitinneqassaaq.</p> <p>Annerpaamik sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri 40-it akissarsissutaasinnaapput.</p>
8. Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikiorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.
10. Kina ikiorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	Isumassuisuusup suliatigut piginnaasaqarnissaa piumasqaataanngilaq, kisianni pineqartoq suliassaminut naleqquttuussaaq aamma pineqartoq illoqatigiinnut ilaassanngilaq, pinerluuteqarsimasinnaanermut uppernarsaammik pissarsiniartoqassaaq, pisariaqarpallu aamma meeqlanik innarliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsisoqassaaq.

12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpa?	Sullissisup inuk innarluuteqartoq qanoq siuariartortiginersoq aamma nalerisimanersoq ataavartumik malinnaaffigissavaa, tamakkulu aqqutigalugit aaqqissuussineq oqaloqatigiissutigisassallugu. Ukiumut ataasiarluni killiffik pillugu naliliinermik suliaqartoqassaaq, taanna suleqatigiiit aqutsisuannit akisussaaffigineqarpoq.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

9.6 Suliassat allaaserineqarnerat: Ikorfartorti

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit najugaqarfimmik neqeroorfigineqartarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 19, 4 november 2019-imeersoq.</p>
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	<p>Innutaasoq innarluutilik ulluinnarni nammineq suliassamik isumaginnissinnaaqullugu suliassaanik ikuunneq tapertaanerlu.</p>
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinermi siunertaqarvoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammisqaqtitsineq, tapersersuineq, ilitsersuineq aamma sungiusaaneq, taamaaliornikkut innuttaasup nammineq kissaatigisani naapertorlugit inuunerminut akisusaasusinnaaqullugu ingerlatsisinnaaqullugulu. • Innuttaasup silarsuarmut avatangiiserisaminut attaveqarnermik sanarfineranik attaveqarneranullu periarfissaanik pitsangorsaaneq ilaatigut neqeroorutinik piusunik atugaqarnikkut. • Innuttaasup ulluinnarnik aaqqissugaasunik pilersitsineranik kajumissaarineq tapersersuinerlu • Innuttaasut inuuniarnermikkut annertuumik ajornartorsiortut, mattusimasut tarnikkullu nappaatillit allanut attaveqartarnissaannik pilersitsinarneq attaveqalersitsinerlu.

4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut innarluutillit ulluinnarni tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut nal akunnerini ikorfartorteqarnissamut innersunneqarsinnaapput, tulliuttunik atuuttoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq ulluinnarnik aaqqissugaasunik pilersitsinissamut ikorneqarnermik ikorfartorneqarnermillu pisariaqartitsisoq • Innuttaasoq illersugaalluni suliamic ingerlatsisinnaaqqullugu ikorneqarnermik ikorfartorneqarnermillu pisariaqartitsisoq • Innuttaasoq mattusimasoq aamma ersittumik atugarliornermik atugaqarpat, aamma katsorsorneqarnissamik imaluunniit isumassorneqarnissamik pisariaqartitsippat neqeroorutit atuuttut iluanni naammassineqarsinnaanngitsunik • Innuttaasoq inoqatinut pisortallu attaveqatigiiffiinut allanut attaveqanngippat imaluunniit attaveqarpianngippat • Innuttaasoq utoqqalinersianik pissarsisinnaanermut inatsisit qaqugukkulluunniit atuuttut naapertorlugit ukiussaritaasut inorlugit ukioqarpat.
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilangunneqarsinnaappat?	<p>Innuttaasumik ataatsimik tunngavilersukkamik naliliinerit aallaavigalugit isumaginninnikkut perorsaanikkullu ikorfartuinertut aaqqissuussinerit siammassisut pineqarput taamatullu ikorfartuinertut aaqqissuussat allat.</p> <p>Tulliuttunut ikorfartuinermi ilitsersuinermillu tunniussisoqarsinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ullut nalinginnaasut aaqqissuunnissaannut • Illersugaalluni sulifimmik ingerlatsisinnaaneq • Silarstuarmik avatangiiserisamik attaveqarnermik pilersitsineq inooqatigiillu attaveqaqatigiinnerannut ilangunneq • Attavinnut suleqateqalernissamut, soorlu qaniganut, tarnikkut nappaatilinnik sullissivimmut, sullisisumut, nakorsamut aamma allanut inunnut susassaqartunut. • Ass ulluinnarni suliassanut ikorfartortariaqarnerup qulaajarneqarnera • OCN-imik ilinniarsimanermut uppernarsaatinik pissarsisinnaaneq, innuttaasut ataasiakkaat piginnaasaat aallaavigalugit. • Inuttut ikorneqarneq • Angerlarsimaffimmi suliassanut pisariaqartunut ikorfartorteqarneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaannngillat?	<p>Tulliuttunut ikiorsiinermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq • Angerlarsimaffinni peqqissaasoqarneq
7. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	Nal akunneri ikorfartorteqarnissamut tunniussinermi innuttaasup pisariaqartitaanut killiliussanik naliiineq tunngavagineqassaaq, taakkua inatsisitut tunngavimmi

	<p>allaaserineqarput. Nal akunneri ikorfartorteqarnissamut tunniussinermi pisariaqartitat iliuusissatut pilersaarummi aamma ikorfartortip nalunaarusiaani allaaserineqarput.</p> <p>Innuttaasoq peqatigalugu ineriertornissamut pilersaarummik immikkut anguniagassartalimmik suliaqartoqarsinnaavoq, tassunga innuttaasumut iliuusissatut pilersaarusiaq aallaavigineqassaaq.</p> <p>Ikorsiineq innuttaasup angerlarsimaffiani annermik pissaaq.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	<p>Sulisut isumaginninnermut aamma peqqinnissamut assistentiusinnaapput, perorsaasuusinnaapput imaluunniit inuit isumaginninnermut arlaatigut ilinniagaliusinnaallutik ilinniagaqanngitsuuusinnaallutiluunniit.</p> <p>Innuttaasup isumaginninnikkut sungiusarneqarnerani, tapersorsorneqarnerani isumassorneqarneranilu pisariaqartitai sanilliullugit sulisup immikkut ilisimasai sulinermilu tunuliaqtai ataqatigiilluinnartuussapput.</p> <p>Naatsorsuutigineqarpoq innuttaasup nappaataa pingaardeq apeqqutaatinnagu attaveqaataasoq suliassaminik ingerlatsissasoq.</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	<p>Tapersersueqatigiit ukiumut ataasiarlutik killiffiit pillugit nalunaarusiorissamut akisussaasuupput, tassanilu iliuusissatut pilersaarummik nalileeeqqinneaq siunniussaavoq.</p> <p>Suliniuteqarneq ikorsiinerlu siullermernit annertuumik nikingassuteqarpat</p> <p>Iliusissatut pilersaarut, tassaavoq pilersuisup innuttaasup sullissisuanut nalunaaruteqartussaatitaanera, ikorsiissutitut aningaasaliissutigineqartup nutaamik naliersuiffigineqarnissaa siunertalarugu.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

9.7 Suliassat allaaserineqarnerat: Ingiallorteqartitsisarneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorserneqartsinnaa?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-meersoq.</p> <p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq</p>
2. Ikiorserneqartsinnaa?	<p>Innuttaasut innarluutillit namminneq angerlarsimaffimmik avataani aamma sammisani namminneq toqqakkaminni peqataanissaminut ingiallorteqarnissamik pisariaqartitsisut.</p>
3. Ikiorserneqartsinnaa?	<p>Ikiorserneqartsinnaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Innuttaasup suliffiup nalinginnaasup avataatigut sammisassanut assigiinngitsunut peqataasinnaanerat, assersuutigalugu unnukkut atuartitsinerni Innuttaasup angerlarsimaffimmik avataani inuuusuttunut allanut attaveqarnissaanik pilersitsineq aamma attaveqarfigisaanik attassiinnarneq Innuttaasup inuaqatigiinni qanigisamini peqataatinneqarneranut periarfissaqartitsineq aamma namminersorluni namminerlu inuunerminik annermik aalajangiisinjaassueqarneranik qulakkeerinninneq Qanigisaasut namminneq angerlarsimaffimmik avataani inuuusuttortartik innarluutilik peqatiginagu sammisani peqataasinnaannerannut oqlisaassineq
4. Kina ikiorserneqartsinnaa?	<p>Innuttaasut innarluutillit ingiallorteqarsinnaanermut innersunneqarsinnaapput, imattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Innuttaasoq ataavartumik aamma malunnaatilimmik piginnaanikillisimavoq, taamaattumik ikiorserneqartsinnaaneranik angelaarsinnaanani Innuttaasumit kissaatigineqarpoq angerlarsimaffiup avataani sammisani assigiinngitsuni peqataanissaminut kissaatigisaqarpoq.
5. Ikiorserneqartsinnaa?	<p>Innuttaasup innarluutillip nammineq aalajangissavaa sammisanut sunut ingiaqateqarusunnerluni. Tassaasinnaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pisiniartarneq Biilimik angalaarneq Unnukkut atuartitsineq Filmeriarneq Pingortitami angalaarneq Kulturikkut inooqatigiinnullu aaqqissuussat Timersorneq <p>Ingialluinerme innuttaasoq timikkut innarluutilik imannak ikiorserneqartsinnaavoq:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Qaatiguulernermi qaatiguuiarnermilu • Perusuersartarfiliarnermut ikorneqarneq • Issiavimmik kaassuartakkamik aamma pisunniarnermi atortunik allanik ikorneqarneq
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilaannngillat?	<p>Tulliuttunut ikiorsiinermik tapiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammisat inunniq isumaginninnikkut perorsaanermik tapersersortariaqartut • Angerlarsimaffimmi suliassatigut ikorfartorneqarneq • Aningaaserivimmit aningaasanik tigusineq sulianullu aningaaserivimmut attuumassuteqartut <p>Ingialorti attaveqaatitut ikorfartortitulluunniit imaluunniit pulaartartutut atuuffeqanngilaq, aamma taamaattumik piffissaq angerlarsimaffimmi issiaqatigiinnissamut atorneqarsinnaanngilaq.</p>
7. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Innuttaasoq qaammammut 15 tiimit tungaanut ingialorteqarsinnaatitaavoq.</p> <p>Innuttaasoq ingiaqateqarnissamut pisinnaatitaaffeqartup, inuk ingiaqatissani nammineq siunnersutigisinnavaa. Ingialortimik toqqaaneq kommunimit akuersissutigineqassaaq atorfinitsinneqarluni.</p>
8. Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikiorsiineq immini akeqanngilaq. Sammisatut kissaatigineqartup peqataaffigineqarnera akeqassappat ass filmeriarnermi billitsi, nioqqutissat il il, taava innuttaasup nammineerluni akiligassat akilissavai.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut.
10. Kina ikiorsiinermik tunniussisuua?	Innarluutilinnut aamma Tarnikkut nappaatilinnut tulleriaarisartut, Isumaginninnermut Suliffissaqarnermullu Ingerlatsivik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Ingiaqataasussamut immikkut ittunik piumasagaateqartoqanngilaq, kisianni ingiaqataasoq ajornanngippat inunniq innarluutilinnik soqutiginnillunilu imaluunniit sullissinermik misilittagaqartuussaaq. Ingiaqataasartussamik toqqaanermi, aamma pingartinneqartarpoq, illit ingiaqataasullu soqutigisassi assigiinnissaat. Pineqaatissinneqarsimannginnermut aamma meeqqanik innarliisimannginnermut uppernarsaammik peqarneq piumasagaataavoq.
12. Ikiorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Innuttaasumit ikiorsiineq ukiumut ataasiarluni qinnutigineqaqqissaq. Matumani nalilersuiffigineqassaaq innuttaasup ikiorsiineq suli nuannarineraa.

<p>13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut</p>	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>
--	---

9.8 Suliassat allaaserineqarnerat: Innarluutillit bussiannik angallassineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorserneqarsinnaava?	<p>Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12 juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 29, 7 august 2020-meersoq.</p>
2. Ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasunik qanorluunniit ukiulinnik namminneerlutik tamat angallassisutaanni imaluunniit taxanik ingerlaarsinnaanngitsunik angallassineq.</p>
3. Ikiorserneqarsinnaava?	<p>Ikiorserneqarsinnaava?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup inooqatigiinnermi nammineq peqataanissaanut periarfissiineq aamma innuttaasup namminneernerulernissaanut periarfissiineq • Innuttaasup angerlarsimaffimmini najugaqaannarsinnaaneranik qulakkeerineq
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasoq angallassinermik neqeroorummut innersunneqarsinnaavoq, imattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq timimik sungiusaasumut / pillorissaasumut ingerlaavartumik sungiusariartarnissamut innersunneqarsimasoq • Innuttaasoq pitsorluttoq aamma taxamut ikisinnaanngitsoq imaluunniit angerlarsimaffiminit bussit unittarfiata tungaanut pisussinnaanngitsoq • Innuttaasoq issiavimmik kaassuartakkamik atuisoq aamma namminneerluni taxamut/mit issiavimmut nuussinnaanngitsoq • Innuttaasoq, tarnikkut nappaateqarnini pissutigalugu, tamanik ingerlatsisartunut ilaasinnaanngitsoq • Innuttaasoq ataavartumik piginnaanikillisimavoq aamma suliffimmut suliffimiillu

	<p>ingerlanneqartariaqarpoq, kisianni tamanik ingerlatsisartut angallassinerinut ilaasinnaanngilaq.</p> <ul style="list-style-type: none"> Innuttaasoq innarluuteqarpoq qulaani piumasaqaatitut killiliussat tassunga atuupput aamma Nuummi tikeraarpoq.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Innuttaasup angerlarsimaffianit angerlarsimaffianullu angallassineq sammisanut tulliuttunut neqeroorutigineqarput:</p> <ul style="list-style-type: none"> Timimik sungiusaasumut / pillorissaasumut piginnaasanik attassiinnarusrulluni sungiusariartneranut Niuerniarneq (sapaatip akunneranut ataasiarluni) Nakorsiartarfiliarneq Kommuneqarfiiup allaffiliarneq Kingutilerisularneq imaluunniit isigalerisularneq Mittarfimmut aamma mittarfimmit Ilaqutariinni immikkut pisoqartillugu ornigunnernut Ilinniarfimmut angallanneqarneq Suliffimmut angallanneqarneq <p>Ikorfartuinermut aamma nuussinermut ikiuttoqarsinnaavoq ukunannga:</p> <ul style="list-style-type: none"> Angerlarsimaffiup matuanit innarluutillit bussiannut Innarluutillit bussiannit apuuffissamut
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaangillat?	Tulliuttunut ikorsiissuteqartoqarneq ajorpoq: <ul style="list-style-type: none"> Qaatiguunik atisalersorneq Perusuersartarfimmuinneq Imeruersarnermut nerinermullu atatillugu ikiuineq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ataasinngornermit tallimanngornermut nal. 8 aamma 16 akornanni angallassisinnaaneq neqeroorutaavoq. Immikkut pisuni innuttaasoq piffissat nalinginnaasut avataanni biliunneqarsinnaavoq, assersuutigalugu mittarfimmut mittarfimmilli, ilisinernut apersortittoqarneraniluunniit.</p> <p>Allamik periarfissaqartinnagu aatsaat biiliussisoqarsinnaavoq. Piginnaasat attatiinnarusrugit sungiusarnissamut angallanneqartarneq timimik sungiusaasoq / pillorissaasoq isumaqatigiissuteqarfigalugu ingerlanneqassaaq. Aammattaaq innuttaasup sapaatip akunneranut ataasiarluni niuerniarnermut niuerniarnermiillu angallanneqarsinnaanerat akuersissutigineqarsinnaavoq.</p> <p>Innuttaasup nammineerluni innarluutilinnik angallassineq inniminnissavaa. Biiliunneqarnissaq sapinngisamik ulluinnaat suliffiusut qulit sioqqutsilluni inniminnerneqassaaq.</p> <p>Napparsimasoqarnerani feeriartoqarnerani silarlutsillugulu ingerlassisoqarsinnaanngilaq, kiisalu bussit biilileriffimmuinneanni.</p>

8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiinnut aqutsisoq.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiit aamma Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatiilinnut Immikkoortoqarfik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	Ingerlatsisoq biilersinnaanermut allagartaqassaaq aamma issiavinnik kaassuartakkanik atuisunik assartuinermi isumannaallisaanermik ilisimasaqassalluni.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ataatsimiinnerni ingerlatsisoqartuarpoq taakkunani angallassineq aamma innuttaasup pisariaqartitai nalilersorneqartarput.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl/

9.9 Suliassat allaaserineqarnerat: Iluaqusersuutit aamma najugaqarfinnik allannngortitsinerit

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12 juni 2019-imeersoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 29, 7 august 2020-meersoq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innarluuteqarneq, nappaateqarneq imaluunniit utoqqalineq pissutigalugu innuttaasut ulluinnarni piginnaasatigut assigiinngitsunik suliassanik suliaqarsinnaajunnaarsimasunut iluaqusersuutissaq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinermi siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup ulluinnarni inuuneranik oqilisaaneq aamma innuttaasup innarluutanut ikorsiineq iluaqusersuutinik imaluunniit najugaqarfimmik allannngortitsineq aqutigalugit

	<ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup nammineq angerlarsimaffimmini sivisunerpaamik najugaqarsinnaaneranut tapersersuineq • Innuttaasumik piginnaasakillisimagaluartumik sapinngisamik nalinginnaasumik inuuneqarsinnaaneranut iluaqusiineq • Innuttaasup nammineersinnaassusianik aamma nammineq inuunermini minnerpaamik allanit ikiorneqarluni aalajangiisinnaaneranik siuarsaaneq
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasut tamarmik ataavartumik piginnaanikillisimasut iluaquusersummik/najugaqarfiup allangortinneranik ikiorserneqarsinnaapput, tuliuuttut arlaat atuuppat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq ataavartumik piginnaanikillismappat aamma taamaattunngorneranut nappaammit atuukkallartumik pissuteqanngippat • Sungiusarneq aqqutigalugu innuttaasup piginnaanini pissarsiareqqissinnaanngippagu • Innuttaasoq nakorsaatnik katsorsartinnera naammassisimavoq/napparsimmavimmi sungiusarneqarnera naammassisimavoq • Innuttaasup cancerimik toqussutigisassaminik atugaqarnerani inuuneranut anniarunnaarsaanermik katsorsaanermik pisartagaqartoq
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sammisat tuliuuttut ilanngunneqarsinnaapput innuttaasoq iluaquusersuutinik/najugaqarfinnik allangortitsinermik pisinnaasutut akuerineqarpat:</p> <p><u>Iluaquusersuutit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisariaqartitanik suliatigut misissuineq naliliinerlu • Pisiniartarneq • Malitseqartitsineq/naleqqussaaneq, ilitsersuineq iluaquusersuutinillu atuinermik ilinniartitsineq • Iluaquusersuutinik aserfallatsaaliiineq iluarsaassinerillu • Journalimi uppernarsaasiorneq <p><u>Angerlarsimaffinnik allangortiterinerit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisariaqartitanik suliatigut misissuineq naliliinerlu • Periafissanik ujaasineq iluarsiissuteqarnissamullu siunnersuusiorneq • Neqeroorutinik pissarsiniarneq kiisalu sanasunik isumaqatigiissuteqarnerit • Malitseqartitsineq/naleqqussaaneq • Inissiaatileqatigiiffinnit akuersissummik pissarsiniarneq • Nunaminertamik atugassinneqarnissamik qinnuteqaateqarneq <p>Pisut tamarmik innutaasoq timimillu sungiusaasoq / pillorissaasoq qanimat suleqatigalugit pissapput. Innutaasup kissaatigippagu, qanigisat qanimat suleqatigalugit sulisoqassaaq.</p> <p>Taakkua saniatigut innuttaasut, qanigisaasut aamma suleqatigisat ilitsersorneqarnerannik/siunnersorneqarnerannik</p>

	ingerlatsisoqarsinnaavoq.
6. Ikioriinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Iluaqusersuutit/najugaqarfinnik allanngortitsinerit tulliuttut ikioriiffigineqarneq ajorput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iluaqusersuutit, atortorissaarutitut inoqutigiit illuini nalinginnaasutut isigineqartut aamma niuerfinni nalinginnaasuni pisiarineqarsinnaasutut isigineqartut ass uffarnermi tummarfik • Iluaqusersuutit timikkut atorneqartartut soorlu niusat isarussat sukarutit / korsetit aamma niaqorornaveeqqutit • Katsorsaanermi atortut soorlu puannut atortorissaarutit anersaartutit • Najugaqarfimmik allanngortitsinerit inimik iluarsaassinetert isigineqarsinnaasut • Iluaqusersuutit / najugaqarfimmik allanngortitsinerit qinnuteqaammik suliaqarnerup aamma akuersissuteqarnerup siornatigut suliarineqartut
7. Ikioriineq qanoq annertutigiva?	<p>Akuersissuteqarnermit iluaqusersummiq tigusaqarnermut imaluunniit najugaqarfiup allanngortinneqarnerata naammassinissaanut piffissaq assigiinngisitaarpoq. Iluaqusersuutinik/najugaqarfimmik allanngortiterinernik tunniussineq ukiup 1 missaanik sivisussuseqarsinnaavoq, pingaartumik Nuup avataani.</p> <p>Saaffiginnissuteqarnermit qinnuteqaatip akuersissutigineqarneranut/itigartitsissutigineqarneranut piffissaq ingerlasinnaavoq innuttaasup sumi najugaqarnera apeqqutaatillugu:</p> <p><u>Nuuk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Saaffiginnissuteqarnerup tiguneqarsimanera pillugu ullut suliffit qulit iluanni innuttaasoq akissutisissaq • Qinnuteqaatip aalajangiiffigineqarnera pillugu innuttaasoq sapaatip akunnerisa 2-16 iluanni akissutisissaq, qinnuteqaatip suunera apeqqutaalluni • Saaffiginnissutip tigunerani suliaq pinartuunersoq naliliiffigineqassaaq Suliat pinartuugaangata ullut suliffit arfinillit ingerlanerini suliniuteqapallattoqartarpoq. <p><u>Kommunimi illoqarfiit aamma nunaqarfiit allat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Saaffiginnissuteqarnerup tiguneqarsimanera pillugu ullut suliffit qulit iluanni innuttaasoq akissutisissaq • Tulleriissaarisartut pulaarnerisa kingorna aalajangiineq pillugu innuttaasoq piaarnerpaamik nalunaarfigineqassaaq • Timimik sungiusaasut aamma Pillorissaasut suleqatigiit ukiumut 1-2-riarlutik kommunimi nunaqarfiit illoqarfiillu tamaasa pisariaqartitsineq naapertorlugu sulinermut atasumik angalanerminni tikittarpaat.

	<ul style="list-style-type: none"> Sumiiffinni najukkani assigiinngitsuni kommunimi sulisut aalajangersimasut ingerlaavartumik suleqatigineqarput.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	<p>Iluaqusersuutit sapinggisamik atoqqinneqartussatut atukkiunneqassapput. Ikorsiissutit innuttaasumut aningaasartuutaanngillat.</p> <p>Innultaasup nammineerluni inuttut atugassamisut, inoqutigiinni atugassatut imaluunniit najugarisaminiik allannguinermi aningaasartuutinut nalinginnaasumik akissaqartissinnaasaanut akiusut malunnaatilimmik qaangiippata, najugarisamik allannguinermut imaluunniit iluaqusersummik pissarsinermut ikorsiineq taamaallaat tunniunneqarsinnaavoq.</p>
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	<p>Katsorsaasoqatigiit suliamut tunngasumik naliliissapput. Aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut apeqquataillugit qinnutigineqartumut akuersisoqarsinnaaneranut allaffisornermik ingerlatsisut imaluunniit kommunalbestyrelse aalajangiisarput.</p>
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	<p>Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiit aamma Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfik.</p>
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	<p>Timimik sungiusaasut timimik sungiusaasutut pillorissaasutullu akuerisaasutut uppernarsaateqassapput</p>
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpa?	<p>Iluaqusersuut inissinneqareerpat imaluunniit najugarisamik allannguineq naammassineqareerpat innutaasumut malitseqartitsisoqassaaq.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl/</p>

9.10 Suliassat allaaserineqarnerat: Pillorissuseq – nuussinermut atatillugu ilitsersuutit

Imarisai	Allaaserineqarnera
-----------------	---------------------------

1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Tunngavagineqartumik inatsiseqanngilaq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Inuup timaa aamma nuussisarnerit pillugit innuttaasunut sulisunullu ilitsersuinerterik, siunnersuinerterik, takussutissiinermik aamma ilinniartitsinernik ingerlatsisoqartarpooq taakkua suliamut ilisimasaanik qaffassaaniarluni, qulakkeerniarlugulu innuttaasut illumi iluanni illullu avataani nuunneqarnermi ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut, sapinngisamik nalinginnaasumik inuuneqarsinnaaqqullugit.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinermi siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup timikkut piginnaasakillismasup nuunneqartarnerata isumannaatsumik illersorneqarsinnaasumillu pisarnissaata qulakkeernissaat • Innuttaasumut qanigisaasut sulisulluunniit nuutsinerminni isumannaatsumik pinissaat peqqissutsimillu akornutaannginnissaa qulakkeerlugu • Suliffeqarfiup pequtsersugaanerata naleqquuttuneratalu qulakkeerneratigut, innuttaasut sulilernissamut periarfissaannik tapersorsorneqarnissaat
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innultaasoq nuussinermi timimik eqqortumik atuinissamut ilitsersorneqarnissaanik akuersisoqarsinnaavoq, imannak atugaqartoqarpat: <ul style="list-style-type: none"> • Innultaasoq timikkut ima piginnaasakillismatigivoq assersuutilgalugu sinifimmuit issiavimmut nammineerluni nuussinnaanani • Innultaasoq timikkut piginnaasakillismanini pissutigalugu angerlarsimaffimi/suliffimilu immikkut naleqqussaavagineqartariaqarluni • Pineqartoq innuttaasumut nammineerluni nuussinnaanngitsumut ilaquaavoq Sulisoq nuussinermut ilinniartinneqarnermik ilitsersorneqarnermillu neqeroorfingineqassaaq, imannak suliaqartussaappat: <ul style="list-style-type: none"> • Pineqartoq utoqqarnut suliassaqarfimmi, innarluutilinnik tarnikkut nappaateqartunik imaluunniit oqartussaaffeqarfimmi isumassuinerterik suliaqarpat aamma ulluinnarni innuttaasumik nammineq nuussinnaanngitsumik sullitaqarpat.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Suliassanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup qanoq nuunneqarsinnaaneranik naliliineq, innuttaasumut sulisunullu isumannaatsumik ingerlanneqarsinnaaqqullugu • Nuussinermi iluaqusersuutinik pisariaqartitanik nalilfersuineq

	<ul style="list-style-type: none"> • Ataasiakkaat nuunneqartarnerinik ilitsersuutitalimmik assiliartalersukkamillu allaaserinninneq • Nuussinermik iluaqusersuutilu atornissaanni ilitsersuineq siunnersuinerlu • Innuttaasup angerlarsimaffiani imaluunniit najugaqarfiani qanigisaasunik ilinniartitsineq • Innuttaasup timikkut pisinnaasaanut naleqqussaalluni suliffimmi inissitsiterinerup siunnersuuteqarfiusinnaanera siunertaralugu, innuttaasunut qulaani inatsisini taaneqartuni pineqartunut, suliffimmik nalilersuineq. 				
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaangillat?	Suliffeqarfiiit nalinginnaasut aaqqissuussaanerannut ikorsiisoqarneq ajorpoq.				
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Innuttaasumut, taassuma qanigisaanut aamma sulisunut innuttaasup ulluinnarni nuutsinnejartarneranut ikuuttartunut naliliinermik, ilinniartitsinernik aamma ilitsersuinernik ingerlatsisoqartarpooq.</p> <p>Sulisunut attuumassuteqartunut nuussinermik ilinniartitsinernik akuttunngitsumik ingerlatsisoqartarpooq.</p>				
8 Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.				
9. Kina tulleriaarinermi akuersinermut pisinnaatitaava?	Pillorissaasut timimillu sungiusaasut suleqatigiinneersut.				
10. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Pillorissaasut aamma timimik sungiusasoqatigiit aamma Inunnut innarlutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfik.				
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasaqaatit?	Timimik sungiusaasut aamma pillorissaasut tamarmik ilinniarsimanermut akuersissummik peqassapput. Timimik sungiusaasut pillorissaasoqatigiillu akuersissuteqassapput.				
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpa?	Pisariaqartitsisoqartillugu timimik sungiusaasartoqatigiit innuttaasoq najorlugu malitseqartitsissapput.				
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu uunga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1"> <tr> <td>Ammasarfiit</td> <td>Piffissat sianerfissat.</td> </tr> <tr> <td>ataa - pinga 10:00 – 15:00 sisa 12:00 - 17:00 tall 10:00 - 12:00</td> <td>ataa - pinga 08:30 – 10:00 sisa 16:00 - 17:00 tall 08:30 - 10:00</td> </tr> </table>	Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.	ataa - pinga 10:00 – 15:00 sisa 12:00 - 17:00 tall 10:00 - 12:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00 sisa 16:00 - 17:00 tall 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.				
ataa - pinga 10:00 – 15:00 sisa 12:00 - 17:00 tall 10:00 - 12:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00 sisa 16:00 - 17:00 tall 08:30 - 10:00				

9.11 Suliassat allaaserineqarnerat: Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfimmi sungiusarneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juuni 2019-imeersoq
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasut innarluutillit sungiusarnerat namminneq piginnaasaminnik aamma nukissaminnik siuarsanissaminnut aamma/imaluunniit attassiinnarnissaminut ikorneqarnissamik pisariaqartitsisut.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut ulluinnarni nammineersinnaanerisa siuarsarneqarnerat • Innuttaasut inooqatigijit akornanni aamma sammisanik isumaqartunik peqataanissaannut piginnaasaannik aamma nukissaannik siuarsanissaq/attassinnaarneq • Innuttaasup piginnaasaanik aamma nukissaanik siuarsaneq/attassiinnarneq taamaaliornikkut innuttaasoq ulluinnarni peqataalluni inuusinnaaqqullugu • Inooriaatsimik aallaaveqartunik nappaateqalernissamut pinaveersaartitsineq • Innuttaasup anguniakkaminik naammassinnissinnaaneranut tapersersuineq • Innuttaasup innarluutiminik inooqateqarsinnaaneranut ikuunneq
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasoq innarluutillit tarnimikkullu nappaatillit immikkoortortaani sungiusarnissamut innersunneqarsinnaavoq, imattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq 18-it sinnerlugit ukioqarpat • Innuttaasoq upternarsarneqarsinnaasumik piginnaasakillisimappat • Innuttaasoq Nuummi najugaqtigiiiffimmut imaluunniit immikkoortumi nakkutigisaasumut (najugaqartut aamma sulisut) attuumassuteqarpat • Innuttaasoq napparsimmaveqarfiup ataani katsorsarneqanngippat <p>Sulisut aamma ikorfartortit atuartinneqarnermik neqeroorfigineqarsinnaapput, imaappat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pineqartoq isumassuisutut imaluunniit ikorfartortitut sulisuuvoq aamma ulluinnarni innuttaasoq innarluutilik sullitaralugu.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sungiusarnernut tulliuttunut ikorsiinertut tunniunneqartarput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piginnaasanik attassiinnarumalluni eqaarsaareq

	<ul style="list-style-type: none"> • Timimik sungiusaaneq • ADL-mik sungiusarneq • Assaat sungiusarneqarnerat • Silassorissutsumut tunngasunik sungiusarneq • Timimik sungiusaasoq pillorissaasorlu sungiusaasoralugit assigiinngitsunik sungiusarneq <p>Taakkua saniatigut sammisat tulliuttut ilanngunneqarsinnaapput</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisariaqartitanik suliatigut misissuineq naliliinerlu. • Inuit ataasiakkaarlugit sungiusarnissaannut malitassiorneq. • Sungiusarnissamut malitassat atornissaannut ilitsersuineq. <p>Iluaquusersuutit / najugaqarfinnik allangortitsinerit akuersissutigineqarnerat periarfissaasinnavoq. Iluaquusersuutit aamma najugaqarfinnik allannguinerit suliarineqarsinnaanerannut nassuaatit takukkit.</p> <p>Sulisunut aamma ikorfartortinut ulluinnarni innuttaasunik innarluutilinnik sullitaqartunut atuartitsineq ilisimasanillu avitseqatigiinneq aamma neqeroorutaapput.</p>
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	Piginnaanngorsaqqinnermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq.
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Innarluutillit aamma tarnikkut napparsimasut Nuummiinnaq katsorsaasoqatigiinnit suliniuteqarfigineqarsinnaapput. Nuummi sungiusarneq angerlarsimaffimi, Ippiarsuup sungiusartarfiani imaluunniit naluttarfik Malimmi sumiiffinniluunniit naleqquttuni allani ingerlanneqartarsinnaavoq.</p> <p>Sungiusarneq kisimiilluni aamma peqateqarluni imaluunniit taakku tamaasa atorlugit ingerlanneqarsinnaavoq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kisimiilluni sungiusarneq, sapaatip akunneranut 1-3, sivisunerpaamik sapaatip akunnerini 10, pisariaqartitsinikkut sivitsorneqarsinnaavoq • Fitnesseqatigiittartuni sungiusarneq, sapaatip akunneranut 1-3 piffissani aalajangersimasuni ingerlaavartumik sivitsoriartortinnejartunik • Kisimiilluni aamma peqateqarluni sungiusarnerit akuleriissillugit <p>Inersimasunik sullissisut ukiumut 1-2 kommunimi illoqarfinnut nunaqarfinnullu tamanut pisariaqartitsineq naapertorlugu angalaartarput</p> <p>Innuttaasunut ataasiakkaanut anguniagassat SMART inunnut ataasiakkaanut aalajangersarneqartarput. Anguniakkat timimik sungiusaasup pillorissaasulluunniit misissuineranut suullu piviusunngortinnejqarsinnaanerannut naliliinermut</p>

	<p>sanilliullugit, innuttaasoq peqatigalugu pisariaqartitaalu naapertorlugit aalajangersarneqartarpuit.</p> <p>Ingerlatsineq naammassineqassaaq sungiusarfissatut piffissaq akuersissutigineqarsimasoq naammassippat, innuttaasup anguniakkani angusimappagit imaluunniit timimik sungiusaasoq pillorissaasorluunniit naliliippat ineriartoqqinnissamut allamik periarfissaqanngippat.</p> <p>Sungiusarfissatut isumaqatigiissutaasumut takkutinngitsoornermi innuttaasup ingerlatsinera unitsinneqassaaq. Ingerlatsinerup unitsinneqarnera pillugu innuttaasoq attavigineqassaaq aamma nutaamik aallarteqqinnissaq pillugu nammineq saaffiginnissuteqarluni.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	<p>Pillorissaasut timimillu sungiusaasoqatigiit aamma pillorissaasut timimillu sungiusaasoqatigiinnut immikkoortortami aqutsisoq.</p> <p>Innuttaasup pisariaqartitaanik naliliinissaq siunertaralugu timimik sungiusaasumit pillorissaasumilluunniit pulaarneqarnissamik, qinnuteqaatip tiguneqarneranit qaammatit marluk ingerlasinnaapput.</p>
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	<p>Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiit aamma Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfik.</p>
11. Sullisisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Timimik sungiusaasut aamma pillorissaasut tamarmik ilinniarsimanermut akuersissummik peqassapput. Timimik sungiusaasut pillorissaasoqatigiillu akuersissuteqassapput.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinnejartarpia?	<p>Sungiusarnerup aallartinnerani aamma naammassinerani naliliinermik aamma/imaluunniit misiliisitsinermik ingerlatsisoqassaaq. Naammassinermi naliliineq aamma misiliisitsineq atorneqassapput naliersorumallugu sungiusarneq siunertaq naapertorlugu iluaqutaasimanersoq aamma innutaasup anguniakkani angusimanerai.</p>
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiifflusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl/</p>

9.12 Suliassat allaaserineqarnerat: Inersimasunik sungiusaaneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12 juni 2019-imeersoq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasunik innarluutilinnik sungiusaaneq, piginnaassutsiminnik suli annermik annaasaqarsinnaasunik aamma taamaattumik namminersornerat imminullu ikorsiinnaanerata suli annikinnerulersinnaaneranut aarlerinaateqartut.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qulakkiissallugu sapinngisamik sivisunerpaamik innuttaasup nammineq angerlarsimaffimmini namminersorsinnaalluni najugaqaannarsinnaanera • Innuttaasup piginnaasani attatiinnassagai/siuarsassagai, maannakkumullu sammisaqartarnera taamaaginnassasoq • Innuttaasup inooqatigiit akornanni peqataasinnaaneranut periarfissaanik qaffassaaneq • Innuttaasumut ikiugaanermiit imminut ikiulernermut piginnaanngorsaaqqinermik neqerooruteqarneq • Napparsimavimmut unittarnerit uneqattaarnerillu pinaveersimatinneqarnerat • Innuttaasumik, ilaquaasunik suleqatigisanillu ilitsersuineq siunnersuinerlu
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasoq inersimasunut suliassaqarfimmi sungiusarnermut innersunneqarsinnaavoq, imaappat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq 18-it sinnerlugit ukioqarpal • Innuttaasoq ataavartumik piginnaanikillisimavoq • Innuttaasup piginnaasaminik suli annaasaqqaqqissinnaanera aarlerinaateqarpoq • Innuttaasoq napparsimmaveqarfiup ataani katsorsarneqanngippat <p>Sulisut aamma qanigisaasut ilitsersorneqarnermik siunnersorneqarnermillu neqeroorfigineqarsinnaapput, pissutsit tulliuttut atuuppata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pineqartoq innuttaasumut suleqataavoq imaluunniit qanigisaalluni, inersimasunik sungiusaanermi peqataasoq imaluunniit peqataanissaminut neqeroorfigineqartoq.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sungiusarnernut tulliuttunut ikorsiinertut tunniunneqartarput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piginnaasanik attassiinnarumalluni eqaarsaarneq • ADL-mik sungiusarneq • Timimik sungiusaasoq pillorissaasorlu sungiusaasoralugit assigiinngitsunik sungiusarneq

	<p>Saniatigut sammisanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisariaqartitanik suliatiqut misissuineq naliliinerlu • Inuit ataasiakkaarlugit sungiusarnissaannut malitassiorneq • Sungiusarnissamut malitassat atornissaannut ilitsersuineq • Journalimi uppernarsaasiorneq • Innuttaasumik, ilaquaasunik suleqatigisanillu ilitsersuineq/siunnersuineq
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	Piginnaanngorsaqqinnermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq.
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Sungiusarneq pilersaarusrioneqassaaq inuttaasut ataasiakkaat pisariaqartitaat tunngavigalugit, apeqqutaallunili innuttaasoq sumi najugaqarnersoq. Nuummi aamma Paamiuni sungiusarneq supervisionimik ilalik taamaallaat neqeroorutigineqarsinnaapput.</p> <p><u>Nuuk aamma Paamiut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Piginnaanernik attassiinnartitsinermik pillorissaasumit/ timimik sungiusaasumit sungiusaaneq supervisionimik ilalik • Nuummi sungiusarneq sungiusartarfinni, naluttarfik Malimmi sumiiffinniluunniit naapertuuttuni ingerlanneqarsinnaavoq. • Neqeroorutigineqarsinnaasut: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Kisimiilluni sungiusarneq sap. akunneranut 1-3-riarluni, sivisunerpaamik sap. akunnerit 10 ◦ Eqimattanik sungiusaqateqarneq, sap. akunneranut 1-3-riarluni, sivisunerpaamik sap. akunnerinit 10 ◦ Kisimiilluni aamma peqateqarluni sungiusarnerit akuleriissillugit <p><u>Iloqarfiiut nunaqarfiillu allat:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sungiusarnissamut malitassanik tunniussineq aamma naapertuuppat sungiusarnissamut malitassat angerlarsimaffimmi sungiusartarfimmiluunniit ingerlanneqarnerannut ilitsersuineq • Timimik sungiusaasut pillorissaasullu sulinerminnut atatillugu illoqarfimmi/nunaqarfimmi tikinneranni malitseqartitsineq • Inersimasunik sullisisut ukiumut 1-2 kommunimi illoqarfinnut nunaqarfinnullu tamanut pisariaqartitsineq naapertorlugu angalaartarput <p>Innuttaasut ataasiakkaarlugit sungiusarnissaannut anguniakkaniq aalajangersaasoqartarpooq. Timimik sungiusaasup pillorissaasulluunniit misissuineranut suullu piviusunngortinneqarsinnaanerannik naliliinermut sanilliullugit innuttaasoq peqatigalugu pisariaqartitaalu naapertorlugin anguniakkat aalajangersarneqassapput.</p>

	Ingerlatsineq sivisunerpaamik sap akunnerini 10 sungiusareernerup kingorna naammassineqassaaq. Innuttaasoq sungiusarnissamut 3-nit amerlanernik taamaatitsisimappat pillorissaasup/timimik sungiusaasup ingerlatsineq taamaatissinnaavaa.
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Pillorissaasut timimillu sungiusaasoqatigiit aamma pillorissaasut timimillu sungiusaasoqatigiinnut immikkoortortami aqutsisoq.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiit aamma Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Timimik sungiusaasut pillorissaasullu, timimik sungiusaasutut pillorissaasutullu akuersissummik pigisaqartussaapput
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sungiusarnerup aallartinnerani aamma naammassinerani naliliinermik aamma/imaluunniit misiliisitsinermik ingerlatsisoqassaaq. Naammassinermi naliliineq aamma misiliisitsineq atorneqassapput nalilersorumallugu sungiusarneq siunertaq naapertorlugu iluaqutaasimanersoq aamma innutaasup anguniakkani angusimanerai.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorsinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl/

9.13 Suliassat allaaserineqarnerat: Piginnaanngorsaanermik suliassaqarfimmi sungiusaasut

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12 juni 2019-imeersoq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasumik innarluutilimmik inuttut eqqiluisaarnermik aamma angerlarsimaffimmi suliassanik nammineersinnaanermut annermik ingerlatsisinnaneranut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisumik sungiusaaneq.

3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	<p>Ikorsiinermi siunertaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut piginnaasamikkut pisinnaasaat annikillisimagaluarlutik sammisassaqarlutik aamma isumaqarnerusumik inuuneqarnissamik kissaateqartut tapersorsornissaat • Innuttaasup sapinngisani naapertorlugu imminut ikiorsinnaanera qulakkeerniarlugu aamma isumassorneqarnissamik imaluunniit suliassanut ikorneqarnissamik pisariaqartitsilernissaanik kinguartitsiumalluni imaluunniit annikillisaajumalluni sungiusaaneq • Innuttaasup ulluinnarni sapinngisamik nammineq aalajangiisinnaaneranik nammineersinnaaneranullu periarfissanik annertusaaneq • Innuttaasup anguniakkaminik naammassinnissinnaaneranut tapersersuineq • Napparsimavimmuit unittarnerit uneqattaarnerillu pinaveersimatinneqarnerat
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innuttaasoq piginnaanngorsaqqinermik suliassaqarfimmi sungiusarnissaanut innersuussisoqarsinnaavoq, tulliuttut atuuppata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq 18-it sinnerlugit ukioqarpal • Innuttaasoq siullermeerluni angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pillugu saaffiginnissuteqarpal • Innuttaasoq angerlarsimaffimmi ikiortit suliassaasa amerlanerunissaanik kissaateqarluni saaffiginnissuteqarpal • Innuttaasoq oqilisaassisartunut attuumassuteqarpal • Innuttaasoq napparsimmauveqarfiup ataani katsorsarneqanngippal • Innuttaasoq piginnaanngorsaqqissinnaasutut nalilerneqarpal
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sungiusarnernut tulliuttunut ikorsiinertut tunniunneqartarput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulluinnarni piginnaasanik piginnaanngorsaqqinneaq • Timimik sungiusaaneq • ADL-mik sungiusarneq • Assaat sungiusarneqarnerat • Silassorissutsimut tunngasunik sungiusarneq • Timimik sungiusaasoq pillorissaasorlu sungiusaasoralugit assigiinngitsunik sungiusarneq <p>Saniatigut sammisanut ukununnga tapersiisoqarsinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piginnaanngorsarneqarsinnaasutut periarfissanik suliatigut misissuineq naliliinerlu • Inuit ataasiakkaarlugit sungiusarnissaannut malitassiorneq • Sungiusarnissamut malitassat atornissaannut ilitsersuineq • Innuttaasumik, ilaquaasunik suleqatigisanillu ilitsersuineq/siunnersuineq

	<ul style="list-style-type: none"> Ulluinnarnik aaqqissuussaasunik aamma aalajangersimasunik sinaakkuteqartunik ilitsersuineq taamatullu sammisanik isumaqarluartunik takunnissinnaanermut ingerlatsisinnaanermullu ilitsersuineq. <p>Innuttaasut Nuummi najugaqartut iluaqusersuutinik/najugarfinnik allanngortitsinernik tunineqarsinnaanerat periarfissaapput. Iluaqusersuutit aamma najugaqarfinnik allannguinerit suliarineqarsinnaanerannut nassuaatit takukkit.</p>
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanggillat?	Piginnaanngorsaqqinnermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq.
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Innuttaasut piginnaanngorsaqqinnermut sungiusarneq Nuummi tulleriissaarisartut, angerlarsimaffinni ikiortit kiisalu oqilisaassisartuni sulisut suleqatigalugit ingerlanneqartarpooq. Sungiusaaneq innuttaasup angerlarsimaffiani, kommunip eqaarsaartarfiani imaluunniit sungiusarnermut imaluunniit oqilisaassinermit ingerlatsinermut atatillugu ingerlanneqarsinnaavoq.</p> <p>Ingerlatsineq nalinginnaasumik sap akunneri 2-12 sivisussuseqartarpooq.</p> <p>Innuttaasoq piginnaanngorsaqqissinnaasutut nalilerneqarpat inummut ataatsimut anguniagassat aalajangersarneqassapput aamma innuttaasup sungiusarnissaanut piffissamut pilersaarut. Anguniakkat timimik sungiusaasup pillorissaasulluunniit misissuineranut suullu piviusunngortinneqarsinnaanerannut naliliinermut sanilliullugit, innuttaasoq peqatigalugu pisariaqartitaalu naapertorlugit aalajangersarneqartarpooq.</p> <p>Ingerlatsineq naammassineqassaaq sungiusarfissatut piffissaliussaq akuerisaasoq naammassippat, innuttaasoq suleqatigalugu anguniagassatut inissitaq anguneqarpat imaluunniit innuttaasup ulluinnarni ajunngitsumik atugaqarsinnaaneranut atugassarititaasut pitsaanerulersimappata. Innuttaasoq sungiusarnissamut 3-nit amerlanernik taamaatisisimappat pillorissaasup/timimik sungiusaasup ingerlatsineq taamaatissinnaavaa.</p> <p>Sungiusaqqinnissaq kissaatigineqassappat imaluunniit suli sungiusarnissaq pisariaqartinneqartoq naliliisoqarpat innuttaasoq naliliiffigineqaqqinnissamut aamma sungiusaqqinnissamut allatsissinnaavoq.</p>
8 Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	<p>Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiit aamma pillorissaasunut timimillu sungiusaasunut immikkoortortami aqutsisoq</p> <p>Innuttaasup pisariaqartitaanik naliliinissaq siunertaralugu timimik sungiusaasumit pillorissaasumilluunniit</p>

	pulaarneqarnissamik, qinnuteqaatip tiguneqarneranit qaammatit marluk ingerlasinnaapput.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigiit aamma Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasagaatit?	Timimik sungiusaasut aamma pillorissaasut tamarmik ilinniarsimanermut akuersissummik peqassapput. Timimik sungiusaasut pillorissaasoqatigiillu akuersissuteqassapput.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sungiusarnerup aallartinnerani aamma naammassinerani naliliinermik aamma/imaluunniit misiliisitsinermik ingerlatsisoqassaaq. Naammassinermi naliliineq aamma misiliisitsineq atorneqassapput nalilorsorumallugu sungiusarneq siunertaq naapertorlugu iluaqutaasimanersoq aamma innutaasup anguniakkani angusimanerai.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit: Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk Ulluinnarni nal. 10:00-15:00 E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl/

9.14 Suliassat allaaserineqarnerat: Meeqqanik sungiusaaneq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12 juni 2019-imeersoq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Meeqqanik innarluutilinnik sungiusaaneq, namminersorsinnaanermik annermik nalerisimanerunissamillu pisariaqartitsisut ikiorserniarlugit. Tassunga atasumik angajoqqaanut, isumassuisunut, suleqatigisanut inunnulu allanut naapertuuttunut atuartitsineq neqeroorutigineqassaaq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinermi siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Meeqqap pinnguarnerini, ilinniarnerani, sammisaqarnerini ulluinnarnilu inuunerani sunniuteqaqataaneq • Meeqqat nalerisimaneranut ineriartorneranullu siuarsaaneq

	<ul style="list-style-type: none"> Meeqqat sapinngisamik nalinginnaasumik ilaqtutatik peqatigalugit inooqataanissaannut sunniuteqarneq Meeqqap ulluinnarni namminersorsinnaaneranut siuarsaaqataaneq allanit minnerpaamik ikorfartorneqarnissaa ikiorneqarnissaalu anguniarlugit
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Meeqqat sungiusarnermut innersuunneqarsinnaapput tulliuttut atuuppata:</p> <ul style="list-style-type: none"> Meeraq 0-17-inik ukioqarpoq Meeraq Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqarpoq Meeraq timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaasatigut erseqqissunik imaluunniit ataavartunik piginnaanikkut amigaateqarpoq aamma taamaattumik ikorfartorneqarnissamik sungiusarneqarnissamillu pisariaqartitsivoq <p>Qanigisaasut, sulisut aamma ikorfartortit allallu atuartinneqarnermik, ilitsorsorneqarnermik siunnersorneqarnermillu neqeroorfigineqarsinnaapput, tulliuttut atuuppata:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pineqartoq isumassuisuovoq, ulluunerani ornittakkami imaluunniit ulloq unnuarlu angerlarsimaffimi sulisuuvoq meeqqamut innarluutilimmut sullissisuulluni Pineqartoq meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaajuvoq imaluunniit qanigisaalluni aamma meeqqamut ulluinnarni isumassuisuulluni.
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Meeqqamik inuttut piginnaasaanik naliliinermik, qanigisat allallu isumassuisut pisariaqartitaanik naliliinernik ingerlatsereernermi, sammisanut tulliuttunut ikorfartuinermik neqerooruteqartoqarsinnaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Meeqqap sungiusarnissamut pisariaqartitsinera suliamik ingerlatsisunit misissorneqarnera naliliiffigineqarneralu Meeqqap timikkut, tarnikkut, silassorissusianik aamma inooqatigiit akornanniissinnaanera pillugit sungiusaaneq. Timimik sungiusaasumi aamma pillorissaasumi kisiimiluni peqateqarluniluunniit piginnaasaanik attassiinnarnissaq siunertaralugu sungiusarneq Journalimi uppernarsaasiorneq Timimik sungiusaasoq pillorissaasorlu sungiusaasoralugit assigiinngitsunik sungiusarneq Ilaqutaasunik, suleqatigisanik, isumassuisunik aamma ulluunerani paaqqinnittarfinni aamma ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni sulisut ilitsorsorneqarnerat/siunnersorneqarnerat Suliamik ingerlatsisut suliamik ingerlatsinerminni timaasa inissisimanissaannik aamma nuussinermi periutsinik ilitsersuineq ilinniartitsinerlu kiisalu meeqqap sungiusarnermini malitassaanik. Suleqatigisartakkanik ilinniartitsineq

	<ul style="list-style-type: none"> Meeqqat ineriarornerat, innarluutaat il.il. pillugit ataatsimut suleqatigiinnik assigiinngitsuneersunik pikkorissarnermik ilinniartitsineq <p>Iluaqusersuutinik aamma najugaqarfinnik allanngortitsinerit aningaasaliiffigineqarnissaat periarfissaasinjaapput. Iluaqusersuutit aamma najugaqarfinnik allannguinerit suliarineqarsinnaanerannut nassuaatit takukkit.</p>
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Tulliuttunut ikorsiissuteqartoqarneq ajorpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ikorsiissutit timikkut atorneqartartut. Meeqqap botox-imik katsorsartereernerata kingorna malitsigisaanik sungiusartinneqassaaq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Sungiusarneq pilersaarusrusiorneqassaaq meeqqap pisariaqartitaanik naliliinerup kingorna, apeqquaallunili aamma meeqqap sumi najugaqarnera. Nuummi taamaallaat timimik sungiusaasumi aamma pillorissaasumi sungiusarnerit neqeroorutigineqarsinnaapput.</p> <p><u>Nuuk:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Timimik sungiusaasumi aamma pillorissaasumi sungiusarnerit Sungiusarnerit ukunani pisinnaapput Soralu, meeqqap angerlarsimaffiani, meeqqap paaqqinnittarfiani, Illorput, silami imaluunniit naluttarfik Malikmi. Neqeroorutigineqarsinnaasut: <ul style="list-style-type: none"> Kisimiilluni sungiusarneq sap. akunneranut 1-3-riarluni, amerlanerpaamik sap. akunnerit 12 Sungiusaqateqarneq sap. akunneranut 1-3-riarluni, amerlanerpaamik sap. akunnerini 26-ni Kisimiilluni aamma peqateqarluni sungiusarnerit akuleriissillugit <p><u>Iloqarfiiit nunaqarfiillu allat:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Sungiusarnissamut malitassat timimik sungiusaasumit/ pillorissaasumit suliarineqarsimasumik Sungiusarnissamut malitassat angajoqqaat imaluunniit suleqatigisat peqatigalugit meeqqap ingerlatissavai Timimik sungiusaasut pillorissaasullu sulinerminnun atatillugu illoqarfimmi/nunaqarfimmi tikinneranni malitseqartitsisoqartassaaq. Anguniagaavoq illoqarfiiit ukiumut 1-2-riarluni tikinneqartarnissaat aamma nunaqarfiiit pisariaqartitsineq naapertorlugu tikinneqartassapput. <p>Meeqqanut ataasiakkaanut iliuuseqarnerit timimik sungiusaasut/pillorissaasut suliniutaat angajoqqaat, isumassuisut, ikorfartortit kommunimilu suliamut susassaqtut allat, napparsimmavik aamma Isumaginninnikkut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik peqatigalugit ingerlanneqartarput.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq

9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Meeqqanut suliassaqarfimmi innarluutilinnik sullissisut.
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Pillorissaasut aamma timimik sungiusaasoqatigii aamma Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortoqarfik.
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	Timimik sungiusaasut timimik sungiusaasutut pillorissaasutullu uppernarsaateqassapput.
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ataagartumik nalilersuineq kiisalu pillorissaasut timimillu sungiusaasut uuttuinermi atortorissaarutaannik misilitsissutaannillu atuineq.
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl/</p>

10. Oqartussaqarfimmi suliat allaaserineqarneri

Oqartussaaffeqarfiup innuttaasut siunnersorlugillu aqqutissiuuttarpai, kiisalu iliuusissatut pilersaarusiuttarlugit pisortallu ikorsiissutaannik pisartaqalernissamut, ilaatigut utoqqalinersiaqalernissamut siusinaartumillu pensionisiaqalernissamut, ineqarnermut tapiissutinik, suliffissaaleqilernermeri pisartakkaniq, pisortat ikorsiissutaannik ilisinermilu ikorsiissutinik qinnuteqaasiernerini sullittarlugit. Oqartussaaffeqarfiup aamma angerlarsimaffeqanngitsut unnuisarfik aqisussaaffigivaa.

10.1. Suliassat allaaserineqarnerat. Angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfik

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Kiffartuussineq taanna inatsisitigut pisussaaffiunngilaq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfik innuttaasunut unnuami toqqissisimaffissaqanngitsunut unnuagallartarfiuvoq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinermi siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> Innultaasut sumunnarfissaqanngitsut unnuami oqqisimaarfissaqarnissaasa qualakkeerneqarnissaa Innultaasut namminneq inigisaqalernissaannut ikorlugillu tapersorsornissaat Innultaasut sapinngisamik imminnut ikorsinnaasunngortinnissaat, suliersitsineq, kajumissaarineq aamma isumassuineq aqqutigalugit
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innultaasunut angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfimiiissinnaasunut uku atuupput: <ul style="list-style-type: none"> Innultaasoq Kommuneqarfik Sermersuumersuussaaq Innultaasoq Kommuneqarfik Sermersumi inuit allattorsimaffianni "najugaa ilisimaneqanngilaq"-mik nalunaarsorneqarsimappat Innultaasoq nammineerluni inissiaatileqatigiiffinni INI, Iserit imaluunniit Illut inissarsiorluni allatsissimappat Innultaasoq angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfimiiinnermi nalaani kommunimut attaveqarsimassaaq iliuusissamik pilersaarusiorniarluni
5. Ikorsiinermi suliat suut ilangunneqarsinnaappat?	Ataasiakkartumik pisariaqartitat naliliivigineqarsimatillugit assersuutigalugu makkununnga tunngatillugu tapersiisoqarsinnaavoq, ikiuisoqarluni aammalu ilitsersuisoqarluni: <ul style="list-style-type: none"> Aningaasaqarneq inuuniarnerlu pillugit siunnersuineq ilitsersuinerlu kiisalu iliuusissamik

	<p>pilersaarusiornissamik neqeroortoqarnissaa qulakkeerniarlugu kommunimut attaveqarneq.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ataasiakkaat inuuniarnermut piginnaasassaannik ikiunneq ikorfartuinerlu. • Siunissamat pilersaarusiornermut ikiunneq ikorfartuinerlu. • Naligisanik ataatsimuualaaqateqarneq • Atisanik errorsineq attartugassanillu atisanik ataatsimoortunik tunniussineq • Ullaakkorsiutit unnukkorsiutilu annikitsut <p>Atuisut sammisassat pilersaarusiornerinut atornissaannullu sunniuteqarnissaminnut periarfissaqassapput.</p>
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	<p>Tulliuttut ikorsiissuteqarfigineqarneq ajortut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermi soorlu eqquiaaneq • Oqilisaassinerit, sungiusaaqqinnerit kiisalu katsorsaanernik ingerlatsinerit • Nakorsaatnik annertussusiliinerit • Aningaasanik aqutsineq
7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Utaqqiisaasumik najugarinissaanut neqeroorutaavoq, sapaatip akunnerani ulluni tamani unnuami oqquffigineqarsinnaasoq. Angerlarsimaffeqanngitsut unnuisarfiaat aallaavittut ullup ingerlanerani matoqqasarpoq.</p> <p>Illumi malittarisassaqarpoq angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfimmik atuisunit tamanit malinneqartussanik. Atuisut assersutigalugu eqquiaaneq namminneq isumagisussaavaat. Qaammammut ataasiarluni illuminataatsimiittoqartarpoq.</p> <p>Ullaakkorsiutit unnukkorsiutilu annikitsut, illoqarfimmi suliffeqarfinnit tunissutigineqartut akeqanngitsumik tunniunneqartarput. Atuisut atisatik aamma errorsinnaavaat atisanillu ataatsimoortunik atukkinneqarlutik.</p> <p>Ikorsiineq ullormiit ullormut saaffiginninnikkut pisarpoq.</p>
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq. Atuisulli kaffe namminneq akilertassavaat.
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	<p>Nalilersuisitsisoqarneq ajorpoq.</p> <p>Innuttaasut toqqannartumik angerlarsimaffeqanngitsut unnuisarfiaannut saaffiginnissinnaapput imaluunniit Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivimmi Oqartussaaffeqarfimmut innersuunneqarsinnaallutik.</p>
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivimmi Oqartussaaffeqarfik
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Innuttaasoq suleqatigalugu inuit ataasiakkaat najugaqarnissamat pilersaarusiorgagineqartarput. Innuttaasup ikorsiissutit pisartagai pillugit sulisup innuttaasullu suleqatigiinnissaannik pilersaarut tunngaviliissaq. Taannalu

	<p>suliarineqaqqajuttarpoq innutasup najugaqarnerani qaammammi siullermi ingerlaavartumillu nalilersorneqartartussaavoq.</p> <p>Suliniuteqarneq ikorsiinerlu pilersaarutaaqqaasumiit annertuumik nikingassuteqarpata sulisoq pisussaavoq Oqartussaqarfimmuit nalunaaruteqarnissaminik, ikorsiissutigineqartoq akuerisaq nutaamik naliliiffingineqarnissaa siunertaralugu.</p>								
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu uunga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Ammasarfiit</td><td style="padding: 2px;">Oqarasuaatikkut sianerfissat.</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">ataa - pinga 10:00 – 15:00</td><td style="padding: 2px;">ataa - pinga 08:30 – 10:00</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">sisa 12:00 - 17:00</td><td style="padding: 2px;">sisa 16:00 - 17:00</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">tall 10:00 - 12:00</td><td style="padding: 2px;">tall 08:30 - 10:00</td></tr> </table>	Ammasarfiit	Oqarasuaatikkut sianerfissat.	ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00	sisa 12:00 - 17:00	sisa 16:00 - 17:00	tall 10:00 - 12:00	tall 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Oqarasuaatikkut sianerfissat.								
ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00								
sisa 12:00 - 17:00	sisa 16:00 - 17:00								
tall 10:00 - 12:00	tall 08:30 - 10:00								

10.2. Suliassat allaaserineqarnerat. Inissiaq katitertagaq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Kiffartuussineq taanna inatsisitigut pisussaaffiunngilaq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Utaqqiisaasumik inissiaq, innuttaasup nammineerluni inissaqalernissaata tungaanut toqqissisimatisisoq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasut angerlarsimaffeqanngitsut sulilernissaannut ikorfartorneqarnissaat taamaalillutik aalajaatsumik toqqissisimasumillu ulluinnaqalernissaat imminnullu ikorsinnaalernissaat.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innultaasut inissiamut katitertakkamut innersunneqarsinnaasut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq Nuummi najugaqanngitsutut nalunaarsorsimappat • Innuttaasoq Nuummi suliffeqarfimmi sulippat (uppernarsaat piumasaqaatigineqassaaq) • Innuttaasup suliffik aqqutigalugu inissarsiornini aamma ISERIT-imi INI-milu utaqqisut allattorsimaffianiilluni uppernarsarsinnaappagu. • Innuuttasoq atornerluinermut katsorsartikkusussaaq

	Inissianut katitertakkanut kisremaat aappariillu qinnuteqarsinnaapput.								
5. Ikiorsermi suliut suut ilanngunneqarsinnaapput?	<p>Innuttaasut aallaavittut imminnut ikorsinnaasuussapput inuunertillu akisussaaffigalugu.</p> <p>Pisut ilaanni sammisassaqtarsinnaavoq aallartinneqareersumut tapertaasussamik, soorlu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oqalugiarnerit • Najugaqarnermut sungiusarneq, soorlu missingersuutilorneq imaluunnit nerisassiorneq 								
6. Ikiorsermi suliut suut ilaangillat?	<p>Aallaavigineqarpoq piffissami killiligaasumi, qaammatini 6-ini, attartortoqarsinnaanera. Tamatuma kingorna innuttaasoq nammineq qinnuteqaqqissinnaavoq, aamma malinnaasitsisoqassaaq nalilerneqarlunilu najugaqarneq sivitsorneqasssanersoq. Aqqusinermi ujartuillutik angalaartartunut suliamik ataqatigiissaarisooq suliamik taassuminnga ingerlatsisuuvooq.</p> <p>Illumi malittarisassaqarpoq, taakkulu najugaqartup malittussaavai inissiamti katitertakkami najugaqannassaguni.</p>								
7. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Innuttaasoq qaammammut 2.000 kr.-nik inissiamut akiliisassaaq.								
8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Aqqusinermi ujartuillutik angalaartartut innersuussisarneq isumagisarpaat. Innuttaasut inissiamik katitertakkamik tunineqarnissaminnut soqutiginnittut pingasunngornikkut isumaginnitoqarfimmut saaffiginnissinnaapput.								
9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivimmi Oqartussaqarfik.								
10. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Najugaqarnermut atatillugu innuttaasoq peqatigalugu iliuusissanut pilersaarusiortoqassaaq, taannalu malinnaaffigineqartassaaq. Ukioq affakkaarlugu innuttaasoq naliliiffigineqartassaaq aamma attarornerata sivitsorneqarnissaa periarfissaqarnersoq.								
11. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu unga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 2px;">Ammasarfiit</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">Oqarasuaatikkut sianerfissat.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ataa - pinga 10:00 – 15:00</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ataa - pinga 08:30 – 10:00</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">sisa 12:00 - 17:00</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">sisa 16:00 - 17:00</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">tall 10:00 - 12:00</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">tall 08:30 - 10:00</td> </tr> </tbody> </table>	Ammasarfiit	Oqarasuaatikkut sianerfissat.	ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00	sisa 12:00 - 17:00	sisa 16:00 - 17:00	tall 10:00 - 12:00	tall 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Oqarasuaatikkut sianerfissat.								
ataa - pinga 10:00 – 15:00	ataa - pinga 08:30 – 10:00								
sisa 12:00 - 17:00	sisa 16:00 - 17:00								
tall 10:00 - 12:00	tall 08:30 - 10:00								

11. Suliffissarsiuussisarfiup suliassaqarfiini suliat allaaserineqarnerat

Suliffissarsiuussisarfimmi suliassat tassaapput, suliffissaaleqisunut tunngasut, suliassaqartitsiniutinut tunngasut, piginnaanngorsaaneq, suliffeqarnermut ilinniarnermullu aqqutissiuussineq kiisalu piginnaanngorsarnissamut neqeroorutit.

Kommuneqarfik Sermersooq illoqarfinni tamani Piorsaavinnik aamma Piareersarfinnik pilersitsinikuovoq, inuuusuttunut atuagarsornikkut sanngiinnerusunut saaffiginnittunik, assassinissatigut perorsaanikkullu kajumissaarneqarnikkut suliffeqalersinneqarsinnaasut imaluunniit ilinniagaqarusulersinnaasut.

Suliat allaaserinerini kiffartuussisutigineqartut neqeroorutigineqartullu ataasikkaat qanoq matussusiissanersut nassuaasersoqarneqarput.

11.1 Suliassat allaaserineqarnerat: Sulilersitseqqinneq

Imarisai	Nassuiarneqarnera
1. Ikiorstiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Suliffissaaleqisunuk sulilersitsiniarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 12. november 2001-imeersoq Suliffeqarnermut, suliffissarsiortut ilinniagaqalerniartullu sulilersinneqartarnissaannut kiisalu Kalaallit Nunaannut suliartortartunut tunngasunik kommunalbestyrelsit paasissutissanik nalunaaruteqartarnissaat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 20, 19. november 2007-imeersoq.
2. Ikiorstiinikkut pisariaqartitsineq suna matussuserneqassava?	Sulilersitsinikkut suliffissaaleqinermi erngertumik iluaquataassaaq, suliffissaaleqisullu suliffissaqarniarnermikkut periarfissagissaarnerulissapput.
3. Ikiorstiinermi suna siunertaava?	Ikiorstiinikkut siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasut ilinniagaqarnissamik, ilinniaqqinnissamik imaluunniit kommunimi suliffissaqartitsiniummi sulinissamik neqeroorfiginerisigut suliffissaalequnnarnissaat • Innuttaasut peqqissut suliffissaaleqileqqammersut sivisuumik suliffissaaleqinnginnissaannik qulakkeerinninnissaq
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innultaasut sulilersinneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarlutillu pisussaaffeqarput, uku pineqarpata <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq suliffissaaleqisutut nalunaarsorsimappat • Innuttaasoq piffissami sivikitsumi suliffissaaleqisimappat • Innuttaasoq peqqissutsikkut ajornartorsiuteqanngippat • Innuttaasoq sulilersinneqarnissamut ingerlanissamik peqataanissamut inuttut atukkatigut allatigut akornuteqanngippat

5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Sulilersitsineq tassaasinaavoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilinniarneq ilinniaqqinnerlu • Kommunip suliffissaqartitsiniutaani suliffissaqartinneqarneq 				
6. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Sulilersitsiniarnerup ingerlanera sivisunerpaamik qaammatini marlunni neqeroorutigineqartarpoq, siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu innuttaasup aalajangersimasumik atorfinitsinneqarnissamik neqeroorfingineqarnissaa tassani siunertaamat.</p> <p>Inuit sulilersitseqqinniarnermut peqataasut suliartoqquneqarnissaminnut piareersimassapput. Tamannali neqeroorut illinniakkamik ingerlatalimmut atuutinngilaq.</p>				
7. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	<p>Ikorsiineq akeqanngilaq.</p> <p>Innultaasup sulilersinneqarnerup nalaani suliffigisami akissaatitigut isumaqatigiissutit naapertorlugit akissarsiaqartinneqassaaq imaluunniit ilinniakkatut ingerlatilikkami ilinniarnermusiaqassalluni. Taamaattumik sulilersinneqarnerup nalaani suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutinik tunineqassanngilaq.</p>				
8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Majoriami ilitsersuisut siunnersortillu				
9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Majoriaq, suliffeqarfik imaluunniit ilinniarfik attuumassuteqartoq, suleqatigalugu.				
10. Sullisisup piginnaasassaanut piumasaqaatit?	Piumasaqaateqanngilaq, taamaallaat suliffeqarfimmi sulisut pineqartumut attaveqaataasussatut pisinnaappata.				
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sulilersinneqartoq sullisisup ataavartumik malinnaaffigissavaa.				
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu unga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1"> <tr> <td>Ammasarfiit</td> <td>Piffissat sianerfissat.</td> </tr> <tr> <td>ataa. - pinga. 10:00 – 15:00 sisa. 12:00 - 17:00 tall. 10:00 - 12:00</td> <td>ataa. - pinga. 08:30 – 10:00 sisa. 16:00 - 17:00 tall. 08:30 - 10:00</td> </tr> </table>	Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.	ataa. - pinga. 10:00 – 15:00 sisa. 12:00 - 17:00 tall. 10:00 - 12:00	ataa. - pinga. 08:30 – 10:00 sisa. 16:00 - 17:00 tall. 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.				
ataa. - pinga. 10:00 – 15:00 sisa. 12:00 - 17:00 tall. 10:00 - 12:00	ataa. - pinga. 08:30 – 10:00 sisa. 16:00 - 17:00 tall. 08:30 - 10:00				

11.2 Suliassat allaaserineqarnerat: Piorsaavik

Imarisai	Nassuiarneqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Kiffartuussineq taanna inatsisitigut pisussaaffiunngilaq. Kiffartuussineq Majoriap ataani suliniutaavoq, taamaalilluni Kommuneqarfik Sermersuup Namminersorlutillu Oqartussat akornanni angusassat pillugit isumaqatigiissummut ilaalluni.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Piorsaavik pingaartumik inuuusuttunut 16-iniit 25-nut ukiulinnut, assigiinngitsunik peqquteqarlutik ataasiakkaatut ingerlatsinissaminnut iliuusissamik pilersaarutit naapertorlugit Piorsaavimmi piginnaanngorsaanissamut imaluunniit ilinniagaqalernissamut suliffeqalernissamulluunniit ingerlatsilersussanut suliassaqarfissatut neqeroorutaavoq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Ikorsiinikkut siunertaavoq: <ul style="list-style-type: none"> Inuuusuttut inooqataanikkut tunngaviusumik piginnaasaqalernissaat Inuuusuttunut innersunneqarsimasunut inooqataanikkut piginnaasatigullu ineriertortitsinissamut, taavalu ilinniagaqalernissamut suliffeqalernissamullu kajumissaarinissamut peqataanissaq. Inuuusuttut siunissami suliarerusutaminnik ilisimannilernissaat.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasut Piorsaavimmut qinnuteqarsinnaapput, imaaattoqarpat: <ul style="list-style-type: none"> Innuttaasoq 16-it 25-lu akornanni ukioqarpat Innuttaasoq suliatigut piginnaanngorsarnissaminik ilinniagaqalernissaminik suliffeqalernissaminilluunniit suli piareersimanngippat. Innuttaasup iliuusissatut pilersaarutaani tassani ingerlanissaq ilaappat
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Suliassanut ukununnga tapiissuteqartoqarsinnaavoq: <ul style="list-style-type: none"> Sullivinni, iggavinni sanasutullu ingerlatsinerit Inuuusuttut atuagarsornikkut piginnaasaat siuarsarniarlugit atuagarsorluni ilinniartitsinerit Inuttut ineriertornissamut suliniutit Pisortat suliffeqarfiini susassaqarfiit, inuuusuttup atorfissaqartitai ilisimasassatullu amigaatigisai pillugit ikorsiinissamik neqerooruteqarneq. Inersimasuunerup qanoq isumaqarneranik sunillu pisussaaffeqartitsineranik aammalu pisinnaatitaaffit inersimasutut inuunermut tunngassuteqartut pillugit aqqutissiuussineq
6. Ikorsiinermi suliat suut ilaanngillat?	Akornuteqartutut naliliivigineqarsimasunut katsorsartinnissamut ikorfartuineq ilaanngilaq.

7. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Inuuusuttut suliffissaqanngitsut ukiup affaaniit ukiuni marlunnik ingerlatsinissaannik neqeroorfigineqarsinnaapput, iliuusissatut pilersaarut ineriartornissarlu apeqqutaillugit.</p> <p>Atuarneq inuuusuttut piginnaasaannut naapertuussagaavoq, uku eqqarsaatigalugit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingerlaaseq sulinermik, ulluinnarni aaqqissuussamik, sulinikkut misilitakkaniq nassaarsiullaqqissutsimillu tunngaveqartoq. • Imminnut pingaartinnermik imminullu tatiginermik annertusititsinissaq • Inooqatigiissutsikkut piginnaasanik annertusaaneq • Suliffeqalernissamut ilinniagaqalernissamullu kaammattuutaasumik <p>Peqataasut akit atuuttut naapertorlugit ilinniagaqarnersiuteqartarpuit.</p>								
8. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Piorsaavimmi ingerlaneq akeqanngilaq.								
9. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	<p>Inuuusuttut Piorsaavinnut innersuunneqartarpuit, Majoriaqarfinni Piorsaavinnilu innersuussisartunit siunnersortitut ilinniarsimasunit.</p> <p>Meeqyanik inuuusuttunillu siunnersuisartut inuilluunniit allat pineqartunut attuumassuteqartut innersuussinermut najuukkiartoqquneqarsinnaapput.</p>								
10. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	<p>Majoriami aqqutissiuussisut, immikkoortumi aqutsisoq Piorsaavinnilu sullivimmi suliatiqut ilinniartitsisoq.</p>								
11. Sullissisup piginnaasaanut piumasqaatit?	Atuartitsisut Majoriami attuumassuteqartumik ilinniakkamik immaqalu VMF-imi ilitsersuisutut pikkorissarnermik naammassinnissimasut inuttullu ineriartornissamut pikkorissartitsinermik misilittagallit.								
12. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Inuuusuttut iliuusissatut pilersaarutaat tunngavigalugu ingerlaavartumik aqqutissiuussisoqartassaaq.								
13. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu unga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 2px;">Ammasarfíit</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">Piffissat sianerfíssat.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ataa. - pinga. 10:00 – 15:00</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ataa. - pinga. 08:30 – 10:00</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">sisa. 12:00 - 17:00</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">sisa. 16:00 - 17:00</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">tall. 10:00 - 12:00</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">tall. 08:30 - 10:00</td> </tr> </tbody> </table>	Ammasarfíit	Piffissat sianerfíssat.	ataa. - pinga. 10:00 – 15:00	ataa. - pinga. 08:30 – 10:00	sisa. 12:00 - 17:00	sisa. 16:00 - 17:00	tall. 10:00 - 12:00	tall. 08:30 - 10:00
Ammasarfíit	Piffissat sianerfíssat.								
ataa. - pinga. 10:00 – 15:00	ataa. - pinga. 08:30 – 10:00								
sisa. 12:00 - 17:00	sisa. 16:00 - 17:00								
tall. 10:00 - 12:00	tall. 08:30 - 10:00								

11.3 Suliassat allaaserineqarnerat: Ilitsersuinerup, Kajumissaarinerup qulaajaanerullu ingerlanneqarneri (Qaamaneq)

Imarisai	Nassuiarneqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersoq Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinnejarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 1. juni 2017-imeersoq (Qulaajaaniarluni ingerlassaq, eqaannerusumik suliffeqarneq, aamma aningaasarsianut tapiissutit). Inatsisartut inatsisaat nr. 28 ulloq 9. december 2015-meersoq suliffisanut, ilitsersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit pillugit.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Ingerlaarnera inuuttaasup sulisinnaassusianik qulaajaaffiusoq aamma innuttaasup piginnaanngorsarfisap, ilinnigarisap imaluunniit suliffigisap iluani ingerlaqqinnissaanut piareersarfiusoq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Suliffissaaleqisut sulinermi piginnaasaasa siuarsaatigissagaat kiisalu innuttaasut siusinaartumik pensionisiaqalernissamut qinnuteqartut imaluunniit siusinaartumik pensionisiallit sulinermi piginnaasaminnik naliliiffigineqaqqittussat ilanngullugit.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innultaasut Ilitsersorneqarnissamut, kaammattorneqarnissamut qulaajaavigineqarnissamullu qinnuteqarsinnaapput, imattoqarpat: <ul style="list-style-type: none"> • Innultaasoq sivisuumik suliffissarsiortuuvoq, i matchgruppe 1-im, sulieraannaasoq kiisalu ilitsersorneqarnikkut inuttut piginnaasaat pitsanngorsinnaasutut nalinerneqartoq. • Innultaasoq sivisuumik suliffissarsiortuuvoq, matchgruppe 2-miilluni, iliuuseqarnissamullu piareersimalluni • Innultaasoq siusinaartumik pensioneqarpat imaluunniit siusinaartumik pensioneqalernissamik qinnuteqarsimappat, sulisinnaassusaalu naliliivineqaqqittussaappat
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Pikkorissarnermut atatillugu ulluinnarni atuartitsinerup saniatigut soqanngilaq.
6. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	Ikorsiinermi sap. ak. ataaseq pingasuniluunniit pikkorissarneq pineqarpoq, aallaaviatigut ullormut akunnerit pingasut sisamalluunniit atorlugit ilinniartitsisoqartarluni.
7. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Majoriami ilitsersuisut siunnersortillu

9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Majoriaq
10. Sullissisup piginnaasassaanut piumasagaatit?	Atuartitsisut Majoriami attuumassuteqartumik ilinniakkamik immaqalu VMF-imi ilitsersuisutut pikkorissarnermik naammassinnissimasut inuttullu ineriarternissamut pikkorissartitsinermik misilittagallit.
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ingerlaneq naammassippat innuttaasoq iliuusissamik pilersaarusiussaaq, suliffimmik misiliissaq kingornalu suliffimmik ingerlatsinngikkuni piginnaanngorsaaqqinermik ingerlatsissaaq.
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

11.4 Suliassat allaaserineqarnerat: Sulinertermik misiliineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsit tunngaviusoq sunaava?	Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maaji 2001-imeersoq Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 1. juni 2017-imeersoq (Qulaajaaniarluni ingerlassaaq, eqaannerusumik suliffeqarneq, aamma aningaasarsianut tapiissutit). Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. december 2015-imeersoq.
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Suliffeqarfimmi sulinertermik misiliineq innuttaasup sulisinnaassusianik paasisitsisuuvvoq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasup sulisinnaassusianik naliliinissaq, taamaalillunilu innuttaasup sulilernissaanut, suliffeqarfimmi piginnaanngorsaaqqinnissaanut, nikerartumik suliffeqalernissaanut imaluunniit siusinaartumik pensioneqalernissaanut innersuunneqassanersoq naliliinissamut atorneqassapput.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Suliffimmi sulinertermik innuttaasoq misiliinissamik qinnuteqarsinnaavoq, imaattoqarpat:

	<ul style="list-style-type: none"> • Innuttasoq ataatsimoortinneqartut 2-mi (matchgruppe 2) suliffissaaleqisuppat, tassalu iliuuseqarfingeqarnissaminut piareersimallutik aamma sivisuumik suliffissaaleqisimappat • Innuttasoq siusinaartumik pensionisiaqarpat imaluunniit qinnuteqarsimappat, taannalu sulisinnaassutsiminik naliliiffigineqassappat
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Suliffeqarfimmi misiliutaasumik atorfinitsinneqarallarneq.
6. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ikorsiineq makkuninnga imaqarpoq:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suliffeqarfimmi sulinermik misiliineq sivisunerpaamik qaammattini 3-ni sivisussuseqartarpoq. • Naammassinerani innuttaasup, sullisisup aamma suliffeqarfiup akornanni oqaloqatigiinneq ingerlanneqassaaq, taannalu innuttaasup sulisinnaassusianik inaarutaasumik naliersuinermut ilanngunneqassaaq.
7. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Majoriami ilitsersuisut siunnersortillu
9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Majoriaq suliffeqarfillu attuumasseqartoq, namminersortuuasinnaavoq pisortalluunniit suliffeqarfiutaat suleqatigalugu.
10. Sullisisup piginnaasassaanut piumasqaatit?	Suliffeqarfimmi sulisoqassasoq pineqartumut attaveqaataasinnaasumik.
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Sulinermik misiliinerup naammassinerani Majoriap, innuttaasup suliffeqarfiullu akornanni oqaloqatigiinneq ingerlanneqassaaq. Oqaloqatigiinneq sulilernissamut, suliffeqarfimmi piginnaanngorsaqqinnissamut imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqalernissamut innersuussisoqarnissaanut aalajangeeqataassaaq.
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sapaatip akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaallioraqarsinnaavoq:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

11.5 Suliassat allaaserineqarnerat: Suliffeqarfimmi piginnaanngorsaqqiineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikiorsiinermi inatsit tunngaviusoq sunaava?	Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maaji 2001-imeersoq Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 1. juuni 2017-imeersoq (Oulaajaaniarluni ingerlassaq, egaannerusumik suliffeqarneq, aamma aningasarsianut tapiissutit).
2. Ikiorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasup suliffeqarfimmi ilinnialernissaa sungiusarnissaaluunniit, assersuutigalugu peqqissutsimut tunngasut imaluunniit inuuniarnikkut pissutsit pissutigalugit suliffeqalernissamut ajornakusoortitsisut imaluunniit sulinermik ingerlatsingaarsinnaanngitsut sulinermi piginnaasaqarlualernissaat. Taamatut ingerlaneq innuttaasup sulisinnaassusianik qaffatsitsissaaq suliffeqarfinnullu atassuteqarnerata attatiinnarneqarnissaanut qularnaarisuulluni.
3. Ikiorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasup misiliinermi sulisinnaassuseqarnerulernissaa ima pitsaatigilissasut allaat suliffeqarfiup pineqartoq atorfinitiskskulissallugu.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Innuttaasoq suliffeqarfimmi piginnaanngorsaaqqinnejarnissamut qinnuteqarsinnaavoq tulliuttut uku atuuppata: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq suliffissaminik ajornakusoortitsippat imaluunniit sulinermik ingerlatsingaarsinnaanngippat assersuutigalugu peqqissutsimut tunngasut imaluunniit inuuniarnikkut pissutsut pissutigalugit • Innuttaasoq siusinnerusukkut suliffeqarfinnut attuumassuteqarsimappat • Innuttaasoq katissimallugu aapparminut meeqqanulluunniit pilersuisussaatitaappat.
5. Ikiorsiinermi suliat suut ilangunneqarsinnaappat?	Namminersortuni imaluunniit pisortani suliffeqarfinni ilinniagaqalersinnaaneranut imaluunniit sungiusarnissamut inissaq.
6. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	Ikiorsiinermi namminersortuni imaluunniit pisortat suliffeqarfiutaanni sulisitsisuni sungiusarnerup imaluunniit ilinniagaqarnerup nalaani akissarsianut tapiissutit. Akissarsianut tapiissutit 20%-it 80%-illu akornanniissinnaapput, piginnaanngorsartup sulinermi piginnaasai apeqqutaallutik. Ukiut marluk angullugit akissarsianut tapiissuteqartoqarsinnaavoq, kommuunilu pisussaavoq ingerlanneqartumik pilersaarusiornissaminut taanna sapinngisamik sivikinnerpaatikkumallugu.
7. Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikiorsiineq akeqanngilaq.

8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Majoriami ilitsersuisut siunnersortillu
9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Majoriaq namminersortoq imaluunniit pisortat suliffeqarfiutaat suleqatigalugu.
10. Sullissisup piginnaasassaanut piumasaqaatit?	Piumasaqaateqanngilaq, taamaallaat suliffeqarfimmi sulisunik pineqartumut attaveqaataasinnaasunik peqarnissaa.
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Suliffeqarfimmi piginnaanngorsaaqqinnerup ingerlanneqarnera sullissisup ataavartumik malinnaaffigissavaa.
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sapaatip akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaallioraqarsinnaavoq:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

11.6 Suliassat allaaserineqarnerat: Nikerartumik sulineq

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersoq Piginnaanngorsaaqqinnissamut ikorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 1. juni 2017-imeersoq (Oulaajaaniarluni ingerlassaq, egaannerusumik suliffeqarneq, aamma aningaasarsianut tapiissutit).
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Nikerartumik sulinermigut innuttaasoq suliffeqaannarnissamut perarfissinneqassaaq, tassa siusinaartumik pensioneqarnissamut perarfissaqanngippat, nalginaasumillu sulinissamiik attassiinnarsinnaanngippat.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innultaasoq sulinermik piginnaasakillisimasoq nikerartumik suliffeqartitsinikkut suliffeqarfimmiiginnarnissamut perarfissinnissaa.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	<p>Innultaasoq nikerartumik sulinissamik innersunneqarsinnaavoq, imaattoqarpat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innultaasoq nalinginnaasumik sulinissamik attassiinnarsinnaanngippat

	<ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq piginnaanngorsarnissamut periarfissaqanngivissorpat • Innuttaasoq siusinaartumik pensioneqanngippat
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Nikerartumik sulineq
6. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Atorfinititsitaanermi isumaqatigiissutitigut akissarsiat 50%-it tungaannut tapiissuteqarfingineqarsinnaapput (imaluunniit immikkoortumi suliffimmut assingusumut nalinginnaasumik akissarsiat). Sulisitsisoq toqqaannartumik tapiissuteqartassaaq.</p> <p>Akissarsianut tapiissutit ukiut tallimat tikillugit sivisussuseqartinneqarsinnaapput. Innuttaasorli 40-leereersimappat sulisinnaassusialu ataavartumik annikillisimappat akissarsianut tapiissutit ataavartungortinneqarsinnaapput. Tamatumanili piumasaqataalluni taamatut ingerlaneq ukiut pingasukkaarlugu nalilersorneqartasasoq.</p>
7. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Majoriami ilitsersuisut siunnersortillu
9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Akissarsianut tapiissutit kommunip sulisitsisumut toqqaannarlugu tunniuttassavai.
10. Sullissisup piginnaasassaanut piumasaqaatit?	Piumasaqateqanngilaq, taamaallaat suliffeqarfimmi sulisut pineqartumut attaveqaataasussatut pisinnaappata.
11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Nikerartumik suliffeqartitaaneq sullissisup ataavartumik malinnaaffigissavaa.
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ulloq aalajangiiffiusoq aallarnerfigalugu sap. akunnerisa arfinillit iluanni uunga naammagittaalliorssinnaavutit:</p> <p>Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik Imaneq 29, 1. sal Postboks 689 3900 Nuuk</p> <p>Ulluinnarni nal. 10:00-15:00</p> <p>E-mail: maalaarut@nanoq.gl Oqarasuaat: (+299) 328033 www.sullissivik.gl</p>

11.7 Suliassat allaaserineqarnerat: Piukkunnarsarluni, FA

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Inatsisartut inatsisaat nr. 28 ulloq 9. december 2015-meersoq suliffisanut, ilitsersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit pillugit. Ilinniartunut tapiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 45, 23. november 2017-imeersoq Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 9. januar 2009-meersoq
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Innuttaasut ilinniagaqalernissamut qinnuteqarusuttut, karakteerinilli amigaateqaraanni imaluunniit meeqqat atuarfianni soraarummeersimamngikkaanni, FA-mik ingerlataqarnikkut ilinniagaqalernissamut, meeqqat atuarfianni misilitsinnissamut angusaqarsinnaapput.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasut piukkunnarsarnissaannik siunertaqarpoq, taamaalillutik GUX-imut imaluunniit inuussutissarsiutinut ilinniagaqarnissamut qinnuteqarsinnaaniassammata.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	FA-mik ingerlatsinissamut piumasaqaatit makku naammassineqarsimassapput: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq meeqqat atuarfiannik naammassinnissimassaaq • Innuttaasoq 15-it 16-illu sinnerlugit ukioqalereersimassaaq • Piukkunnarsarneq ilinniaqqinnissamut sulilernissamullu atatillugu iliuusissatut pilersaarummi ilaavoq.
5. Ikorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	Majoriami atuarneq.
6. Ikorsiineq qanoq annertutigiva?	FA-mik ingerlataqarnermi piukkunnarsarneq ukiumik ataatsimiit marlunnut sivisussuseqarpooq, tassa aggustimiit juunimut. Allattariarsorluni oqaluttariarsorlunilu misilitsinnermik naggataartoqartarpooq.
7. Ikorsiineq qanoq akeqarpa?	Ikorsiineq akeqanngilaq.
8. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Majoriami ilitsersuisut siunnersortillu
9. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Majoriaq.
10. Sullissisup piginnaasassaanut piumasaqaatit?	Majoriami atuartitsisut ilinniarfissuarmi ilinniartitsisutut naammassinikuunngikkunik atuartitsissutinut ilinniartitsisupput atuartitsinermik misilittagaqarlutik aamma perorsaanermut tunngatillugu tunngaviusumik ilinniagaqarlutik (PG).

11. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Ukiumut marloriarlutik ukiakkut upernaakkullu misilitsittarput soraarummeertarlilltu, taakkulu naapertorlugit atuartitsissutip pitsaassusaa nalilerneqartarpooq atuartitsissutigullu suliniutinik aallartitsisoqassanersoq ilanngullugu.								
12. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	<p>Ikorsiineq pillugu uunga naammagittaalliuuteqartoqarsinnaavoq:</p> <p>Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivik +299 36 76 00 si@sermersooq.gl Imaneq 34, Postboks 1005 3900 Nuuk</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px; width: 50%;">Ammasarfiit</td> <td style="padding: 5px; width: 50%;">Piffissat sianerfissat.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ataa. - pinga. 10:00 – 15:00</td> <td style="padding: 5px;">ataa. - pinga. 08:30 – 10:00</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">sisa. 12:00 - 17:00</td> <td style="padding: 5px;">sisa. 16:00 - 17:00</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">tall. 10:00 - 12:00</td> <td style="padding: 5px;">tall. 08:30 - 10:00</td> </tr> </table>	Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.	ataa. - pinga. 10:00 – 15:00	ataa. - pinga. 08:30 – 10:00	sisa. 12:00 - 17:00	sisa. 16:00 - 17:00	tall. 10:00 - 12:00	tall. 08:30 - 10:00
Ammasarfiit	Piffissat sianerfissat.								
ataa. - pinga. 10:00 – 15:00	ataa. - pinga. 08:30 – 10:00								
sisa. 12:00 - 17:00	sisa. 16:00 - 17:00								
tall. 10:00 - 12:00	tall. 08:30 - 10:00								

11.8 Suliassat allaaserineqarnerat: Nuttarnerulersitsiniarluni ikorsiissutit

Imarisai	Allaaserineqarnera
1. Ikorsiinermi inatsisitigut tunngavissaq sunaava?	Suliffeqarnermi innersuussisarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 8. juuni 2014-imeersoq kingorna allannguuteqartinneqartoq. Nuttarnerulersitsiniarluni tapiissutit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 24, 25. august 2008-meersoq
2. Ikorsiinikkut kikkut pisariaqartitsinerat matussuserneqassava?	Ikorsiineq suliffissaaleqisut ilinniagaqalernissaannut imaluunniit Kalaallit Nunaata ilaani suliffeqalernissaannut pitsaunerusumik periarfissiillunilu piumassuseqarnerulersitsissaq.
3. Ikorsiinermi suna siunertaava?	Innuttaasut nuttarnerulersinnaanerat, ataavartumik imaluunniit ukiup ilaani suliffissamik innersuussisoqarneranut atatillugu.
4. Kina ikiorserneqarsinnaava?	Nuttarnerulersitsiniarluni ikorsiissutit innuttaasunut tunniunneqarsinnaapput imatut pisoqarpat: <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasoq akissarsiaqarpat aamma illoqarfigisap nunaqarfigisalluunniit avataani ataavartumik imaluunniit ukiup ilaani suliffissamik innersuussisoqarsimappat • Suliffissamik innersuussisoqarnerani atorfinitssinnejnarnermut atatillugu angalaneq pequtillu nassiunneqarnerannut isumaqatigiissutit malillugit akiliutsittoqarsinnaanngikkaangat

	<ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasumut suliffissaq innersunneqartoq siunissami qanittumi najugaqartut atorlugit sulisulerneqarsinnaanngippat
5. Sullissinerup akuerineqarnissaanut suut piumasaqaataappat?	<p>Nuttarnerulernissamut ikorsiissutinik pissagaanni tulliuttut piumasaqaatit naammassineqartussat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasup Kalaallit Nunaanni najugaqarnissaa • Sulisitsisoriligassap atorfinitsermut uppernarsaarnera pigineqarpat • Inissiamik tunineqarnissaa qulakkeerneqarpat • Uppernarsarneqarpat sulisitsisoriligassamit atorfinitsermut atatillugu angalaneq aamma pequtit nassiunneqarnerat akilerneqassanngitsut • Pigisat nassiunneqarnerannut atatillugu taakku qanoq aningaasartuutigineqarnissaat naatsorsusiorneqarsimappata <p>Qinnuteqarnermut atatillugu allannguuteqartoqarsimappat innuttaasoq pisussaavoq kommunimut attaveqarnissaminut.</p>
6. Ikiorsiinermi suliat suut ilanngunneqarsinnaappat?	<p>Ukiup ilaannaani atorfinitsermut ilaavooq atorfinitsermut angerlarnissamullu akiliunneqarneq.</p> <p>Ataaavartumik atorfinitsermut ilaapput atorfinitsermut atatillugu angalanermut akiliunneqarneq aamma pigisanik assartuineq. Pigisanik assartuinermi ilaapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poortuineq • Poortutissalersuineq • Angalaneq • Pigisat poortorneqarnerat
7. Ikiorsiinermi suliat suut ilaannngillat?	Pigisanik assartuinermut toqqorsineq ilaannngilaq.
8. Ikiorsiineq qanoq annertutigiva?	<p>Ikiorsiinerup annertussusianut atorfinitsermut sivisussusia aamma inoqtigii amerlassusiat apeqquaapput. Sapinngisamik akikinnerpaamik atorfinitsermut atatillugu angalaneq ikorsiissutigikkajunneqartarpooq aalajangersimasumillu atorfinitsermut sisoqaraangat aamma pigisat nassiunneqarnerat ilanngunneqartarpooq.</p> <p>Atorninninnermut atatillugu angalaneq qinnuteqartumut taassumalu katissimallugu aappaanut kiisalu meeqyanut 18-it ingorlugit ukiulinnut akilerneqarsinnaapput.</p>
9. Ikiorsiineq qanoq akeqarpa?	<p>Ikiorsiineq akeqanngilaq.</p> <p>Akikinnerpaamik angalanermiit angallasseriaaseq alla atorneqarsimappat, taava innuttaasumit nikingassutaa akilerneqassaaq.</p>

10. Kina tulleriaarinermut pisinnaatitaava?	Nuttarnerulersitsiniarluni ikorsiissutink qinnuteqaatit tamarmik Majoriamit Isumaginninnermut aamma Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfimmuit inassutigineqartarput, tassanngalu aalajangiisoqartarpooq.
11. Kina ikorsiinermik tunniussisuua?	Isumaginninnermut Sulisoqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
12. Sullissisup piginnaasassaanut piumasagaatit?	Ilanngussartaqanngilaq.
13. Ikorsiineq qanoq malitseqartinneqartarpa?	Qinnuteqartup nuunnissaata tungaanut taamaalillunilu illoqarfingisaaniit aallarnissaanut Majoriamit malinnaaffigineqassaaq.
14. Naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	Naalakkersuisut aalajangiinerannut naammagittaalliuuteqartoqarsinnaanngilaq.

12. Attaveqarfissaq: Annertunerusumik paasiaqarusuppit?

Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsiviup nittartagaa una toorlugu takuuk imaluunniit si@sermersooq.gl-imut allagit.